

วารสารวิทยาสารสนเทศ และเทคโนโลยี

Journal of Academic Information and Technology

JAIT

Academic
Resource
Information
Technology

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2563
Volume 1 Issue 1 January-June 2020

วารสารวิทยาสารสนเทศ และเทคโนโลยี

Journal of Academic Information and Technology

JAIT

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2563
Volume 1 Issue 1 January-June 2020

วารสารวิทยาสารสนเทศและเทคโนโลยี
Journal of Academic Information and Technology (JAIT)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2563

Volume 1 Issue 1 January-June 2020

ISSN 2730-2199 (Print)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริม เผยแพร่ความรู้และแนวคิดด้านสารสนเทศศาสตร์ สารสนเทศศึกษา บรรณารักษศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการเทคโนโลยี และสาขาอื่น ๆ ซึ่งเป็นวิทยาการและองค์ความรู้ร่วมสมัย
2. เพื่อเป็นสื่อในการนำเสนอและเผยแพร่ทางวิชาการด้านสารสนเทศศาสตร์ สารสนเทศศึกษา บรรณารักษศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการเทคโนโลยี และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประเภทบทความที่ پذیر

ประเภทบทความที่รับมี 2 ประเภท ได้แก่ บทความวิจัย (Research Article) หมายถึง งานเขียนที่นำเสนอผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ที่มีประโยชน์ และบทความวิชาการ (Academic Article) หมายถึง งานเขียนซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เป็นองค์ความรู้ใหม่

กำหนดการเผยแพร่

การเผยแพร่บทความของวารสารวิทยาสารสนเทศและเทคโนโลยี (Journal of Academic Information and Technology) จัดทำเป็นรูปเล่ม หมายเลข ISSN 2730-2199 (Print) และเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์บนเว็บไซต์ <http://www.jait.ssru.ac.th>

กำหนดออกเผยแพร่ราย 6 เดือน ปีละ 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม

เจ้าของวารสาร

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สำนักงาน

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เลขที่ 1 ถนนอุทองนอก แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

โทรศัพท์ 02-1601155, 02-1601249 โทรสาร 02-1601248

www.jait.ssru.ac.th

e-mail: jait@ssru.ac.th

พิมพ์ที่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด วินท์ลักษณ์ 88/373 หมู่ 9 ตำบลบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130

โทร. 081-8101419

ออกแบบปกโดย นางสาวอรทัย ลีใส

คณะผู้จัดทำวารสารวิทยาสารสนเทศและเทคโนโลยี

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ฤๅเดช เกิดวิชัย
รองศาสตราจารย์ ดร.ชุตติกาญจน์ ศรีวิบูลย์

นายกสมาคมมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ เกตุฉาย

ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.กัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์

รองผู้อำนวยการศูนย์วิทยบริการ
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

อาจารย์กัญญพัชร รัตนกุลวิโรจน์

รองผู้อำนวยการฝ่ายประกันคุณภาพและรายได้
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

อาจารย์อภิรักษ์ ธิตินฤมิต

รองผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.กริช สมกันธา
รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพจน์ วนิชกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.นำทิพย์ วิภาวิน
รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาส พาวินันท์
รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ ประเสริฐวงษ์ เรพเพอร์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรินทร์ ปัทมวรคุณ
รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณพงศ์ สมสุข
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉียบวุฒิ รัตนวิไลสกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทา จารุพูนผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

กองการจัดการวารสาร

นางสาวกฤษณา อยู่พวง
นางสาวจุฑารัตน์ ไสธรรจิตต์
นางสาวชนะกานต์ พงศาสนองกุล
นางสาวรัชชก ทองขาวข้า
นางสาววีรวรรณ ศรีสวัสดิ์
นางสาวสุภาพร วงษา สปีคแมน
นางสาวสุภาภรณ์ ใจสุข
นางสาวหัตถยาภรณ์ เอ็มศรีกุล

นางสาวอรทัย ลีใส
นางสาวอริสรา สงเคราะห์
นางสิริพร ป้อมจตุรัส
นายกฤษฏีกา แก้วกรอง
นายนิคม อรุณฉาย
นายพีรพล แก้วอำไพ
นายอภิชาติ บุษะมัญญ
ว่าที่ ร.ต.หญิงนิธิมา แก้วมณี

บทบรรณาธิการ

วารสารวิทยาสารสนเทศและเทคโนโลยี ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2563 นี้ เป็นฉบับปฐมฤกษ์ มีบทความวิชาการ จำนวน 1 บทความ ได้แก่ การสอนรายวิชาการรู้สารสนเทศด้วยเกมและกิจกรรม และมีบทความวิจัย จำนวน 5 บทความ ได้แก่ 1) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2) ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวในอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส 3) The Role of Librarian in E-learning: An Empirical Investigation 4) การพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายฝ่ายในวังสวนสุนันทา และ 5) การศึกษาความพึงพอใจการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กองบรรณาธิการวารสารวิทยาสารสนเทศและเทคโนโลยี มีความตั้งใจเพื่อส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ และเป็นสื่อกลางในการนำเสนอบทความวิชาการและบทความวิจัยด้านสารสนเทศศาสตร์ สารสนเทศศึกษา บรรณารักษศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการเทคโนโลยี และสาขาอื่น ๆ ซึ่งเป็นวิทยากรและองค์ความรู้ร่วมสมัย กองบรรณาธิการจึงขอเชิญชวนอาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย นักวิชาชีพ และนักศึกษา ร่วมส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในฉบับต่อ ๆ ไป ทั้งนี้ในการตีพิมพ์บทความไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับท่านผู้อ่าน นักวิชาการและผู้สนใจทั่วไป ขอขอบคุณผู้สนใจที่ได้ให้ความสนใจติดตามวารสารวิทยาสารสนเทศและเทคโนโลยี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ เกตุฉาย
บรรณาธิการ

สารบัญ

	หน้า
บทความวิชาการ	
การสอนรายวิชาการรู้สารสนเทศด้วยเกมและกิจกรรม The Teaching in Information Literacy Course Based on Games and Activities ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ <i>Preedee Pluemsamrungit</i>	1
บทความวิจัย	
ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ Job Satisfaction of the Personnel of Library and Information Center, National Institute of Development Administration กัณธ์วีร์รัตน์ ประเสริฐธนากุล <i>Karanrat Prasertdhanakul</i>	15
ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวในอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส Study the Tourism Routes in Waeng District, Narathiwat Province สาคร ปานจีน, อมลวรรณ ยอดรัก และ มูร์นี บาโด <i>Sakhorn Panjeen, Amonwan Yotrak and Murnee Bado</i>	29
The Role of Librarian in E-learning: An Empirical Investigation <i>Khalid Abdul Wahid, Mohd Akmal Faiz Osman, Abdul Rashid Zakaria and Huda Hamidon</i>	41
การพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายฝ่ายในวังสวนสุนันทา Development of Mobile Application for Promoting Knowledge of Suan Sunandha Inner Court Royal Dress ธนากร อุยพานิชย์ และ นุชจรีย์ เมืองแดง <i>Thanakorn Uiphanit and Nuchjaree Muangtaeng</i>	57
ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Students' Satisfaction Towards Using Library of the College of Allied Health Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University ยุทธนา เสมอจิตร์ <i>Yuttana Samerchit</i>	67

การสอนรายวิชาการรู้สารสนเทศด้วยเกมและกิจกรรม The Teaching in Information Literacy Course Based on Games and Activities

ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ*

Preedee Pluemsamrungit*

แผนกสนับสนุนการศึกษา โรงเรียนเสนาณรงค์ กรมแพทย์ทหารบก

Army Medical Field Service School Library, Royal Thai Army Medical Department

e-mail: preedee.pluemsamrungit@gmail.com

Received: March 8, 2020; Revised: May 6, 2020; Accepted: May 12, 2020

บทคัดย่อ

การเรียนแบบใฝ่รู้เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์กำหนดให้อาจารย์แต่ละรายวิชานำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น เข้าใจเนื้อหาและมีความสุขกับการเรียนมากขึ้น ในขณะที่ผู้สอนจะทำหน้าที่สอนน้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดการสอนแบบบรรยาย แต่จะเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำ การสอนรายวิชาการรู้สารสนเทศด้วยเกมและกิจกรรมจึงเป็นการสอนโดยคำนึงถึงรูปแบบการสอนดังกล่าว เกมและกิจกรรมที่ผู้เขียนได้นำมาใช้ในการสอนในขณะนั้นมีหลากหลาย เช่น เกมจับคู่แหล่งสารสนเทศ กิจกรรมการใช้หนังสืออ้างอิง เกมตัวต่อบรรณานุกรม เป็นต้น ผู้เรียนส่วนใหญ่รู้สึกพึงพอใจต่อการสอนด้วยวิธีการสอนในลักษณะนี้มากกว่าการบรรยายเพียงอย่างเดียว แต่ยังไม่มีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรูปแบบทางการ

คำสำคัญ: การสอน การรู้สารสนเทศ เกม กิจกรรม

Abstract

Active learning is the teaching method that Nakhon Sawan Rajabhat University requires lecturers to use in their teaching courses for the development of students essential 21st century skills. By using this method, students will participate more in class, learn better, and become more satisfied in the learning process. At the same time, instructors will lecture less and change their role to be advisors. To teach Information Literacy Course using game-based teaching and active learning methods, the author created many games and learning activities, including matching game about information resources, reference books using activity and references format puzzle game. Most students are more satisfied with these teaching methods than the lecture only. However, there is no formal learning achievement measurement.

Keyword: Teaching, Information Literacy, Games, Activities

ความนำ

การสอนด้วยเกม (Game Based Learning–GBL) หมายถึง การสอนด้วยสื่อที่ออกแบบมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาของบทเรียนด้วยกิจกรรมที่มีความสนุกสนาน ซึ่งถือได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จึงทำให้ได้รับความรู้มากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว (วรรัตน์ อินทสระ, 2562) เกมมีหลายประเภทแต่เกมที่ใช้ในการสอนมีทั้งเกมที่มีเนื้อหาซึ่งมีเป้าหมายกำหนดไว้ชัดเจนและเกมที่ไม่มีเนื้อหาจะให้ความสนุกสนานและช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ (ลดาวัลย์ แยมครวญ, 2559, หน้า 24-25)

การรู้สารสนเทศ (Information Literacy) เป็นทักษะในการวิเคราะห์ที่ได้ว่าเมื่อใดต้องการสารสนเทศ มีความสามารถในการกำหนดแหล่งประเมินและใช้สารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงและทรัพยากรสารสนเทศมากมายและหลากหลายมากขึ้น (Association of College and Research Libraries, 2000)

รูปแบบการสอนการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย เรียกว่า “TAEPE Model” ประกอบด้วย การกำหนดภาระงานและแหล่งสารสนเทศ (Task Definition and Identify Potential Sources) การเข้าถึงสารสนเทศ (Accessing) การประเมินและสังเคราะห์สารสนเทศ (Evaluation and Synthesis) การนำเสนอสารสนเทศ (Presentation) และจริยธรรมในการใช้สารสนเทศ (Ethically and Legally to Use) (ปาริชาติ เสารยะวิเศษ, 2556, หน้า 85-86)

การสอนในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะสำคัญคือเป็นการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน เป็นกระบวนการสอนที่จะส่งเสริมการพัฒนาทักษะสำคัญในการดำรงชีวิตอยู่ในศตวรรษที่ 21 มีรูปแบบการสอนที่น่าสนใจและจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ คือ การสอนให้น้อยลงแต่เรียนรู้ให้มากขึ้น (Teach Less, Learn More) ตามแนวทางการสอนของประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ ผู้สอนต้องเปลี่ยนมาเป็นผู้ช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ รักการแสวงหาความรู้และการค้นคว้าอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พร้อมเข้าสู่การทำงานและการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ (เยาวเรศ ภัคติจิตร, 2557) สอดคล้องกับแนวคิดของนายกรัฐมนตรีของไทย ที่ต้องการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนของครูในห้องเรียนจากแบบเดิมที่ผู้สอนจะทำหน้าที่อยู่เพียงหน้าชั้นเรียน เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ (นายกฯ จักรพรรดิวิธิการสอน, 2561) ผู้เขียนจึงต้องการนำแนวคิดการสอนและแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการสอนเพื่อให้นักศึกษามีทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะความสำนึกต่อส่วนรวม ทักษะความคิดสร้างสรรค์ และทักษะการดำรงชีวิตในสังคม ทั้งนี้ทักษะทั้งห้าประการเกิดจากการวิเคราะห์กรอบความคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 จากหน่วยงานต่าง ๆ โดยบูรณาการเข้ากับอัตลักษณ์และค่านิยมหลักของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จากนั้นจึงสังเคราะห์ทักษะที่จำเป็นสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ (ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ, 2560, หน้า 75) การสอนรายวิชาการรู้สารสนเทศที่ผู้เขียนเคยรับผิดชอบในฐานะผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์อยู่ในขณะนั้น จึงจำเป็นต้องออกแบบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะต่าง ๆ ดังกล่าวด้วยเช่นกัน ดังนั้นผู้เขียนจึงสนใจนำรูปแบบการสอนด้วยเกมและกิจกรรมมาปรับใช้ โดยเลือกใช้เกมที่มีเป้าหมายกำหนดไว้ชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร เพื่อให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีทักษะการรู้สารสนเทศและมีทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21

การสอนด้วยเกมและกิจกรรม

เกมเป็นกิจกรรมการเล่นหรือการแข่งขันกันเพื่อความสนุกสนาน การเล่นเกมจะมีกติกาหรือวิธีการเล่นที่ง่าย ผู้เล่นจะได้รับประโยชน์ต่าง ๆ จากการเล่นเกม เช่น การปรับตัวและการทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้ชีวิตประจำวัน เป็นต้น (เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย, 2554, หน้า 346) การสอนด้วยเกมและกิจกรรมเป็นการนำกลวิธีต่าง ๆ มาใช้ในกิจกรรมการเรียนและการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้บทเรียนผ่านการเล่น เป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ มีวินัยในตนเองและเคารพกติกาของการเล่น นอกจากนี้ยังฝึกให้มีทักษะการคิดทั้งการคิดหาเหตุผล การคิดแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการคิดสร้างสรรค์ การสอนด้วยเกมและกิจกรรมส่งผลให้ผู้เรียนเพลิดเพลินไปกับการเรียน ไม่เบื่อเนื้อหาวิชาที่ได้เรียน ติดตามบทเรียนได้อย่างต่อเนื่อง (ณรงค์ กาญจนะ, 2553, หน้า 69) ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์จากการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์กัน ทั้งการสร้างระบบความคิด การทำงานเป็นกลุ่ม การค้นคว้าจากแหล่งสารสนเทศ อีกทั้งได้เรียนรู้คุณค่าที่แท้จริงของการเป็นมนุษย์ ผู้สอนมีหน้าที่เป็นเพียงผู้ให้คำชี้แนะ และเพิ่มพูนประสบการณ์เพิ่มเติมแก่ผู้เรียน (จันทร์ชลิ มาพุทธ, 2546) ดังนั้นการใช้เกมและกิจกรรมประกอบการสอนจึงเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งการเล่นเกมนั้นยังเป็นพื้นฐานของการมีวินัยและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เมื่อผู้เรียนเข้าสู่โลกของการทำงานก็จะเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของหน่วยงาน และประสบความสำเร็จในการทำงาน

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนด้วยเกมและกิจกรรมซึ่งต่างพบว่าผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนด้วยเกมและกิจกรรมเพิ่มขึ้นหรือดีกว่าการสอนด้วยการบรรยายเพียงอย่างเดียว เช่น การศึกษาของรังสฤษฎ์ แม้นมินทร์ (2533) เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมวิชาฟิสิกส์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่เรียนด้วยวิธีสอนที่ใช้เกมและไม่ใช้เกม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนที่ใช้เกมสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนที่ไม่ใช้เกม สอดคล้องกับการศึกษาของ Kongsontana (2014) ศึกษาเรื่องผลของการสอนพูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมเกมดิจิทัลที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่านักเรียนเห็นว่าการเรียนผ่านการสอนพูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมเกมดิจิทัลนั้นนอกจากจะทำให้ให้นักเรียนนั้นเกิดความสนใจและสนุกสนานกับการเรียนมากขึ้นแล้ว ยังนำความรู้ที่ได้จากการเรียนในห้องเรียนไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วย เช่นเดียวกับการศึกษาวิจัยของวิลวัลย์ อินทร์ชานาญ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อิงเกมเพื่อให้ความรู้เรื่องกฎระเบียบและข้อปฏิบัติในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ก็พบว่าการเล่นเกมทำให้ความรู้ดังกล่าว ส่งผลให้ทักษะการเรียนรู้และความมั่นใจของผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้นด้วย

การสอนด้วยการบรรยายกับการสอนด้วยเกมและกิจกรรม

ช่วงแรกของการทำงานเป็นอาจารย์ที่คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ผู้เขียนเลือกใช้วิธีการสอนด้วยการบรรยายเพียงอย่างเดียวโดยมอบหมายให้ทำแบบฝึกหัดแต่ละบทเรียน แล้วสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียนและติดตามผลการประเมินการสอนโดยนักศึกษาซึ่งพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจเนื้อหาหลายบทเรียน เบื่อหน่ายกับการเรียน ไม่ชอบการสอนที่เน้นการบรรยายเพียงอย่างเดียว และทำแบบฝึกหัดหรืองานที่ได้รับมอบหมายไม่ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังได้รับข้อคิดเห็นจากบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานที่ในศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาที่ได้เรียนรายวิชาการรู้สารสนเทศซึ่งพบว่า บางคนใช้ห้องสมุดไม่เป็นและยังสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศไม่ได้ด้วยตนเอง รวมถึงข้อคิดเห็นจากคณาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนในรายวิชาอื่นก็มีคำวิจารณ์และคำแนะนำที่คล้ายกัน นั่นคือ เมื่ออาจารย์มอบหมายให้ทำรายงานแต่เขียนอ้างอิงเอกสารไม่ถูกต้อง

แม้ว่าจะผ่านการเรียนรายวิชาการรู้สารสนเทศแล้วก็ตาม ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอน โดยคำนึงถึงหลักการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการเรียนและจดจำเนื้อหาในห้องเรียนได้มากที่สุด สอดคล้องกับปิรามิดการเรียนรู้ (Learning Pyramid) ที่ได้อธิบายการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การเรียนรู้แบบการฟังบรรยายจะจดจำเนื้อหาได้เพียงร้อยละ 5 การเรียนรู้แบบการอ่านด้วยตนเองจะจำเนื้อหาได้เพียงร้อยละ 10 การเรียนรู้แบบการได้ยิน-ได้เห็นจะจดจำเนื้อหาได้ร้อยละ 20 การเรียนรู้แบบการสาธิตจะจดจำเนื้อหาได้ร้อยละ 30 การเรียนรู้แบบการอภิปรายกลุ่มจะจดจำเนื้อหาได้ร้อยละ 50 การเรียนรู้โดยการได้ลงมือปฏิบัติจะจดจำเนื้อหาได้ร้อยละ 75 และการเรียนโดยการนำความรู้ที่ได้รับไปสอนผู้อื่นหรือนำไปใช้จะจดจำเนื้อหาได้ร้อยละ 95 (Polovina, 2011)

ผู้เขียนได้พัฒนาการสอนโดยการเข้าร่วมการประชุมและการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอนทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน นอกจากนี้ยังเคยได้รับข้อคิดที่เป็นประโยชน์จากรองศาสตราจารย์ ดร. น้ำทิพย์ วิภาวิน ที่เคยกล่าวไว้ว่า “วิชาของเราเป็นวิชาที่ไม่สนุก แต่จะทําอย่างไรให้วิชาของเราสนุก” เมื่อได้รับความรู้และข้อคิดดังกล่าวแล้วจึงนำมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน โดยเน้นการสอนด้วยเกมและกิจกรรม ลดการบ้านและแบบฝึกหัดนอกห้องเรียน อีกทั้งผสมผสานการสอนรูปแบบอื่นในแต่ละบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขและสนุกไปกับการเรียนรู้มากขึ้น สนใจการเรียนในห้องเรียนมากขึ้น ตลอดจนเกิดการติดตามบทเรียนและการจดจำเนื้อหาในบทเรียนได้นานขึ้น โดยเริ่มใช้เกมและกิจกรรมในการสอนมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 เกมและกิจกรรมส่วนใหญ่จะใช้เวลาเรียนและห้องเรียนสำหรับการเล่นและการทํากิจกรรม ลักษณะของเกมและกิจกรรมที่ใช้ส่วนใหญ่จะทํามาจากกระดาษ เนื่องจากเป็นวัสดุที่มีอยู่แล้ว พกพาได้ง่าย สะดวกต่อการเล่น และประหยัดค่าใช้จ่าย แม้ว่าจะต้องใช้เวลาในการเตรียมเกมและกิจกรรมไว้ล่วงหน้าค่อนข้างมาก แต่ก็ได้รับผลตอบแทนที่ดีทั้งจากนักศึกษาภาคปกติและภาคพิเศษ (วันเสาร์-วันอาทิตย์) เพราะส่วนใหญ่่นักศึกษาชอบการเล่นและการทํากิจกรรมอยู่แล้ว จึงสนุกกับการเรียน สนใจการเรียนรู้ในห้องเรียนมากกว่าการบรรยายเพียงอย่างเดียว ประสบการณ์การสอนที่ผู้เขียนนำมาใช้นี้ยังสอดคล้องกับประสบการณ์การสอนของ Walsh (2018, p. 3) ซึ่งเป็นนักวิชาการในต่างประเทศที่ใช้การเล่นและเกมเพื่อสอนทักษะการรู้สารสนเทศ พบว่าการเล่นและเกมมีส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของผู้เรียนทุกกลุ่ม ทั้งเจ้าหน้าที่ นักวิจัย นักศึกษาระดับปริญญาตรี และนักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย

การสอนด้วยการบรรยายกับการสอนด้วยเกมและกิจกรรมมีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้ (ทีศนา แคมมณี, 2550, หน้า 329, 368-369)

ตารางที่ 1

ข้อดีและข้อจำกัดของการสอนด้วยการบรรยายและการสอนด้วยเกมและกิจกรรม

ข้อดีและข้อจำกัด	การสอนด้วยการบรรยาย	การสอนด้วยเกมและกิจกรรม
ข้อดี	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้เวลาน้อย 2. ใช้กับผู้เรียนจำนวนมากได้ 3. สะดวก ไม่ยุ่งยาก 4. ถ่ายทอดเนื้อหาและสาระได้มาก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนุกสนานและเกิดการเรียนรู้ 2. เกิดการเรียนรู้เอง 3. ผู้สอนไม่เหนื่อย 4. ผู้เรียนชอบ
ข้อจำกัด	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนมีบทบาทน้อย 2. เน้นผู้บรรยาย ผู้เรียนอาจไม่สนใจ 3. ไม่สอดคล้องกับความแตกต่างของแต่ละคน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้เวลาการสอนมาก 2. ใช้เวลาเตรียมการสอนมาก 3. อาจมีค่าใช้จ่ายมาก

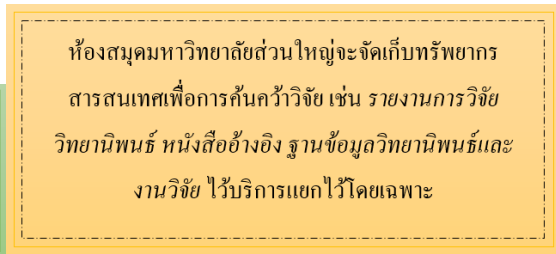
เกมและกิจกรรมที่ใช้สอนในรายวิชาการรู้สารสนเทศ

เกมและกิจกรรมที่ผู้เขียนใช้สอนในรายวิชาการรู้สารสนเทศ เกิดจากการคิดค้นด้วยตนเอง ซึ่งมีหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละบทเรียน เช่น เกมจับคู่แหล่งสารสนเทศ เกมค้นหาคำศัพท์ทรัพยากรสารสนเทศ และเกมตัวต่อบรรณานุกรม มีรายละเอียดดังนี้

เกมจับคู่แหล่งสารสนเทศ

กติกา

1. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 3-4 คน
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันพิจารณาบัตรคำที่มีเนื้อหาเรื่องแหล่งสารสนเทศ โดยจะมีบัตรคำหัวข้อ (บัตรคำที่มีตัวอักษรขนาดใหญ่) และบัตรรายละเอียด (บัตรคำที่มีตัวอักษรขนาดเล็ก)
3. สมาชิกในกลุ่มต้องอ่านเนื้อหาในเอกสารประกอบการสอน บทที่ 1 หัวข้อ “แหล่งสารสนเทศ” หรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต เพื่อค้นหาคู่ของบัตรแต่ละใบ แล้วนำมาจับคู่ให้ถูกต้อง ทั้งนี้บางประเด็นอาจมี 3 ใบ หรือ 4 ใบ และมีบัตรที่ไม่เข้าคู่ด้วย
4. กลุ่มที่ทำเสร็จแล้ว อาจารย์จะไปตรวจ หากพบว่ามีบัตรที่อยู่ผิดชุด จะต้องแก้ไข
5. กลุ่มที่ทำเสร็จและแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว จะเป็นกลุ่มที่ทำหน้าที่ไปตรวจและช่วยเหลือกลุ่มอื่น
6. ทุกกลุ่มที่เล่นเกมเสร็จแล้ว ให้นำบัตรคำมาสลับกัน แล้วนำมาคืน เพื่อให้หมู่เรียนอื่นเล่นต่อได้ทันที
7. สรุปความรู้โดยการทำผังความคิด (Mind Map)

ภาพที่ 1 ตัวอย่างบัตรคำที่จับคู่ถูกต้อง

ประโยชน์จากการเล่นเกม

เกมจับคู่แหล่งสารสนเทศจะทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการดำรงชีวิตในสังคมกับบุคคลที่มีความหลากหลาย ด้วยการทำกิจกรรมร่วมกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มเมื่อมีทัศนคติหรือข้อคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน อีกทั้งยังรู้จักการช่วยเหลือผู้อื่น โดยการช่วยเพื่อนกลุ่มอื่นที่ยังทำไม่เสร็จหรือทำเสร็จแล้วแต่ต้องแก้ไข (เพื่อนสอนเพื่อน)
2. ได้ฝึกทักษะการค้นหาและการอ่านสารสนเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้วยการค้นหาและประเมินสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต
3. ได้ฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ด้วยการทำผังความคิดเพื่อสรุปความรู้ที่ได้จากการเล่นเกม
4. จะมีสำนึกต่อส่วนรวมด้วยการนำเกมที่เล่นเสร็จแล้วมาคืน โดยจะต้องสลับบัตรทั้งหมดเพื่อให้หมู่เรียนอื่นเล่นเกมต่อได้ทันที

กิจกรรมห้องสมุดของเรา

กิจกรรมห้องสมุดของเรา เริ่มจากแบ่งกลุ่มกัน กลุ่มละไม่เกิน 5 คน แล้วไปสำรวจการบริการของ ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ หรือศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ (ย่านมัทรี) แล้วถ่ายภาพการบริการส่วนต่าง ๆ ของห้องสมุด เขียนอธิบายการใช้บริการห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศ ที่ห้องสมุดให้บริการในแต่ละชั้น จากนั้นนำเสนอด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์พาวเวอร์พอยต์หรือโปรแกรม การนำเสนออื่น ๆ แล้วแต่ความถนัด จากนั้นส่งงานเข้ามาในอีเมลของรายวิชาการรู้สารสนเทศ

ประโยชน์จากการทำกิจกรรม

กิจกรรมห้องสมุดของเราจะทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการดำรงชีวิตในสังคมกับบุคคลที่มีความหลากหลาย ด้วยการทำกิจกรรมร่วมกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
2. ได้ฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยการใช้โปรแกรมสำหรับการนำเสนอ (ไมโครซอฟต์พาวเวอร์พอยต์) หรือโปรแกรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ โปรแกรมตัดต่อวีดิทัศน์ รวมถึงการส่งงานทางอีเมล
3. ได้ฝึกทักษะความสำนึกต่อส่วนรวม โดยการปฏิบัติตามกฎระเบียบการใช้ห้องสมุดซึ่งเป็นสถานที่สาธารณะ จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน
4. ผู้เรียนได้ฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ด้วยการมีอิสระที่จะนำเสนอเนื้อหาที่มีรูปแบบหลากหลาย ทำให้มีความสุขในการทำงานและภูมิใจในผลงานของตนเอง

ภาพที่ 2 ผลงานของผู้เรียนกิจกรรมห้องสมุดของเรา

หลังจากเล่นเกมแหล่งสารสนเทศและทำกิจกรรมห้องสมุดของเราเสร็จแล้วก็จะให้นักศึกษาทบทวน ความรู้เนื้อหาในบทที่ 1 ด้วยการตอบคำถามออนไลน์ชื่อว่า “ไลบรารีมีคำถาม” (<https://goo.gl/8BXvvd>)

เกมค้นหาคำศัพท์ส่วนประกอบของหนังสือ

กติกาก

1. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 2-3 คน
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับส่วนประกอบของหนังสือ จากนั้นช่วยกัน หาความหมายของคำศัพท์ และเรียงลำดับคำศัพท์ตามลำดับส่วนประกอบของหนังสือโดยการอ่านเนื้อหาใน เอกสารประกอบการสอนบทที่ 3 เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ หรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต
3. หลังจากเล่นเกมแล้ว จะนำหนังสือเล่มจริงไปให้แต่ละกลุ่มได้พิจารณาส่วนประกอบของหนังสือ

4. ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันระดมความคิดและนำเสนอวิธีใช้หนังสือของส่วนรวมและการใช้หนังสืออย่างถูกวิธี
5. ร่วมกันเฉลยคำตอบและให้แต่ละกลุ่มนำเสนอส่วนประกอบของหนังสือจากตัวเล่มจริง และช่วยกันระดมสมองนำเสนอวิธีการใช้หนังสือของส่วนรวมและการใช้หนังสืออย่างถูกวิธี โดยนำเสนอด้วยวิธีใดก็ได้

Name: _____
Created with TheTeachersCorner.net Word Search Maker

เกม ส่วนประกอบของหนังสือ
ใบฝึกการเขียนชื่อส่วนประกอบของหนังสือ

E	T	S	P	R	E	F	A	C	E	Y	N	X	V	B	F	M	J	B	L
S	R	E	P	A	P	D	N	E	G	V	Q	E	J	E	E	R	L	Q	C
C	N	G	X	M	P	Q	Q	T	T	I	T	L	E	P	A	G	E	D	B
V	D	D	A	T	D	P	R	T	K	O	U	X	R	L	L	N	N	D	V
A	E	M	G	C	E	S	H	B	N	P	N	I	A	K	G	Q	H	Z	B
N	B	U	O	S	K	K	K	T	P	C	P	X	E	K	M	E	N	O	O
A	W	Z	V	P	T	N	O	P	E	R	A	H	T	W	J	N	M	P	T
N	W	U	G	D	F	O	O	B	I	B	L	I	O	G	R	A	P	H	Y
S	F	K	C	B	F	G	I	W	K	Q	F	M	W	S	K	K	L	V	U
H	L	I	S	T	O	F	I	L	L	U	S	T	R	A	T	I	O	N	S
Q	Y	A	S	Y	H	O	C	M	N	E	A	Z	T	K	N	B	B	D	C
F	L	W	R	A	K	G	K	O	L	O	D	M	C	P	G	K	B	Z	O
T	E	N	J	B	R	D	I	J	N	D	I	G	Z	R	A	H	V	I	V
G	A	J	F	Y	Q	E	B	R	A	T	B	T	E	W	V	H	N	J	E
H	V	X	B	N	Y	F	S	O	Y	C	E	S	A	M	H	D	Q	E	R
W	E	O	K	I	J	T	E	X	T	P	K	N	L	C	E	D	P	Y	Z
F	S	R	B	E	N	I	P	S	S	O	E	T	X	I	N	R	J	X	
A	P	P	E	N	D	I	X	H	N	L	M	C	T	S	R	D	T	E	S
R	P	I	U	U	P	B	Y	R	A	S	S	O	L	G	T	O	E	S	V
Q	R	W	D	H	A	L	F	T	I	T	L	E	P	A	G	E	L	D	J

APPENDIX
DEDICATION
GLOSSARY
PREFACE
TITLEPAGE
LIST OF ILLUSTRATIONS
SPINE

BIBLIOGRAPHY
ENDPAPERS
INDEX
CONTENTS
BOOKJACKET
HALFTITLEPAGE
FLAP

COPYRIGHT
FOOTNOTE
COVER
TEXT
FLYLEAVES
ACKNOWLEDGEMENT

ภาพที่ 3 เกมส่วนประกอบของหนังสือ*

ประโยชน์จากการเล่นเกม

เกมค้นหาคำศัพท์ส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการดำรงชีวิตในสังคมกับบุคคลที่มีความหลากหลาย ด้วยการทำกิจกรรมร่วมกันและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
2. ได้ฝึกทักษะการอ่านและการค้นคว้าสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้วยการค้นหาและการประเมินสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต
3. ได้ฝึกทักษะการคิดด้วยการระดมสมองและการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาและการนำเสนอผลงาน

* ใช้เว็บไซต์ <https://www.theteacherscorner.net/> (เมนู Word Search Maker) ในการสร้างเกม

เกมจับกลุ่มทรัพยากรสารสนเทศ

กติกา

1. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันพิจารณาบัตรคำและบัตรภาพ บัตรคำจะประกอบไปด้วยคำศัพท์ภาษาไทย และคำศัพท์ภาษาอังกฤษ บัตรภาพจะเป็นภาพทรัพยากรสารสนเทศ
3. สมาชิกในกลุ่มต้องช่วยกันจับกลุ่มทรัพยากรสารสนเทศ โดยแต่ละกลุ่มทรัพยากรสารสนเทศจะประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ บัตรคำภาษาไทย บัตรคำภาษาอังกฤษ และบัตรภาพทรัพยากรสารสนเทศ จากนั้นค้นหาคำตอบได้โดยการอ่านเนื้อหาในเอกสารประกอบการสอนบทที่ 2 เรื่อง ทรัพยากรสารสนเทศ หรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต
4. แยกกลุ่มบัตรที่จับกลุ่มเสร็จแล้ว ออกเป็น 3 กลุ่ม ตามประเภททรัพยากรสารสนเทศ (สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์) แล้วนำมาเขียนสรุปเป็นแผนผัง
5. กลุ่มที่ทำเสร็จแล้ว อาจารย์จะไปตรวจ หากพบว่ามีการจับกลุ่มผิดอยู่ผิดกลุ่ม จะต้องแก้ไข โดยปรึกษาหรือเปรียบเทียบคำตอบกับเพื่อนกลุ่มอื่น
6. กลุ่มที่ทำเสร็จและแก้ไขให้ถูกต้องแล้วจะเป็นกลุ่มที่ทำหน้าที่ไปตรวจและช่วยเหลือกลุ่มอื่น
7. ทุกกลุ่มที่เล่นเกมเสร็จแล้ว ให้นำบัตรคำและบัตรภาพมาสลับกัน แล้วนำมาคืน เพื่อให้หมู่เรียนอื่นได้เล่นต่อ

ภาพที่ 4 ตัวอย่างบัตรคำและบัตรภาพที่จับกลุ่มกันถูกต้อง

ประโยชน์จากการเล่นเกม

เกมจับกลุ่มทรัพยากรสารสนเทศจะทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการดำรงชีวิตในสังคมกับบุคคลที่มีความหลากหลาย ด้วยการทำกิจกรรมร่วมกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มเมื่อมีทัศนคติหรือข้อคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน และการรู้จักให้คำแนะนำ การช่วยเหลือเพื่อนกลุ่มอื่น (ลดการแข่งขันเน้นการแบ่งปัน)
2. ได้ฝึกทักษะการอ่านสารสนเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยการค้นหาและการประเมินสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต
3. ได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ด้วยการแยกกลุ่มตามประเภททรัพยากรสารสนเทศ
4. ผู้เรียนจะมีสำนึกต่อส่วนรวม โดยการนำเกมที่เล่นเสร็จแล้วมาคืนและจะต้องสลับทั้งบัตรคำและบัตรภาพ เพื่อให้หมู่เรียนอื่นเล่นเกมต่อได้ทันที

ประโยชน์จากการทำกิจกรรม

กิจกรรมการใช้หนังสืออ้างอิงจะทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการดำรงชีวิตในสังคมกับบุคคลที่มีความหลากหลาย ด้วยการทำกิจกรรมร่วมกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มเมื่อมีทัศนคติหรือข้อคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน
2. ได้ฝึกทักษะความสำนึกต่อส่วนรวม โดยการปฏิบัติตามหลักการใช้หนังสือของส่วนรวมและเข้าใจความจำเป็นของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน
3. ได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และการระดมสมองเพื่อหาคำตอบร่วมกัน
4. ได้ฝึกใช้หนังสืออ้างอิงด้วยการปฏิบัติจริงและอธิบายความหมายและลักษณะของหนังสืออ้างอิงได้จากการทำกิจกรรม

เกมตัวต่อบรรณานุกรม

กติกา

1. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 2-3 คน
2. พิจารณาตัวต่อบรรณานุกรมแต่ละชุดที่แจกให้ แล้วนำมาเรียงลำดับให้ถูกต้อง โดยศึกษาการเขียนบรรณานุกรมได้จากเอกสารประกอบการสอนบทที่ 8 หัวข้อ การเขียนบรรณานุกรม
3. หลังจากเรียงลำดับเสร็จแล้วให้พิจารณาด้วยว่าเครื่องหมายใดบ้างที่ยังขาดหายไปสำหรับการเขียนบรรณานุกรมแต่ละรายการ แล้วเติมเครื่องหมายให้ถูกต้อง
4. หลังจากเล่นเสร็จแล้วจะให้แต่ละกลุ่มคิดโจทย์ขึ้นมาใหม่ เพื่อให้กลุ่มอื่นได้เล่นด้วยกัน
5. แต่ละกลุ่มนำเสนอตัวต่อบรรณานุกรมที่เรียงลำดับเสร็จแล้วหน้าชั้นเรียน แล้วให้เพื่อนกลุ่มอื่นช่วยกันตอบว่าเป็นรูปแบบบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศประเภทใด เพื่อช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
6. หลังจากนั้นให้เพื่อนแต่ละกลุ่มช่วยกันเรียงลำดับตัวต่อบรรณานุกรมที่ได้คิดโจทย์ขึ้นมาใหม่ให้ถูกต้อง
7. ทุกกลุ่มที่เล่นเกมเสร็จแล้ว ให้นำเกมตัวต่อบรรณานุกรมแต่ละชุดมาสลับกัน แล้วนำมาคืน เพื่อให้หมู่เรียนอื่นได้เล่นต่อได้ทันที

ภาพที่ 6 ตัวอย่างตัวต่อบรรณานุกรมที่เรียงลำดับถูกต้อง

ประโยชน์จากการเล่นเกม

เกมตัวต่อบรรณานุกรมจะทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการดำรงชีวิตในสังคมกับบุคคลที่มีความหลากหลาย ด้วยการทำกิจกรรมร่วมกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มเมื่อมีทัศนคติหรือข้อคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน

2. ได้ฝึกทักษะความสำคัญต่อส่วนรวม โดยการนำเกมที่เล่นเสร็จแล้วมาคืนและเข้าใจความจำเป็นของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน
3. ได้ฝึกทักษะการคิดสร้างสรรค์ด้วยการสร้างโจทย์บรรณานุกรมขึ้นมาใหม่

ตารางที่ 2

สรุปทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้เรียนได้รับการสอนด้วยเกมและกิจกรรม

เกมและกิจกรรม	ทักษะในศตวรรษที่ 21				
	การทำงานร่วมกัน	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ความสำคัญต่อส่วนรวม	ความคิดสร้างสรรค์	การดำรงชีวิตในสังคม
เกมจับคู่แหล่งสารสนเทศ	✓	✓	✓	-	✓
กิจกรรมห้องสมุดของเรา	✓	✓	✓	✓	✓
เกมจับกลุ่มทรัพยากรสารสนเทศ	✓	✓	✓	-	✓
เกมค้นหาคำศัพท์	✓	✓	✓	✓	✓
ส่วนประกอบของหนังสือ					
กิจกรรมการใช้หนังสืออ้างอิง	✓	✓	✓	-	✓
เกมตัวต่อบรรณานุกรม	✓	-	✓	✓	✓

ตารางที่ 3

สรุปรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้รับจากการสอนด้วยเกมและกิจกรรมตามทฤษฎีปิรามิดการเรียนรู้

เกมและกิจกรรม	การเรียนรู้ตามทฤษฎีปิรามิดการเรียนรู้						
	บรรยาย	ได้อ่าน	ได้ยิน-ได้เห็น	สาธิต	อภิปรายกลุ่ม	ลงมือปฏิบัติ	สอนผู้อื่น
เกมจับคู่แหล่งสารสนเทศ	-	✓	-	-	✓	✓	✓
กิจกรรมห้องสมุดของเรา	-	-	✓	-	✓	✓	✓
เกมจับกลุ่มทรัพยากรสารสนเทศ	-	✓	✓	-	✓	✓	✓
เกมค้นหาคำศัพท์	-	✓	✓	-	✓	✓	✓
ส่วนประกอบของหนังสือ							
กิจกรรมการใช้หนังสืออ้างอิง	-	✓	✓	-	✓	✓	✓
เกมตัวต่อบรรณานุกรม	-	✓	-	-	✓	✓	✓

การวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนนั้น เนื่องจากผู้เขียนยังไม่ได้ทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการสอนด้วยการบรรยายกับการสอนด้วยเกมและกิจกรรมในรายวิชาที่สอน จึงยังไม่มีแบบสอบถามผลสัมฤทธิ์หรือแบบวัดผลที่เป็นมาตรฐาน อย่างไรก็ตามจากการสังเกตและการประเมินผลการสอนของนักศึกษาประจำรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษพึงพอใจต่อการสอนด้วยเกมและกิจกรรมมากกว่าการบรรยายเพียงอย่างเดียว ดังภาพที่ 7

<p><u>ขอบการสอนแบบอาจารย์มากค่ะ สนุกดี</u> <u>ขอบคุณอาจารย์ที่เข้าใจเด็กค่าาาา</u></p> <p>ความคิดเห็นที่ 1 : อาจารย์สอนสนุก มีแบบฝึก หรือกิจกรรมแบบทดสอบในการเรียนการสอน สอนตรงตามเนื้อหา บอกละเอียดที่ชัดเจน</p> <p>ความคิดเห็นที่ 2 : อาจารย์สอนดีมาก เนื้อหาค่อนข้างเยอะ ยกต่อการจดจำแต่อาจารย์ใช้วิธีการสอนได้ดีมาก เรียนแล้วไม่เบื่อ ชอบวิธีการสอนของอาจารย์ค่ะ อาจารย์น่ารักและใจดีด้วย อยากให้อาจารย์มาสอนอีกค่ะ</p> <p>ความคิดเห็นที่ 3 : ชอบวิธีการสอนของอาจารย์ค่ะ ช่วยให้การเรียนวิชาที่นำเมื่อนำเข้าใจยาก เป็นวิชาสนุกๆได้ ชอบสื่อการสอนค่ะ เป็นวิชาที่หินมากๆครับ และสนุกอาจารย์เข้าใจผู้เรียน มีวิธีการสอนที่ดีและดึงนักศึกษาเรียนรู้ได้ดี</p> <p><u>ใช้สื่อการสอนดี</u></p> <p><u>สอนดีมาก ในการเรียน จะมีเกมมาให้เล่น ทำให้ได้ความรู้และเกิดความสุขด้วย. ชอบอาจารย์แบบนี้มากค่ะ</u></p> <p><u>สอนเข้าใจ รู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด</u> <u>สอนดีมากครับ</u> <u>ตั้งใจสอนดีมากครับ</u></p>
--

ภาพที่ 7 ผลประเมินการสอนโดยนักศึกษา

ที่มา (เว็บไซต์กลุ่มงานทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ (<http://regis.nsruc.ac.th/>))

สรุป

เกมและกิจกรรมเป็นรูปแบบหนึ่งที่น่ามาใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาการรัฐสารสนเทศ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุข รู้สึกสนุกไปกับบทเรียน เข้าใจเนื้อหาที่ยากได้ในเวลาอันสั้น รูปแบบเกมและกิจกรรมที่ผู้เขียนนำมาใช้มีหลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับบทเรียนแต่ละบท การเตรียมเกมอาจใช้เวลาานแต่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นสิ่งที่คุ้มค่า บางครั้งการทำกิจกรรมอาจใช้เวลาามาก ดังนั้นการเล่นเกมและกิจกรรมต้องกำหนดเวลาด้วยเพื่อให้ทันเวลาเรียน เกมและกิจกรรมที่นำมาใช้นี้อาจปรับเปลี่ยนรูปแบบและความยากง่ายได้อีก ในอนาคตอาจจะคิดค้นและพัฒนาเกมและกิจกรรมใหม่ ๆ ให้หลากหลายมากขึ้น รวมทั้งมีการวัดผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21 ครบทุกด้าน

เอกสารอ้างอิง

จันทร์ชลี มาพุทธ. (2546). การศึกษาศตวรรษที่ 21: ปรับวิถีคิดของครู ผู้ปกครอง และนักเรียน.

วารสารศึกษาศาสตร์, 15(1), 1-4.

ณรงค์ กาญจนะ. (2553). เทคนิคและการสอนเบื้องต้น เล่ม 2. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.

ทิศนา แวมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทพประสิทธิ์ กุลธวัชชัย. (2554). การนันทนาการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นายกฯ จีครูปรับวิธีการสอน. (2561). สืบค้นจาก <https://www.dailynews.co.th/education/658192>
- ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ. (2560). ทักษะในศตวรรษที่ 21: ทักษะจำเป็นสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 4(1), 55-86.
- ปาริชาติ เสารยะวิเศษ. (2556). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ รูปแบบการสอนการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- เยาวเรศ ภัคดีจิตร. (2557). Active learning กับการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. สืบค้นจาก http://edu.nsuru.ac.th/2011/files/knowledge/17-15-12_22-07-2014_2-3.pdf
- รังสฤษฎ์ แม่นมินทร์. (2533). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่เรียนด้วยวิธีสอนที่ใช้เกมและไม่ใช้เกม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลดาววัลย์ แยมครวญ. (2559). การออกแบบและพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้สำหรับวิชาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์วิทยการสารสนเทศมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- วรรตต์ อินทสระ. (2562). เอกสารประกอบการอบรมและปฏิบัติการเปลี่ยนห้องเรียนเป็นห้องเล่น (Game based learning). สืบค้นจาก https://wbcs.dusit.ac.th/pluginfile.php/534/mod_forum/attachment/4320/GBL%20DOC.pdf
- วิลาวัลย์ อินทร์ชำนาญ. (2561). รายงานผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมเพื่อให้ความรู้เรื่องกฎระเบียบและข้อปฏิบัติในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Association of College and Research Libraries. (2000). Information literacy competency standards for higher education. Retrieved from <http://www.ala.org/ala/mgrps/divs/acrl/standards/informationliteracycompetency.cfm#ildef>
- Kongsontana P. (2014). Effects of English speaking instruction using digital game activities on English speaking ability of Thai secondary students. Unpublished master's thesis, Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- Polovina, S. (2011). About the learning pyramid. Retrieved from <http://homepages.gold.ac.uk/polovina/learnpyramid/about.htm>
- Walsh, A. (2018). The librarians' book on teaching through games and play. Tallinn, Estonia: Innovative Libraries.

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Job Satisfaction of the Personnel of Library and Information Center, National Institute of Development Administration

กัณฑ์รัตน์ ประเสริฐธนากุล*

Karanrat Prasertdhanakul*

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

National Institute of Development Administration

e-mail: karanrat.t@nida.ac.th

Received: April 30, 2020; Revised: May 19, 2020; Accepted: May 20, 2020

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยจำแนกตามตัวแปรประเภทบุคลากร สถานภาพทางราชการ วุฒิการศึกษา ประเภทของงาน และประสบการณ์ในการทำงาน รวมทั้งศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางที่จะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา ตลอดจนศึกษาอันดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยใช้ทฤษฎีของเฮอร์ซเบอร์กในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และใช้แบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ตเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา จำนวน 58 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus) ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยมีความพึงพอใจสูงสุดในด้านความสำเร็จ และมีความพึงพอใจต่ำสุดในด้านนโยบายและการบริหาร เมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรประเภทบุคลากร สถานภาพทางราชการ วุฒิการศึกษา ประเภทของงาน และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกันทุกตัวแปร และมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่อปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง 10 ปัจจัยเรียงตามอันดับความสำคัญ ดังนี้ 1) ความสำเร็จ 2) ความรับผิดชอบ 3) ลักษณะงาน 4) ความก้าวหน้า 5) การบังคับบัญชา 6) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 7) การได้รับความยอมรับนับถือ 8) สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน 9) สิ่งตอบแทน และ 10) นโยบายและการบริหาร

คำสำคัญ: ความพึงพอใจในการทำงาน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา บุคลากรห้องสมุด

Abstract

The purpose of this research was to study job satisfaction of personnel of the library and Information Center, National Institute Development Administration. Personnel's attitudes towards factors determining job satisfaction were compared according to the following variables: types of personnel, official status, educational level, types of work, and work experience. Including study

on suggestions influencing job satisfaction of personnel of the library and Information Center. This research, in addition, prioritized factors that determine job satisfaction of personnel. Herzberg's Motivation-Hygiene Theory was used as a framework of this study. A questionnaire using a five-level Likert Scale was employed as an instrument for data collection. The population of this research was 58 personnel from the library and Information Center. The SPSS program was used in data analysis. The statistics used included percentage, means, standard deviation, t-test, and F-test. The research findings were summarized as follows: 1) Job satisfaction of personnel of the library and Information Center, National Institute Development Administration was found at a high level. All factors contributing to satisfaction were also rated high, with achievement factor getting the highest score and Company policy and administration factor the lowest score. No difference in job satisfaction of personnel was found when their attitudes were compared according to types of personnel, official status, educational level, type of work, and work experience. The factors contributing to job satisfaction were prioritized as the following: 1) Achievement; 2) Responsibility; 3) Work-itself; 4) Advancement; 5) Supervision; 6) Interpersonal relationship; 7) Recognition; 8) Working conditions; 9) Salary; and 10) Company policy and administration.

Keywords: Job Satisfaction, University Libraries, Library Personnel

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กร องค์กรจะประสบความสำเร็จได้เพียงใด ขึ้นอยู่กับมนุษย์ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินการ (บรรยงค์ โตจินดา, 2543, หน้า 16) เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า มีความคิด มีศักยภาพในตัวเองที่แต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ ความสามารถในการปฏิบัติงาน หรือผลงานที่ได้จากการปฏิบัติงานก็แตกต่างกันด้วย (นงนุช วงษ์สุวรรณ, 2552, หน้า 4) นอกจากนี้ ทรัพยากรมนุษย์ยังเป็นทรัพยากรที่สามารถพัฒนาให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นได้ ต่างจากทรัพยากรประเภทอื่น ๆ ที่ใช้แล้วสึกหรอ เสื่อมสลาย แต่ทรัพยากรมนุษย์นั้นเป็นไปในทิศทางตรงข้าม ยิ่งใช้ยิ่งพัฒนา ยิ่งทรงคุณค่า และยังเป็นปัจจัยที่ขับเคลื่อนองค์กรไปในทิศทางที่ต้องการได้ คนเป็นทั้งผู้ที่จะกำหนดระบบงานที่เหมาะสมและเป็นผู้ปฏิบัติในระบบงานที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะองค์กรใดก็ตาม หากบุคลากรในองค์กรไม่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานก็จะเป็นมูลเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลงานและการปฏิบัติงานต่ำ คุณภาพของงานลดลง แต่ในทางตรงกันข้ามหากองค์กรใดมีบุคลากรที่มีความพึงพอใจในการทำงานสูง จะมีผลดีต่อการปฏิบัติงาน การสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีความสำคัญโดยตรงต่อองค์กร ต่อผู้รับบริการ และมีอิทธิพลต่อความสามารถในการปฏิบัติงาน ดังที่ อนุสรณ์ ทองสำราญ (2541, หน้า 5) กล่าวว่าไว้ว่าองค์กรใด ๆ ก็ตามจะประสบความสำเร็จหรือเจริญก้าวหน้าได้ต้องประกอบด้วยเงื่อนไขและองค์ประกอบ 2 ประการ คือ ระบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและบุคลากรในองค์กรนั้นมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานสูง ซึ่งสอดคล้องกับที่ พยอม วงศ์สารศรี (2542, หน้า 152) กล่าวว่าคุณภาพของคนเป็นปัจจัยที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จขององค์กร ดังนั้นผู้บริหารองค์กรต้องเป็นผู้จัดกระบวนการต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมขององค์กรนั้น ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นได้ไม่ยากนัก หากผู้บริหารมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ดีพอ แต่ในส่วนของการสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับบุคลากรทุกคนในองค์กรนั้น เป็นสิ่งที่กระทำได้ไม่ถนัดนัก เพราะความต้องการของ

บุคลากรแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันตามสถานภาพของบุคคลนั้น ๆ แต่ในขณะที่เดียวกันความก้าวหน้าหรือการพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จสูงสุด ก็มาจากประสิทธิภาพของบุคลากรในองค์กร นอกจากนี้ ยังรวมถึงความผูกพันต่อองค์กรซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพ และความมั่นคงของสมาชิกในองค์กร การที่บุคลากรเกิดความผูกพันต่อองค์กรและมีความต้องการที่จะอยู่กับองค์กรนั้น เป็นเพราะบุคลากรมีความต้องการ ทัศนคติ ค่านิยม อารมณ์ สติปัญญา ความสนใจ รวมทั้งบุคลิกภาพ มีการปรับตัวที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น ต้องการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา (บรรยงค์ โตจินดา, 2543, หน้า 372) และจากการที่องค์กรได้สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน ตลอดจนสภาพแวดล้อมขององค์กรที่บุคลากรพอใจ สนใจงานที่ทำ ก็จะทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในงาน มีความรักและผูกพันต่อองค์กรและต้องการอยู่กับองค์กรนั้นนาน ๆ

สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญในการทำหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน การวิจัยของสถาบันฯ โดยให้บริการสารสนเทศแก่นักศึกษา อาจารย์ บุคลากรของสถาบันฯ ตลอดจนประชาชนทั่วไป นอกจากภารกิจหลักของสำนักฯ ในด้านการให้บริการสารสนเทศต่าง ๆ แล้ว ยังมีภารกิจ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่บุคลากรสำนักฯ ต้องร่วมมือกันปฏิบัติ เช่น กิจกรรม 5 ส การบริการวิชาการแก่ชุมชน ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก (MOU) ทั้งภายในและภายนอกประเทศ การเป็นคณะทำงาน/คณะกรรมการต่าง ๆ ของสำนักฯ การประกันคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่สถาบันฯ กำหนด เป็นต้น และจากการที่สำนักฯ ได้เปิดให้บริการตั้งแต่เวลา 08.30-22.00 น. ในช่วงสภานั้น บุคลากรสำนักฯ ต้องหมุนเวียนอยู่ให้บริการนอกเวลาราชการ ซึ่งพบว่าบุคลากรบางส่วนไม่สามารถอยู่ปฏิบัติงานนอกเวลาดังกล่าวได้ อีกทั้งในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา สำนักฯ มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายด้าน เช่น มีบุคลากรรุ่นใหม่เพิ่มมากขึ้น (Generation Y) ซึ่งจากงานวิจัยของรัชฎา อธิสนธิสกุล และอ้อยอุมา รุ่งเรือง (2548) ได้กล่าวว่า Generation Y หมายถึง กลุ่มคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523-2543 อายุระหว่าง 8-28 ปี เป็นกลุ่มคนที่โตมาพร้อมกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี มีลักษณะนิสัยชอบแสดงออก มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ชอบถูกบังคับ ไม่ชอบอยู่ในกรอบ และไม่ชอบเงื่อนงำ คนกลุ่มนี้ต้องการความชัดเจนในการทำงานว่าสิ่งที่ทำมีผลต่อตนเองและต่อหน่วยงานอย่างไร และสิ่งที่พวกเขาไม่ชอบมากที่สุดก็คือ ระเบียบวินัยที่มากเกินไป ด้วยอุปนิสัยและลักษณะการแสดงออกดังกล่าวของบุคลากรที่อยู่ในช่วง Generation Y จึงอาจมีปัญหาในเรื่องความแตกต่างทางความคิดทั้งในเรื่องการทำงานและเรื่องส่วนตัว เนื่องจากช่องว่างระหว่างวัย นอกจากนี้ยังมีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักฯ ที่ไม่ได้มาจากอาจารย์สายวิชาชีวบรรณารักษ์ ซึ่งอาจมีผลต่อแนวคิดการบริหารทรัพยากรบุคคลและการบริหารงานห้องสมุด จากเดิมที่มีผู้อำนวยการสำนักฯ ที่มาจากอาจารย์สายวิชาชีวบรรณารักษ์มาโดยตลอด และการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนที่สุด คือการปรับเปลี่ยนทางกายภาพของสำนักฯ ที่ดูทันสมัย สวยงาม และนำเทคโนโลยีสารสนเทศ อันทันสมัยต่าง ๆ มาใช้ในห้องสมุด ซึ่งนอกจากความสวยงาม สะดวกสบาย และทันสมัยแล้ว ยังมีเรื่องของการใช้งานที่ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อบุคลากรทุกคนที่จะต้องเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ๆ เพื่อที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน แนะนำและส่งต่อการบริการที่เป็นเลิศสู่ผู้ใช้อีกด้วย อีกประเด็นหนึ่งที่ไม่ควรมองข้ามก็คือ การที่สถาบันฯ มีการปรับปรุงกระบวนการจ้างงานบุคลากรทุกหน่วยงานของสถาบันฯ ในการยกเลิกตำแหน่งข้าราชการและเปลี่ยนเป็นพนักงานสถาบันระบบใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2544 เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ที่เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2534” (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2556) จึงทำให้เกิดข้อแตกต่างขึ้นมากระหว่างบุคลากรที่เป็นข้าราชการกับบุคลากรที่เป็นพนักงานสถาบัน เช่น สวัสดิการ สัญญาจ้างงาน เป็นต้น

ปัญหาดังกล่าวข้างต้น อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของบุคลากรและอาจทำให้บุคลากรขาดกำลังใจหรือแรงจูงใจในการทำงาน อันจะทำให้บุคลากรไม่มีความพึงพอใจในการทำงานได้ ซึ่งในกระบวนการบริหารงานนั้น การสร้างแรงจูงใจเป็นวิธีการหนึ่งที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และการสร้างแรงจูงใจในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานให้สูงขึ้นนั้น จะทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานและเจตคติของผู้ปฏิบัติงานเป็นไปในทางบวกเสมอ

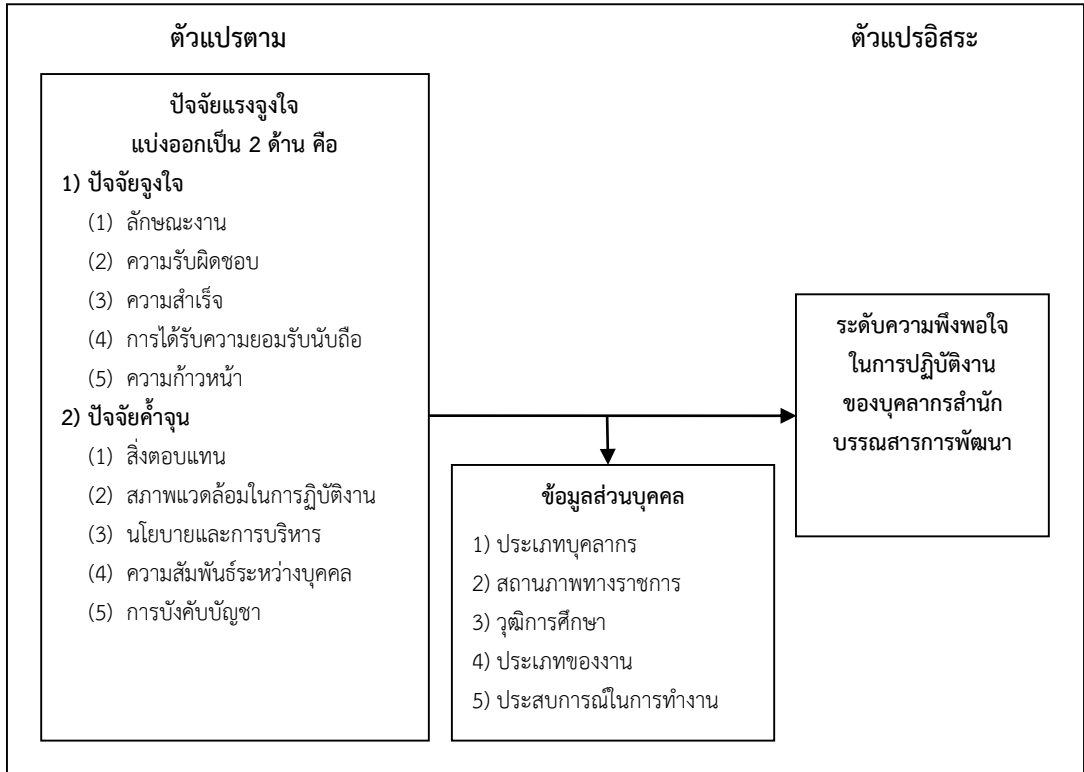
อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่มีการก่อตั้งสำนักบรรณสารการพัฒนาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2509 จนถึงปัจจุบัน นับเป็นเวลาห้าทศวรรษแล้วที่ยังไม่มีผู้ใดเคยศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เพื่อให้ทราบถึงความพึงพอใจในการทำงาน สิ่งที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน เพื่อจะได้หาทางเสริมให้เกิดความพึงพอใจจัดความไม่พึงพอใจและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นออกไป เพื่อจะได้นำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อพัฒนาบุคลากร ซึ่งจะทำการปฏิบัติงานของบุคลากรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่บุคลากรเองก็เกิดความพึงพอใจ อันจะส่งผลถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสำนักฯ ด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยจำแนกตามตัวแปรประเภทบุคลากร สถานภาพทางราชการ วุฒิกการศึกษา ประเภทของงาน และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางที่จะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบความคิดการวิจัยโดยการคัดสรรปัจจัยต่าง ๆ มาจากทฤษฎีสองปัจจัยของเฮร์ซเบิร์ก (Herzberg, Mausner, & Synderman, 1959) ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนาที่มีประเภทของบุคลากรต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านปัจจัยแรงจูงใจและปัจจัยค้ำจุน แตกต่างกัน
2. บุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนาที่มีสถานภาพทางราชการต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านปัจจัยแรงจูงใจและปัจจัยค้ำจุน แตกต่างกัน
3. บุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านปัจจัยแรงจูงใจและปัจจัยค้ำจุน แตกต่างกัน
4. บุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนาที่มีประเภทของงานต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านปัจจัยแรงจูงใจและปัจจัยค้ำจุน แตกต่างกัน
5. บุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านปัจจัยแรงจูงใจและปัจจัยค้ำจุน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา จำนวน 58 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามเป็นแบบเลือกตอบมีทั้งหมด 5 ข้อ ได้แก่ ประเภทบุคลากร สถานภาพทางราชการ วุฒิการศึกษา ประเภทของงาน และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ 10 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะงาน ความรับผิดชอบ ความสำเร็จของงาน การได้รับความยอมรับนับถือ ความก้าวหน้า สิ่งตอบแทน สภาพแวดล้อมในการทำงาน นโยบายและการบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการบังคับบัญชา รวมทั้งสิ้น 70 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นส่วนที่บุคลากรสามารถแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ได้อย่างเสรี เช่น สิ่งที่ต้องการให้องค์กรจัดหาเพิ่มเติม ปัญหา และแนวทางแก้ไข เป็นต้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 60 ชุด โดยเริ่มแจกแบบสอบถาม ตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน 2557 จนถึงวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 เป็นเวลา ทั้งสิ้น 1 เดือน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 60 ชุด และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 58 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละสำหรับข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา ใช้ t-test แบบ Independent สำหรับวิเคราะห์เปรียบเทียบประเภทบุคลากร และใช้การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance-ANOVA) หรือ F-test สำหรับวิเคราะห์เปรียบเทียบสถานภาพทางราชการ วุฒิการศึกษา ประเภทของงานและประสบการณ์ในการทำงานเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นสายสนับสนุน จำนวน 40 คน (ร้อยละ 68.99) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 24 คน (ร้อยละ 41.3) ปฏิบัติงานเทคนิค จำนวน 28 คน (ร้อยละ 48.3) มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปี ขึ้นไป จำนวน 26 คน (ร้อยละ 44.8) และมีสถานภาพทางราชการเป็นข้าราชการ จำนวน 24 คน และพนักงานสถาบัน จำนวน 24 คน เท่ากัน (ร้อยละ 41.40)

2. บุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมในทุกปัจจัยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า บุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในแต่ละปัจจัยอยู่ในระดับมากเช่นกัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านลักษณะงาน	3.94	0.41	มาก
2. ด้านความรับผิดชอบ	4.41	0.44	มาก
3. ด้านความสำเร็จ	4.16	0.47	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ	3.79	0.52	มาก
5. ด้านความก้าวหน้า	3.93	0.53	มาก
6. ด้านสิ่งตอบแทน	3.72	0.66	มาก
7. ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน	3.75	0.67	มาก
8. ด้านนโยบายและการบริหาร	3.65	0.63	มาก
9. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	3.87	0.48	มาก
10. ด้านการบังคับบัญชา	3.98	0.55	มาก
รวม	3.89	0.40	มาก

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จำแนกตามตัวแปรประเภทบุคลากร สถานภาพทางราชการ วุฒิการศึกษา ประเภทของงาน และประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 2

เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยจำแนกตามตัวแปรประเภทบุคลากร

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	ประเภทบุคลากร				t
	สายวิชาการ N = 18		สายสนับสนุน N = 40		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ปัจจัยจูงใจ					
1. ลักษณะงาน	4.00	0.50	3.92	0.37	0.63
2. ความรับผิดชอบ	4.19	0.46	4.12	0.43	0.58
3. ความสำเร็จ	4.22	0.47	4.13	0.48	0.63
4. การได้รับความยอมรับนับถือ	3.99	0.48	3.71	0.51	1.94
5. ความก้าวหน้า	4.09	0.52	3.87	0.52	1.48
รวม	4.09	0.45	3.95	0.47	1.22
ปัจจัยค้ำจุน					
1. ค่าตอบแทน	3.87	0.59	3.66	0.68	1.13
2. สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน	3.56	0.67	3.83	0.66	-1.43
3. นโยบายและการบริหาร	3.71	0.62	3.63	0.64	0.45
4. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.00	0.49	3.81	0.46	1.38
5. การบังคับบัญชา	3.97	0.42	3.86	0.39	1.20
รวม	3.85	0.45	3.77	0.47	0.59

$$t_{(0.05)} = 1.67$$

จากตารางที่ 2 แสดงว่าบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ที่มีประเภทของบุคลากรต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อที่ 1 ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นสายวิชาการหรือสายสนับสนุน ต่างมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนต่าง ๆ ที่ได้รับการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ดังนั้นถึงแม้ว่าประเภทของบุคลากรจะต่างกัน แต่บุคลากรทั้ง 2 ประเภทก็มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3

ผลรวมความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยจำแนกตามตัวแปรสถานภาพทางราชการ วุฒิการศึกษา ประเภทของงาน และประสบการณ์ในการทำงาน

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน		df	SS	MS	F
สถานภาพทางราชการ					
ปัจจัยจูงใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.16	0.08	0.50
	ภายในกลุ่ม	55	9.01	0.16	
	รวม	57	9.18		
ปัจจัยค้ำจุน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.71	0.35	1.67
	ภายในกลุ่ม	55	11.76	0.21	
	รวม	57	12.47		
วุฒิการศึกษา					
ปัจจัยจูงใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.19	0.97	0.58
	ภายในกลุ่ม	55	8.98	0.16	
	รวม	57	9.10		
ปัจจัยค้ำจุน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.14	0.73	0.32
	ภายในกลุ่ม	55	12.33	0.22	
	รวม	57	12.47		
ประเภทของงาน					
ปัจจัยจูงใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.58	0.29	1.83
	ภายในกลุ่ม	55	8.59	0.19	
	รวม	57	9.18		
ปัจจัยค้ำจุน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.39	0.19	0.90
	ภายในกลุ่ม	55	12.07	0.22	
	รวม	57	12.47		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน		df	SS	MS	F
ประสบการณ์ในการทำงาน					
ปัจจัยจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.35	0.17	1.09
	ภายในกลุ่ม	55	8.82	0.16	
	รวม	57	9.18		
ปัจจัยค่าจูน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.52	0.26	1.19
	ภายในกลุ่ม	55	11.95	0.21	
	รวม	57	12.47		

$$F(.05; df 2, 55) = 3.16$$

จากตารางที่ 3 แสดงว่าบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ที่มีสถานภาพทางราชการ วุฒิการศึกษา ประเภทของงาน และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านปัจจัยจิตใจและปัจจัยค่าจูนโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อที่ 2, 3, 4 และ 5 ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะสำนักบรรณสารการพัฒนาวางแผนกลยุทธ์การจัดการองค์การและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้บุคลากรที่มีสถานภาพทางราชการ วุฒิการศึกษา ประเภทของงานและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านปัจจัยจิตใจและปัจจัยค่าจูนโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

4. การจัดอันดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่าบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่อปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง 10 ปัจจัย เรียงตามอันดับความสำคัญได้ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4

การจัดอันดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานทั้ง 10 ปัจจัย

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	ผลรวมคะแนนเฉลี่ย รายด้านจากตารางที่ 1	ระดับ ความพึงพอใจ	อันดับ
1. ความสำเร็จ	4.16	มาก	1
2. ความรับผิดชอบ	4.14	มาก	2
3. ลักษณะงาน	3.94	มาก	3
4. ความก้าวหน้า	3.93	มาก	4
5. การบังคับบัญชา	3.89	มาก	5

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	ผลรวมคะแนนเฉลี่ย รายด้านจากตารางที่ 1	ระดับ ความพึงพอใจ	อันดับ
6. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	3.87	มาก	6
7. การได้รับความยอมรับนับถือ	3.79	มาก	7
8. สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน	3.75	มาก	8
9. ค่าตอบแทน	3.72	มาก	9
10. นโยบายและการบริหาร	3.65	มาก	10

จากตารางที่ 4 แสดงว่าบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่อปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง 10 ปัจจัย เรียงตามอันดับความสำคัญ ดังนี้ 1) ความสำเร็จ 2) ความรับผิดชอบ 3) ลักษณะงาน 4) ความก้าวหน้า 5) การบังคับบัญชา 6) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 7) การได้รับความยอมรับนับถือ 8) สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน 9) ค่าตอบแทน และ 10) นโยบายและการบริหาร

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า บุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรมีความพึงพอใจต่อปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ทางสำนักฯ จัดหาและดำเนินการให้เป็นอย่างดี เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยแต่ละด้าน ทั้ง 10 ด้าน พบว่าทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจภรณ์ อนันต์วุฒิชัยชา, สมศิลป์ ศรีประภัสสร, นันทมาลิน ฦ นคร, วิไล พฤษปัญจะ และสยมพร ไชยชมภู (2552, หน้า 14) ที่พบว่า บุคลากรสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของปวรรัตน์ เลิศสุวรรณเสรี (2552, หน้า 55) ที่พบว่า บุคลากรวิทยาลัยราชพฤกษ์มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนาที่มีความพึงพอใจสูงสุดในด้านความสำเร็จ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติงานตรงกับความรู้ความสามารถ ความถนัด วุฒิการศึกษาที่จบ และตรงกับตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ จึงมีความเชื่อมั่นว่าจะนำความรู้ความสามารถของตนมาใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้ และเมื่อผลงานปรากฏให้เห็นเป็นประจักษ์ ไม่ว่าจะเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงาน การปรับตำแหน่งที่สูงขึ้น หรือแม้แต่การปฏิบัติงานทั่วไป งานโครงการต่าง ๆ ที่สามารถวัดผลการปฏิบัติงานได้เป็นที่น่าพอใจ ส่งผลให้บุคลากรเกิดความรักและภูมิใจในตำแหน่งหน้าที่และผลงานที่ผ่านมาของตน ซึ่งสอดคล้องกับที่เฮอริชเบิร์ก (Herzberg et al., 1959, pp. 113-119) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคคลทำงานตามความสามารถแห่งสติปัญญาได้อย่างอิสระ จนได้รับความสำเร็จเป็นอย่างดีจนเกิดความรู้สึกภูมิใจและปลาบปลื้มในผลสำเร็จแห่งงานนั้น และบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนาที่มีความพึงพอใจต่ำสุดในด้านนโยบายและการบริหาร ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานภายในหน่วยงาน เพราะโครงสร้างการบริหารงานสำนักบรรณสารการพัฒนา มีสายการบังคับบัญชาลดหลั่นกันตามฝ่าย/งาน การกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานเป็นเรื่องของระดับผู้บริหารหน่วยงาน หัวหน้ากลุ่มงาน หรือคณะกรรมการ

โครงการหนึ่งเท่านั้น เช่น สำนักบรรณสารการพัฒนาจะมีคณะกรรมการบริหารจัดการ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศสำนักบรรณสารการพัฒนา ซึ่งผู้ที่มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินการใด ๆ จะเป็นเพียงผู้ที่เป็นคณะกรรมการนั้น ๆ เท่านั้น บุคลากรท่านอื่นในสำนักฯ ที่อยู่ตำแหน่งอื่น ๆ จึงไม่ได้มีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัชนิกรณ์ อินเล็ก (2558) ที่พบว่า บุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่ ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานภายในหน่วยงานเช่นกัน ซึ่งในข้อนี้ ผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ด้วยการแจ้งประกาศ หรือข่าวสารใด ๆ ให้บุคลากรรับรู้และทำความเข้าใจร่วมกัน เมื่อสำนักฯ มีการกำหนดเป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานใด ๆ รวมทั้งรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคลากรทุกคนในสำนักฯ ด้วย และเมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านปัจจัยจิตใจและปัจจัยค้ำจุนโดยรวม พบว่าบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา ที่มีประเภทของบุคลากร สถานภาพทางราชการ วุฒิการศึกษา ประเภทของงาน และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะในส่วนของการจัดอันดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพบว่า บุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่อปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง 10 ปัจจัย เรียงตามอันดับความสำคัญ ดังนี้ 1) ความสำเร็จ 2) ความรับผิดชอบ 3) ลักษณะงาน 4) ความก้าวหน้า 5) การบังคับบัญชา 6) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 7) การได้รับความยอมรับนับถือ 8) สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน 9) สิ่งตอบแทน และ 10) นโยบายและการบริหาร

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับทฤษฎีของเฮอร์ชเบอร์กซึ่งระบุว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเรียกว่าปัจจัยจิตใจ ประกอบด้วย ลักษณะงาน ความรับผิดชอบ ความสำเร็จ การได้รับความยอมรับนับถือ และความก้าวหน้า ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าเมื่อจัดอันดับปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรกมีเพียงปัจจัยเดียวที่ไม่ได้จัดอยู่ในปัจจัยจิตใจของเฮอร์ชเบอร์ก ได้แก่ การได้รับความยอมรับนับถือ ซึ่งถึงแม้ว่าจะไม่สอดคล้องกันทั้งหมดแต่ก็อาจกล่าวได้ว่าปัจจัยที่ทำให้บุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนาเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานนั้นคือปัจจัยอันดับที่ 1-4 ซึ่งเป็นไปตามปัจจัยจิตใจตามทฤษฎีของเฮอร์ชเบอร์ก ส่วนอีกหนึ่งปัจจัยที่แตกต่างออกไปคือ การบังคับบัญชา ซึ่งหากมองในบริบทของสำนักบรรณสารการพัฒนาแล้ว ที่ปัจจัยด้านการบังคับบัญชาเข้ามาอยู่ในกลุ่มปัจจัยจิตใจ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานนั้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา มีความศรัทธาและเชื่อมั่นต่อผู้บังคับบัญชาของตนว่ามีความรู้ความสามารถ มีภาวะผู้นำสูง มีทักษะในการปฏิบัติงาน และการบริหารบุคลากรที่อยู่ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างดี จึงสามารถปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานร่วมกันได้ และมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันระหว่างเพื่อนร่วมงาน ทำให้บรรยากาศแห่งความเป็นมิตรปรากฏอยู่ทั่วไปในหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับที่ ชัยทวี เสนอวงศ์ (2557, หน้า 22-23) กล่าวถึงผลการสำรวจ เรื่อง “ปัจจัยในการสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน ปี พ.ศ. 2556” จัดทำโดย บริษัท เฮย์กรุ๊ป ร่วมกับศูนย์วิจัยทางเศรษฐศาสตร์และธุรกิจ ที่สอบถามพนักงาน 5.5 ล้านคนทั่วโลก พบว่า ปัจจัยที่สร้างความพึงพอใจและปัจจัยที่ทำให้องค์กรรักษาพนักงานไว้ไม่ให้ลาออกอันดับต้น ๆ ไม่ใช่ผลประโยชน์ตอบแทนที่เป็นตัวเงิน แต่เป็นเรื่องของความมั่นใจในตัวผู้นำ ความสัมพันธ์ของพนักงานกับผู้นำ กล่าวคือ การให้ความสำคัญกับการบริหารคน เช่น การพัฒนาบุคลากร การบริหารผลการปฏิบัติงาน การบริหารความก้าวหน้าในอาชีพ การบริหารความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน การดูแลสุขภาพของพนักงาน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการบริหารและการบังคับบัญชาของสำนักฯ ที่ทำให้บุคลากรของสำนักฯ เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งถึงแม้ว่าการจัดกลุ่มปัจจัยย่อยของการวิจัยในครั้งนี้จะแตกต่างจากทฤษฎีของเฮอร์ชเบอร์ก แต่เป็นเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้วพบว่า ผลของการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีของเฮอร์ชเบอร์กได้

ข้อเสนอแนะ

1. จากการจัดอันดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา ทั้ง 10 ปัจจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลรวมของค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านนโยบายและการบริหาร ($\bar{X} = 3.65$) ซึ่งหากมองในภาพรวมรายด้านแล้ว อาจกล่าวได้ว่าไม่ใช่เรื่องที่น่ากังวล เพราะผลรวมค่าเฉลี่ยดังกล่าวอยู่ในระดับมาก แต่หากพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า จากข้อคำถามทั้งหมด 70 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและเป็นข้อเดียวจากข้อคำถามทั้งหมดที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงาน ($\bar{X} = 3.47$) นอกจากนี้ยังเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่อยู่ในด้านนโยบายและการบริหารที่เป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในการจัดอันดับเช่นกัน ผู้วิจัยจึงเห็นควรพิจารณาที่ข้อนี้เป็นสำคัญ

2. เมื่อสำนักฯ มีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานใด ๆ ควรแจ้งให้บุคลากรรับรู้และทำความเข้าใจร่วมกัน รวมทั้งยินดีรับฟังข้อคิดเห็นของบุคลากรทุกคนในสำนักฯ เพราะการที่จะให้บุคลากรทุกคนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของสำนักฯ คงไม่ใช่เรื่องง่าย แต่การรับฟังข้อคิดเห็นของบุคลากรเป็นช่องทางหนึ่งในการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน และทำให้บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

3. ผู้บริหารควรเพิ่มความถี่ในการพบปะพูดคุยโดยพร้อมเพรียงกันทั้งหน่วยงานให้มากขึ้น เช่น ผู้บริหารพบประชาชน การประชาสัมพันธ์ จัดทำกิจกรรม Workshop กิจกรรมระดมสมอง เป็นต้น เพื่อชี้แจง ประกาศแจ้งข่าวสาร และกิจกรรม รับฟังความคิดเห็น รวมทั้งถามไถ่สุขทุกข์ของบุคลากรในสำนักฯ นอกจากนี้จะสร้างความมีส่วนร่วมของบุคลากรในสำนักฯ แล้ว ยังสร้างความผูกพันต่อองค์กร อันจะนำไปสู่ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นกับบุคลากรได้อีกด้วย

4. ควรประเมินความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ทุก ๆ 3 ปี เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยว่าจะคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไรและนำมาใช้พัฒนาสำนักบรรณสารการพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชัยทวี เสนะวงศ์. (2557). Workplace of your dream สถานที่ทำงานในฝัน. *วารสารการบริหารคน*, 35(3), 22-28.
- นงนุช วงษ์สุวรรณ. (2552). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. จันทบุรี: โครงการพัฒนาตำรามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- บรรยงค์ โตจินดา. (2543). *การบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- เบญจภรณ์ อนันต์ฉวีชัยชา, สมศิลป์ ศรีประภัสสร, นันทมาลิน ณ นคร, วิไล พงษ์ปัญจะ และสยมพร ไชยชมภู. (2552). *ความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, สำนักหอสมุด.
- ปวรรัตน์ เลิศสุวรรณเสรี. (2552). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรวิทยาลัยราชพฤกษ์*. นนทบุรี: วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2542). *องค์การและการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: สุภา.

รัชฎา อธิสนธิสกุล และอ้อยอุมมา รุ่งเรือง. (2548). การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเจนเนอร์ชันวาย (Generation Y) เพื่อการประยุกต์ใช้ในที่ทำงาน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

รัชณีกรณ อิ่นเล็ก. (2558). การพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของห้องสมุดมหาวิทยาลัยไทย. *PULINET Journal*, 2(1), 16-25. สืบค้นจาก <https://pulinet.oas.psu.ac.th/index.php/journal/article/viewFile/63/68>

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2556). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547. สืบค้นจาก <http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/uploads/File/RegEmp47%28129.pdf>

อนุสรณ์ ทองสำราญ. (2541). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานรัฐวิสาหกิจ: ศึกษากรณีสำนักงานใหญ่ธนาคารอาคารสงเคราะห์. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Herzberg, F., Mausner, B., & Synderman, B. B. (1959). *The motivation to work*. New York: Wiley.

ศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส

Study the Tourism Routes in Waeng District, Narathiwat Province

สาคร ปานจิ้น^{1*} อมลวรรณ ยอดรัก² และ มูร์นี บาโด³

Sakhorn Panjeen^{1*}, Amonwan Yottrak² and Murnee Bado³

สถาบันวิทยาลัยชุมชน วิทยาลัยชุมชนนราธิวาส^{1, 2, 3}

Institute of Community Colleges Narathiwat Community College^{1, 2, 3}

e-mail: panjeen@gmail.com¹, lekamonwan@gmail.com², badomurnee@gmail.com³

Received: March 31, 2020; Revised: May 26, 2020; Accepted: May 28, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวรวมถึงบริบทเชิงการท่องเที่ยวในอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส การดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้พื้นที่ทั้ง 6 ตำบล คือ ตำบลเวียง ตำบลเอราวัณ ตำบลโละจูด ตำบลกายุดละ ตำบลแมตง และตำบลขอเลาะ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 30 คน คือ ผู้นำชุมชน ประชาชนในชุมชน ราษฎรชาวบ้าน เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ แบบสังเกต และการใช้ Google Maps เพื่อเปิดใช้บริการแผนที่ของ Google Maps ในการวางแผนการเดินทาง ตรวจสอบระยะทางถนน ตรวจสอบเนื้อที่ของพื้นที่ ผลการวิจัยพบว่า อำเภอเวียงประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว 3 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยวประเพณีวัฒนธรรม ซึ่งมีความโดดเด่นของทรัพยากรธรรมชาติมากที่สุด และแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาพื้นที่ 2) ด้านการจัดการ 3) ด้านกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวชุมชน อำเภอเวียง เส้นทางท่องเที่ยว

Abstract

The purpose of this research were as follows: To study and analyze the details of tourist attraction areas, including tourism contexts in Waeng District Narathiwat Province and suggestions for tourism route development in Waeng District, Narathiwat Province. This time, the area is used in all 6 sub-districts which are Waeng Sub-district, Erawan Subdistrict, Koloh District. Selected sampling was 60 people, community leaders, local leaders. Folk philosopher Data collection tools include in-depth interviews, surveys, observations and using Google maps to enable the Google maps service for travel planning. check road distance check the area of the area. The research revealed that the tourist attractions in Waeng District consists of 3 tourist attractions, which are natural tourist attractions Tourist sites, ancient sites and tourist attractions and cultural traditions. Which is the most remarkable of natural resources and guidelines for tourism route development in Waeng District Narathiwat Province in 4 areas which

are 1) area development 2) management 3) activities and learning process and 4) community participation.

Keywords: Enhance Community Tourism, District Waeng, Tourism Route

บทนำ

ในสภาวะปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจที่ถดถอยด้วยสภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถควบคุมได้จึงประสบปัญหามากมายในทุกอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจในทุกประเทศ การท่องเที่ยวทำให้เกิดการหมุนเวียนเงินตราและการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมให้แก่ท้องถิ่น ช่วยเพิ่มรายได้จากการเก็บภาษีของรัฐบาล และก่อให้เกิดประโยชน์ในการเพิ่มรายได้ต่อหัวของชุมชนท้องถิ่นทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่นเศรษฐกิจระดับรากหญ้ามีความเข้มแข็งมากขึ้น

การท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวไทยจากสถิติการท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวมีอยู่ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนและเยี่ยมครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 66.2 ของประชากรในประเทศ ถือว่ามีอัตราส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับประชากรทั้งหมด ถือเป็นการสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความนิยมในการท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้นส่งผลดีต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2562, หน้า 15) ขณะเดียวกันทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ นับเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวโดยชุมชนยังสามารถเป็นเครื่องมือในการพัฒนา โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเงื่อนไขและสร้างโอกาสให้องค์กรชุมชนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการวางแผนและกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนของตนด้วยตัวเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนที่มีแนวโน้มว่าการท่องเที่ยวจะรุกคืบเข้าไปถึง หรือต้องการเปิดเผยชุมชนของตนให้เป็นที่รู้จักกันในวงกว้าง โดยจะต้องส่งเสริมให้ชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากร และกระจายอำนาจการตัดสินใจโดยเน้นความสำคัญของการจัดการธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนไปพร้อมกัน

อำเภอแวง เป็นอีกหนึ่งอำเภอของจังหวัดนครราชสีมา ถือได้ว่าเป็นอำเภอที่มีแหล่งท่องเที่ยวมุสลิม และความเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมที่สามารถนำมาเป็นจุดขาย จุดดึงดูดใจให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ให้มาศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้ในด้านขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ในรูปแบบวิถีชีวิตมุสลิม

ดังนั้น ทางวิทยาลัยชุมชนนครราชสีมา จึงได้ศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว รวมถึงบริบทเชิงการท่องเที่ยวในอำเภอแวง จังหวัดนครราชสีมา และการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว ในอำเภอแวง จังหวัดนครราชสีมาโดยมีการส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ก่อให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวรวมถึงบริบทเชิงการท่องเที่ยวในอำเภอแวง จังหวัดนครราชสีมา
2. เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวในอำเภอแวง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการศึกษาเป็นการสำรวจพื้นที่ทุกตำบล ในอำเภอเวียง จัหวัดนราธิวาส เพื่อศึกษาเส้นทาง และวิเคราะห์รายละเอียดของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเวียง จัหวัดนราธิวาส และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอเวียง จัหวัดนราธิวาส ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการสำรวจ
2. พื้นที่สำรวจ
3. เครื่องมือการเก็บข้อมูลการสำรวจ
4. การวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการสำรวจแหล่งท่องเที่ยว และการสัมภาษณ์ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลรวม 4 เดือน ระหว่างเดือน มีนาคม ถึงเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2562

เครื่องมือการเก็บข้อมูลการสำรวจ

1. แบบสำรวจแหล่งท่องเที่ยว ที่มีลักษณะการแยกประเภทแหล่งท่องเที่ยว (Check List) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน และแหล่งท่องเที่ยวประเพณี วัฒนธรรม รวมทั้งอธิบายลักษณะเด่นของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่นั้น

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์ผู้นำในท้องถิ่นเกี่ยวกับเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเวียง จัหวัดนราธิวาส

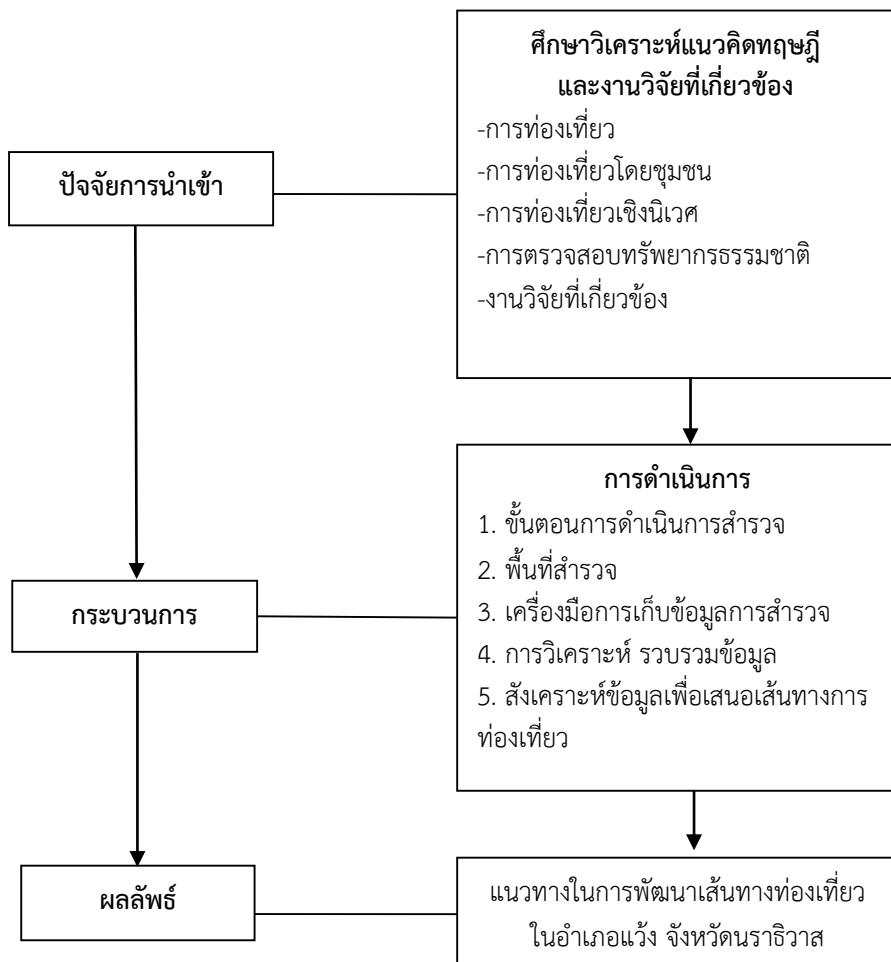
3. Google Maps เป็นบริการเกี่ยวกับแผนที่ ผ่านเว็บเบราว์เซอร์ ของ Google ซึ่งสามารถเปิดเว็บไซต์ จากเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเปิดใช้บริการแผนที่ของ Google Maps ในการวางแผน การเดินทาง ตรวจสอบระยะทางถนน ตรวจสอบเนื้อที่ของพื้นที่

การวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์รวบรวมข้อมูล ด้วยการพรรณนา รวบรวมและสรุปแยกประเด็นในหัวข้อ แหล่งท่องเที่ยว ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน และแหล่งท่องเที่ยวประเพณีวัฒนธรรม ลักษณะเด่นของแหล่งท่องเที่ยว และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอเวียง จัหวัดนราธิวาส

แนวทางการแสวงหาข้อมูล

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมทั้งการสำรวจสภาพพื้นที่ ภาคสนาม และการตรวจสอบทรัพยากรธรรมชาติเพื่อนำมาประมวลเป็นข้อมูลสำหรับการเสนอเส้นทาง การท่องเที่ยวในอำเภอเวียง จัหวัดนราธิวาส ซึ่งคณะวิจัยได้สรุปแนวคิดในการวิจัยเป็นเชิงระบบ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แนวทางการแสวงหาข้อมูล

ผลการวิจัย

พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวรวมถึงบริษัทเชิงการท่องเที่ยวในอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส ดังนี้

ความเป็นมา คำว่า “เวียง” มาจากคำว่า “ระเวียง” มีการเล่าขานกันว่าสมัยก่อน มีชาวบ้านครอบครัวหนึ่ง ชื่อสกุลจริงของผู้ปกครองบ้านนั้นไม่มีใครรู้ แต่ผู้คนส่วนใหญ่มักจะเรียกท่านว่า “โต๊ะแวงเวียง” เนื่องจากครอบครัวของท่านได้อพยพมาจากบ้านระเวียง หมู่ที่ 4 ตำบลระเวียง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ปัจจุบันนอกจากนี้ยังเป็นครอบครัวแรกที่มาบุกเบิกและตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่จนกระทั่งท่านโต๊ะแวงเสียชีวิต ณ ที่นี้ (สุสานของท่าน ตั้งอยู่ในบริเวณโรงจอดรถของสถานีตำรวจภูธรเวียงในปัจจุบัน) ในช่วงของการเริ่มก่อตั้งชุมชนนั้นก็มีย่านเรือนไม้ก่หลังคาเรือนต่อมาได้มีการทำเหมืองทองโต๊ะโม่ที่บ้านโต๊ะระเวียง ก็เริ่มมีการเจริญรุ่งเรือง สืบเนื่องจากหมู่บ้านแห่งนี้ได้กลายเป็นท่าเรือ (ซึ่งในอดีตการคมนาคมจะใช้ทางเรือเป็นหลัก) พ่อค้าแม่ค้าจากปัตตานี บางนรา ตากใบและรัฐกลันตัน มักจะขนส่งสินค้าต่าง ๆ โดยทางเรือ ผ่านเส้นทางบ้านโต๊ะระเวียง เพื่อนำสินค้าเหล่านั้นไปค้าขายที่บ้านโต๊ะโม่ ซึ่งจะเดินทางมาพักและขนถ่ายสินค้านั้นที่ท่าเรือบ้านโต๊ะระเวียง ทำให้ชาวบ้านหลายครอบครัวอพยพมาปักหลักตั้งถิ่นฐาน ทำสวนและค้าขายที่บ้านโต๊ะระเวียง แต่ก็มีอีกหลาย ๆ ครอบครัว

อพยพมาปักหลักตั้งถิ่นฐานและจับจองพื้นที่ทำไร่ ทำนา ทำสวน สภาพจากชุมชนเล็ก ๆ ก็เปลี่ยนไปเป็นชุมชนใหญ่ขึ้น คำเรียกชื่อชุมชนค่อย ๆ สันจากบ้าน “โตะระแว้ง” กลายเป็นบ้าน “โตะแว้ง” และจากบ้านโตะแว้งกลายเป็น “บ้านแว้ง” ต่อมา พื้นที่ดังกล่าวมีความเจริญรุ่งเรืองกลายเป็นชุมชนใหญ่ จึงมีการจัดตั้งเป็นตำบลขึ้นมา โดยมีชื่อตำบลว่า “ ตำบลแว้ง ” มาจนถึงปัจจุบัน การปกครองของอำเภอแว้งมี 6 ตำบล 46 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลแว้ง (Waeng) มี 7 หมู่บ้าน ตำบลกาญจนา (Kayu Khla) มี 9 หมู่บ้าน ตำบลช่อเลาะ (Kholo) มี 7 หมู่บ้าน ตำบลโลชะจุด (Lochut) มี 9 หมู่บ้าน ตำบลแม่ง (Mae Dong) มี 7 หมู่บ้าน และตำบล เอราวัง (Erawan) มี 7 หมู่บ้าน ซึ่งในพื้นที่ตำบลแว้งมีแหล่งท่องเที่ยวมากมายที่น่าสนใจ ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Natural Attraction) เป็นสถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ อาจจะเป็นความงดงามตามสภาพธรรมชาติ ความแปลกตาของสภาพธรรมชาติ สันฐานที่สำคัญทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์อันเป็นเอกลักษณ์หรือเป็นสัญลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ (Special Environmental Features) หรือสภาพแวดล้อมที่มีคุณค่าทางวิชาการก็ได้ ซึ่งในอำเภอแว้ง มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ดังนี้

1.1 น้ำตกกรือซอ ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 4 ตำบลแว้ง อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส ลักษณะโดยทั่วไปไม่ใช่น้ำที่ตกมาจากผาสูง หากแต่เป็นลักษณะลำธารที่ค่อย ๆ ลาดไหลมาจากแนวป่าสูง มีแอ่งน้ำลานหินนึ่งพักผ่อนได้ และมีน้ำตลอดทั้งปี

1.2 จุดชมวิวแผ่นดินเขาโตะปีแด ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 4 ตำบลแว้ง อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส สามารถมองเห็นทิวทัศน์ได้ทั้งสองฝั่งประเทศ คือ ด้านฝั่งประเทศมาเลเซีย และด้านจุดที่ชมคือฝั่งประเทศไทย

1.3 โรงเรียนชานา ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านเจ๊ะเหม ตำบลแว้ง อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส เป็นแหล่งความรู้ให้กับผู้ที่สนใจการทำเกษตรอินทรีย์และศูนย์เรียนรู้ในการทำเกษตรผสมผสาน อีกทั้งยังเป็นต้นแบบให้กับเกษตรกรในชุมชนให้หันมาสนใจ การทำเกษตรอินทรีย์มากยิ่งขึ้น ขยายผลไปสู่การเผยแพร่องค์ความรู้ กลายเป็นโรงเรียนชานาต่อไป

1.4 โรงเรียนเจ๊ะเหม ชาเจ๊ะเหมเป็นชาสายพันธุ์อัสสัม ชาเจ๊ะเหมเป็นพืชที่ให้ประโยชน์ สามารถปลูกเป็นอาชีพเสริมได้ จึงเริ่มขยายพันธุ์ปลูกไว้หน้าบ้าน-หลังบ้าน บริเวณทางเดินริมคลอง ริมสวน เมื่อต้นชาเริ่มแตกยอดก็เริ่มเก็บขายให้กับกลุ่มสตรีผลิตชาเจ๊ะเหม โรงเรียนเจ๊ะเหมตั้งอยู่ในหมู่ที่ 3 ตำบลแว้ง อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส

1.5 หินสูง เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม แปลกตา เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวในพื้นที่และต่างถิ่น มีลักษณะเป็นหินก้อนใหญ่ ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 5 ตำบลเอรಾವัง อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส

1.6 บึงชะหาร เป็นแหล่งเก็บน้ำที่เกิดจากน้ำไหลมารวมตัวกันตามธรรมชาติ มีน้ำตลอดทั้งปี เก็บน้ำไว้ใช้ เพื่อการบริโภคหรือใช้ในการเกษตร อีกทั้งยังเป็นแหล่งพักผ่อนของคนในพื้นที่อีกด้วย บึงชะหารตั้งอยู่ในหมู่ที่ 2 ตำบลโลชะจุด อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส

1.7 น้ำตกลีรินธร หรือชื่อเดิมว่า น้ำตกลาตอฮือรา ตั้งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส เป็นน้ำตกที่มีความสวยงามและตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าที่ยังคงอุดมสมบูรณ์ที่สุดในประเทศไทย และที่พิเศษคือ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเสด็จเยี่ยมและพระราชทานนามน้ำตกแห่งนี้เป็น น้ำตกลีรินธร เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2525 ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 5 ตำบลโลชะจุด อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส

1.8 น้ำตกสายรุ้ง อยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา เป็นน้ำตกขนาดกลางที่มีความสวยงามเกิดจากลำธารเดียวกับน้ำตกสิรินธร ในท้องที่บ้านบาลา ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 5 ตำบลโละจูด อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส

1.9 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ได้รับการประกาศให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเดียวกัน คือป่าฮาลา ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา และอำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส แต่ส่วนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปศึกษาธรรมชาติได้ จะเป็นป่าบาลาเท่านั้น ป่าบาลามีพื้นที่ครอบคลุม อำเภอเวียง และอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 5 ตำบลโละจูด อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส นอกจากความสมบูรณ์ของผืนป่าแล้ว ‘บาลา-ฮาลา’ ถือว่าเป็นจุดชมนกเงือกที่ยอดเยี่ยม เพราะนกเงือกจำนวน 10 ชนิดที่พบในไทย (ทั่วโลกมีนกเงือก 55 ชนิด) สามารถพบเห็นที่ ‘บาลา-ฮาลา’ ถึง 10 ชนิด แถมการชมนกเงือกในผืนป่าแห่งนี้ ไม่ต้องบุกป่าฝ่าดงแต่อย่างใด เพียงขับรถจอดแอบ ๆ ข้างทางลาดยาง แล้วนั่งเฝ้า ๆ ก็สามารถบันทึกภาพนกเงือกได้แล้ว

ภาพที่ 2 นกเงือกในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส
ที่มา (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป., อ้างถึงใน รพี มามะ, 2558)

1.10 ต้นมานาะ 300 ปี ต้นมานาะ 300 ปี เป็นต้นไม้โบราณ อายุประมาณ 300 ปี ที่อยู่คู่กับหมู่ 3 ตำบลแม่ตงมายาวนาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกหนึ่งแห่งที่น่าสนใจและไปเช็คอิน ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลแม่ตง อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส

1.11 หอมลมห่อฟ้า สถานที่เช็คอินแห่งใหม่ ในตำบลแม่ตง ลักษณะเป็นกระท่อมกลางทุ่งนา เพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและต้องการดูความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่พร้อมเก็บภาพสวย ๆ ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลแม่ตง อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส

1.12 บึงจือแร เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยส่วนใหญ่จะมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนให้ความสนุกสนาน รื่นรมย์ บันทึง และการศึกษาหาความรู้ บึงจือแรเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว เพื่อยกระดับมาตรฐานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของคน ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลแม่ตง อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส

1.13 น้ำตกบาเล๊ะ ตั้งอยู่ในหน่วยพิทักษ์ป่า กรือซอ ในท้องที่ตำบลแม่ตง อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส เป็นน้ำตกขนาดเล็ก ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลแม่ตง อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส

2. แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน

แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา รวมถึงสถานที่หรืออาคารสิ่งก่อสร้างที่มีอายุเก่าแก่หรือเคยมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ ซึ่งในอำเภอแวงนี้มีแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน ดังนี้

2.1 พิพิธภัณฑสถานบ้านโละจูด เป็นพิพิธภัณฑสถานเอกชนแห่งแรกและแห่งเดียวของอำเภอแวง ได้จดทะเบียนเป็นพิพิธภัณฑสถาน เมื่อปี พ.ศ. 2526 โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้มาช่วยการจัดหมวดหมู่ ซึ่งเป็นแหล่งชุมชนดั้งเดิม ในปี พ.ศ. 2534 ได้รับพระราชทานรางวัลอนุรักษ์มรดกไทย ศิลปวัตถุที่รวบรวมไว้มีอายุระหว่าง 100-350 ปี มีอยู่ประมาณกว่า 200 ชิ้น พิพิธภัณฑสถานโละจูด ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 2 ตำบลโละจูด อำเภอแวง จังหวัดนราธิวาส

2.2 Camp คอมมิวนิสต์เก่า เป็นร่องรอยทางประวัติศาสตร์ของพรรคคอมมิวนิสต์มลายา โดยการนำของเลขาธิการใหญ่ "จินเป็ง" ภูริฐบาลมาเลย์ เปิดยุทธการทางทหารกดดันอย่างหนัก จึงร่นถอยเข้ามาอยู่ในเขตไทยเมื่อปี 2503 กองทัพประชาชนมลายาที่ยึดกุมยุทธศาสตร์ "ชนบทล้อมเมือง" ได้ตั้ง "ฐานที่มั่น" อยู่ในป่าเขาตามรอยตะเข็บชายแดนไทย-มาเลเซีย

2.3 วัดน้ำขาวเยกา ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลกาญูกะ อำเภอแวง จังหวัดนราธิวาส เป็นวัดที่ขึ้นชื่อในเรื่องความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นทีเคารพนับถือของพุทธศาสนิกชนในพื้นที่

3. แหล่งท่องเที่ยวประเพณีวัฒนธรรม

เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทาง ศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดกันมา แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ประกอบด้วย งานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของ ผู้คน การแสดงศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง การแต่งกาย ภาษาชนเผ่า เป็นต้น ซึ่งในอำเภอแวงมีแหล่งท่องเที่ยวประเพณีวัฒนธรรม ดังนี้

3.1 กลองบานอ เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ตีให้จังหวะและนิยมตีแข่งขันในหมู่ชาวไทยมุสลิมของจังหวัดชายแดนภาคใต้ และชาวมาเลเซียของรัฐกลันตันและตรังگانูบานอ มีลักษณะคล้ายรำมะนา แต่ส่วนที่เป็นลำตัวมีขนาดยาวและเรียวยาวทางด้านหลังมากกว่ารำมะนา ด้านหน้าซึ่งหุ้มด้วยหนังควาย ด้านหลังมีขอบซึ่งทำด้วยหวายลำโต ๆ เพื่อใช้ตรึงกับเชือกหรือหวายซึ่งใช้ตรึงหุ้มหนังและมีลิ้มใหญ่และยาว จำนวน 13 อันตอก เพื่อทำให้หนังที่หุ้มตึง และมีลิ้มเล็ก ๆ ตอกตรึงลิ้มใหญ่ไว้ด้วย และลิ้มขนาดใหญ่ ยังใช้เป็นฆ้องได้ด้วย ใช้ไม้ซึ่งพันด้านปลายด้วยเชือกหรือยางให้เป็นปมเหมือนไม้ตีฆ้อง ส่วนด้านที่ใช้มือจับทำเป็นบ่วงเพื่อใช้คล้องมือกันไม่ให้หลุดจากมือในขณะที่ใช้ตี

3.2 การแสดงตารีอีน่า บ้านสามแยก ต.กาญูกะ อ.แวง จ.นราธิวาส เป็นอีกชุมชนหนึ่งที่มีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเป็นของตนเองคือการแสดง "ตารีอีน่า" และ "ซีละ" โดยเฉพาะการแสดงตารีอีน่า ซึ่งมีเพียงแห่งเดียวในประเทศไทยนั้นนับวันจะสูญหายไป เนื่องจากขาดผู้สืบทอด องค์การบริหารส่วนตำบลกาญูกะและศูนย์การศึกษาอนุรักษณ์และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแวง สนับสนุนให้เยาวชนเป็นพลังสำคัญที่จะช่วยสืบสาน ถ่ายทอด พื้นฟู ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงร่วมกับองค์กรเยาวชนจัดทำโครงการศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น (ตารีอีน่า) เพื่อสร้างจิตสำนึกรักถิ่นฐานบ้านเกิด

3.3 อานาซิดกุ่มปัง ตามประวัติศาสตร์แล้วมีการใช้ "กุ่มปัง" เครื่องดนตรีพื้นบ้าน ประเภทเครื่องเคาะหรือกลอง จนกลายเป็นเอกลักษณ์ของชาวมุสลิมทั่วโลก ในสมัยโบราณนั้นการแสดงกุ่มปังนั้นใช้ใน การต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง ปัจจุบันใช้ในการแสดงในขบวนหน่วยงานมณฑลต่าง ๆ ที่มีความหมายถึงการต้อนรับ

ความหมายเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เห็นคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่ไปเยี่ยมชมเยือน ซึ่งจะเป็นการช่วยสร้างจิตสำนึกที่ดีในการหวงแหนมรดกของชุมชนได้เป็นอย่างดี

4. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่น พบว่า ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว นับตั้งแต่การประชุม ศึกษาปัญหา วางแผน และการจัดการท่องเที่ยว ซึ่งนับเป็นการกระจายการบริหารงานสู่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้เล็งเห็นคุณค่าและร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นไว้ ทั้งนี้ประชาชนในท้องถิ่นต้องรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นการกำจัดขยะ การบำบัดน้ำเสีย นอกจากนี้ต้องส่งเสริมการผลิตสินค้าพื้นเมืองโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรทางธรรมชาติ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โบราณสถาน และประเพณีศิลปวัฒนธรรม มีแหล่งท่องเที่ยวอยู่ทุกตำบลของอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ประกอบด้วย น้ำตกกรือซอ จุดชมวิว แผ่นดินเขาโต๊ะบีแดด โรงเรียนชวาณา โรงซาจี๊ะเหม หินสูง บึงละหาร น้ำตกสิรินธร น้ำตกสายรุ้ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ต้นมาเนาะ 300 ปี หอมลมท้อฟ้า บึงจือแร น้ำตกบาเล๊ะ 2) แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน ประกอบด้วย พิพิธภัณฑสถานบ้านโล๊ะจูด Camp คอมมิวนิสต์เก่า วัดน้ำขาวยะกา 3) แหล่งท่องเที่ยวประเพณีวัฒนธรรม ประกอบด้วย กลองบานอ การแสดงตารีฮินา บ้านสามแยก ต.กายุคละ อ.เวียง จ.นราธิวาส อานาซิดกุ่มปัง ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 4 ตำบลเวียง อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส

แนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

1.1 ควรให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวทางด้านธรรมชาติ เนื่องจากในอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส มีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ที่อุดมสมบูรณ์ด้วยสัตว์และพืชพันธุ์จำนวนมาก ดังนั้นควรให้ความสำคัญและเห็นคุณค่า เพื่อให้เกิดความตระหนักและมีจิตสำนึกที่ดีในการรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวต่อไป

1.2 ควรมีการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะอาดสวยงามอย่างสม่ำเสมอ เพื่อมิให้เกิดความเสื่อมโทรม โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกลมกลืนกับธรรมชาติ

2. ด้านการจัดการ

2.1 การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

2.2 จัดเตรียมเอกสาร แผ่นพับเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวตลอดเส้นทางท่องเที่ยวและจัดทำป้ายสื่อความหมายที่มีคุณภาพ รวมทั้งป้ายชี้ทาง ป้ายทางเข้าออกแหล่งท่องเที่ยวและป้ายแนะนำแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งต้องมีเอกลักษณ์และเหมาะสมกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมให้มากที่สุด

2.3 ปรับปรุงสถานที่จอดรถ ห้องน้ำสาธารณะ จุดประชาสัมพันธ์ ให้มีความสะดวก

3. ด้านกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้

3.1 จัดกิจกรรมการสื่อความหมายให้นักท่องเที่ยวได้เล็งเห็นคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นส่วนช่วยสร้างจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่นไว้

3.2 ส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ซึ่งสามารถพัฒนาไปในทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ และตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว

4. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

เปิดโอกาสให้ชุมชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว นับตั้งแต่การประชุม ศึกษาปัญหา วางแผน และการจัดการท่องเที่ยว ซึ่งนับเป็นการกระจายการบริหารงานสู่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้เล็งเห็นคุณค่าและร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นไว้

การอภิปรายผล

การศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวในอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส สามารถอภิปรายผลได้ ดังต่อไปนี้

ผลจากการศึกษาพบว่า แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส มีอยู่มากมายโดยเฉพาะอย่างยิ่ง แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และมีทรัพยากรท่องเที่ยวด้านอื่น ๆ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้

แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ที่มีความสวยงามและเป็นที่ยอดนิยมที่สำคัญในเชิงธรรมชาติ ประกอบด้วย น้ำตกหรือซอ จุดชมวิว แผ่นดินเขาโต๊ะบีแด โรงเรียนชานา โรงงาเจ๊ะเหม หินสูง บึงละหาร น้ำตกสิรินธร น้ำตกสายรุ้ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ต้นมาเนาะ 300 ปี หอมลมห่อฟ้า บึงจือแร น้ำตกบาเล๊ะ

แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน ที่มีความเก่าแก่และมีเรื่องราวที่น่าสนใจ ประกอบด้วย พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน โล๊ะจูด Camp คอมมิวนิสต์เก่า วัดน้ำขาวยะกา

แหล่งท่องเที่ยวประเพณีวัฒนธรรม ที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นและมีความเป็นเอกลักษณ์ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ ประกอบด้วย การทำกลองบานอ การแสดงตริอีนานา ซิดกุ่มปิง กรือโต๊ะ ลีเกฮูลู

แนวทางในการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวในอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

พื้นที่ของอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส เป็นพื้นที่ประกอบด้วยกิจกรรมหลากหลายบทบาทในพื้นที่เดียวกัน โดยเฉพาะบทบาทพื้นที่ที่มีคุณค่าทางแหล่งธรรมชาติ แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมดั้งเดิม ดังนั้น การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวจำเป็นต้องคำนึงถึงบทบาทในการรักษาเอกลักษณ์ที่ดีตามวิถีของชาวมุสลิมไว้ ทั้งทางกายภาพวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ด้านการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ โบราณสถาน และประเพณีวัฒนธรรม เนื่องจากสภาพพื้นที่ของอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส มีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่มีความงามและอุดมสมบูรณ์ของผืนป่า ในขณะเดียวกันต้องมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะอาด สวยงามอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งในการพัฒนาสภาพพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ด้วย

ด้านการจัดการ ควรให้ความสำคัญแก่การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นอกจากนี้ควรจัดเตรียมเอกสาร แผ่นพับเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ไว้บริการตามแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งจัดระบบป้ายสื่อความหมายที่มีคุณภาพตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ และควรเตรียมความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ทั้งป้ายบอกทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ป้ายแนะนำแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเป็นเอกลักษณ์ และมีความกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม

ด้านกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ ควรจัดกิจกรรมการสื่อความหมายตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เล็งเห็นคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นส่วนช่วยสร้างจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ รักษา ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น นอกจากนี้ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยจัดโปรแกรมท่องเที่ยวตามสวนผลไม้ต่าง ๆ ศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในชุมชน เปิดโอกาสให้มีคอกุเทศก์ท้องถิ่นนำชมสถานที่ต่าง ๆ เนื่องจากชุมชนท้องถิ่นมีความใกล้ชิดและมีความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมและความเป็นมาของท้องถิ่นได้ดี เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกในการรักษาและหวงแหนมรดกท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

การดำเนินโครงการครั้งต่อไป ควรมีการใช้ข้อมูลเพื่อประเมินและวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีในฐานข้อมูล ดำเนินการจัดเส้นทางท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาศูนย์บริการการท่องเที่ยวในอำเภอวัง เช่น นักสื่อความหมาย สินค้า ที่พักหรือโฮมสเตย์และการบริการ สถานที่จำหน่ายสินค้า อาหารพื้นบ้าน ให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มาเยี่ยมชม และสามารถเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนอันเป็นผลที่จะสร้างชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2562). พฤติกรรมการท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย. สืบค้นจาก

<http://intelligencecenter.tat.or.th/articles/21490>

กูเกิล แผนที่. (2562). แผนที่อำเภอวัง. สืบค้นจาก <https://www.google.co.th/maps/@18.3093112,99.43117,13.3z?hl=th>

รพี มามะ. (2558). ททท. นราธิวาส ตั้งเป้าหมายการท่องเที่ยว 3 จังหวัดชายแดนใต้ เด็บโตลิบเปอร์เซ็นต์ในปี 2558. สืบค้นจาก <https://www.benarnews.org/thai/news/TH-tourism-deepsouth-08062015164928.html>

The Role of Librarian in E-learning: An Empirical Investigation

Khalid Abdul Wahid^{1*}, Mohd Akmal Faiz Osman², Abdul Rashid Zakari³ and
Huda Hamidon⁴

Faculty of Information Management, Universiti Teknologi MARA, Kelantan Branch.^{1, 2, 3, 4}
e-mail: awkhalid@uitm.edu.my, akmalfaiz@uitm.edu.my, rashid568@uitm.edu.my, huda685@uitm.edu.my

Received: April 12, 2020; Revised: May 26, 2020; Accepted: May 28, 2020

Abstract

This study was to investigate the role of librarians in enhancing the effectiveness of e-learning. The sample of this study was 155 UiTM students from various programs of studies. The study used a 7 Likert scale questionnaire as an instrument for data collection. The questionnaire consisted of 5 sections i.e. demographic section, role of librarian section, content quality section, service quality section, system quality section and the effectiveness of e-learning section. The data were analyzed using SmartPLS version 3.8.2. The findings showed that librarians positively influenced the effectiveness of e-learning through content quality, service quality and system quality. PLS predict was employed to analyze the power of the model using blindfolding technique. The result showed that the model has predictive relevance.

Keywords: Content Quality, E-learning, Librarians, Service Quality, System Quality

Introduction

According to Laurillard (1995), the richest mode of learning is when a student learning through exploring, yet this should require continuous interactive support from professional involvement of a lecturer. Driven by this theory, e-learning has been widely used at national and international platform, particularly in education sector (Hamid, Waycott, Kurnia, & Chang, 2015). In this modern era of teaching and learning, self-driven online learning to encourage student to discover and engage with the content has been largely used to support the traditional classroom learning. This is a clear opportunity for Malaysian academicians and universities to deliver education in best possible way in line with the growth of internet access and mobile usage among university students in Malaysia. However, apart from being the richest form of education it is also the most expensive (Laurillard, 1995). Therefore, universities should carefully implement e-learning by considering the factors that affecting the effectiveness of e-learning to reap the most benefit for students, lecturers and universities. Ozkan and Koseler (2009) found that there were six factors that affect the effectiveness of e-learning comprising both social and technical entity namely system quality, service quality, content quality, learner's perspective, instructor attitudes, and supportive issues. While there were researchers such as Islas et al. (2007) only focusing on technological factor. Apart from that, some researchers were only focusing on human related

factor. However, through extensive and exhaustive literature review on e-learning framework, researchers found out that the role of librarians was neglected towards enhancing e-learning. Information professional such as Librarian in universities could play a key role in enhancing e-learning among students (Scripps-Hoekstra & Hamilton, 2016).

Research objectives

1. To study the influence of librarians on content quality, services quality and system quality.
2. To study the influence of content quality on the effectiveness of e-learning.
3. To study the influence of service quality on the effectiveness of e-learning.
4. To study the influence of system quality on the effectiveness of e-learning.

Literature review

Overview of E-Learning

Within the domain of educational studies, the terms “electronic learning,” “online learning,” “learning portal,” “Massive Online Courses,” “I-Learn” or “E-learning” have been used interchangeably by different authors. Despite the variety of terminologies, the term “e-learning” is considered the most popular and widely used. Kaplan-Leiserson (2000) defined e-learning as to the use of electronic devices for learning, including the delivery of content via electronic media such as Internet, audio or video, satellite broadcast, interactive TV, CD-ROM, and so on. According to Technology Standard Committee, e-learning is a learning technology that uses web browsers as a tool for interaction with learners and other systems. Ferdousi (2009) defined e-learning as a system that works as a platform to assist teachers and learners. E-Learning has become a crucial component of teaching in universities as it becomes a common style of providing educational materials in every part of the world as it believes to improve performance, develops skills, provides ease of access, reduces costs and increases levels of motivation (Ali & Magalhaes, 2008).

Role of Librarians

According to Franklin (2013), librarians integrate information literacy into learning and teaching process in universities. Farber (1999) has stated that not only librarians enhance student’s information literacy skills, but also help in understanding specific subjects to find and evaluate information. Referring to Scripps-Hoekstra and Hamilton (2016) model, librarians play three roles in enhancing students learning which are Librarian-as-Reference, Librarian-as-Consultant, and Librarian-as-Instructor. Librarian-as-Reference means librarians in the university serving as reference for faculties or students outside class meetings such as helping faculties or students onsite in the library or through electronic communication. This is because the library provides increasing number of multimodal resources that should be used by students (Fulton, 1985). Hence, the increasing number of library resources via online reflects another important role for librarians to assist student in navigating and accessing the resources given librarians’ knowledge of subject areas and their abilities to locate, and access content (Thompson, 1985).

Supporting specific student learning for a course, Librarian-as-Consultant includes consultation on library resources available to complete the course assignment as well to support course content. The ever-increasing volume of digital information and the constant development of tools to generate and access information requires librarians to operate as information consultants (Scripps-Hoekstra & Hamilton, 2016). Julien and Genuis (2011) stated that librarian should take a leading role in developing and promoting student's information literacy. This is to keep up with the demands of emerging information literacy programs for active participation in the society and lifelong learning (Vassilakaki & Moniarou-Papaconstantinou, 2014). This is in line with Thurston (1985), who called on librarians to move beyond reticence to take on more active roles by working alongside education faculty, doing so as a consultant. Frank, Raschke, Wood and Yang (2001) said librarians' role as a consultant includes providing multiple information literacy programs. While, Frank et al. (2001) described the role of librarians as consultant is to strengthen graduate students' information literacy by teaching them how to use printed and electronic research sources. In line with Bewick and Corral (2010), which they said librarians' role as consultant in enhancing information literacy could be in the form of short presentations to small user groups instead of one-off session at the start of semester for all students.

Librarian-as-Instructor includes librarians instructing or co-instructing during scheduled class sessions via online or face to face. Thompson (1985) highlighted the importance of librarians as instructor in using the available information resources otherwise it is a failure. Scripps-Hoekstra and Hamilton (2016) added the instruction given by librarians should objectively equip students the skills necessary to locate, understand and use the information. The content of library instruction should cater relevant skills in using computer technology to locate relevant resources (Gallegos & Rillero, 1996). According to Fulton (1985), this instruction could affect the students' lifelong learning skills. A study by Floyd, Colvin, and Bodur (2008) reported an increase in the use of scholarly sources by education students following an instructional session facilitated by an education librarian.

Assessing the effectiveness of E-Learning

Methods of assessing the effectiveness of e-learning systems are a critical issue in both practice and research. Agrawal, Agrawal, and Agarwal (2016) suggested the success of the e-learning systems could be measured by using the six factors from Ozkan and Koseler (2009) model which consisted of system quality, content quality, service quality, instructor attitudes, learner perspective and supportive issues. From their research, all six factors had positive effect. The effectiveness of e-learning was measured by the user satisfaction (Ozkan & Koseler, 2009). While some researchers measured its effectiveness using user motivation (Kim, Trimi, Park, & Rhee, 2012). Liaw, Huang, and Chen (2007) measured effectiveness of e-learning by measuring learner's attitudes.

System Quality

System quality refers to the quality of the functionality of an information system itself (Delone & McLean, 2003). Supportive factors, system quality, learner's perspective, instructor perspective, information quality, and service quality are the factors pointed out by Agrawal et al. (2016) that had significant effect on e-learning in their study in Universities in India. While Fleming, Becker, and Newton (2017) stressed out that low-complexity, authenticity and technical support were found to be useful predictors for future use intention and satisfaction. Meanwhile, Kim et al. (2012) investigated a Course Management System by using DeLone and McLean (2003) information system success model to analyze the success of e-learning. System quality, information quality and instructional quality positively influenced user satisfaction hence increased the e-learning benefits. From this point of view, the e-learning system itself is one of the most important factors and should be in the highest quality in terms of ease of use, ease of access, flexibility therefore the student would love to engage on it. Farid, Ahmad, Niaz, Arif and Shamshirband (2015) explained the barriers in e-learning in 5 dimensions and one of the dimensions are quality of the software. This can be said that lack of system quality would prove to be difficult for student to interact with lecturers hence affecting their e-learning.

Service Quality

Quality is an important criterion for a service-oriented organization. Wahab, Nor, and AL-Momani (2010, p. 369) defined service quality as "...judgement of a service that perceptions on service quality and ease-of-use contributes to customer satisfaction". As long as quality is concerned, a user does not have any physical product that he/she can hold, feel and assess. Therefore, experience in interacting or accessing the services will play a vital role in ascertaining the level of quality. Specifically, in an e-learning context, distance learners access their learning materials through a web portal also known as a Learning Management System (LMS). Their experience with the LMS will act as a representation of the service quality of the education institution they are currently registered with. Furthermore, service quality will enhance satisfaction (Lai, 2006).

Easy navigation, easy to find required information and available help information are important aspects of service quality in encouraging learner's habit (Ozkan & Koseler, 2009). The user interface is an area where a high level of interaction took place, well designed and user-friendly interface becomes one of the most critical factors in determining user satisfaction (DeLone and Mclean, 2003). Mason & Rennie (2007) stated interactivity of student depended a lot on this service quality. The quality of the service provided by the e-learning systems could improve student interactivity hence could increase the willingness to explore the content. Once the students have the willingness to explore and interact within the system, it would be interesting to find out whether service quality has a positive effect towards effectiveness of e-learning or not.

Content Quality

Content quality is also known as information quality. It refers to the perceived output produced by the system. The common characteristics of information quality include accuracy, relevance, timeliness, sufficiency, completeness, understandability, format and accessibility (Bailey & Pearson, 1983; Seddon, 1997). In the e-learning context, Roca, Chiu, and Martínez (2006) measured information quality by indicators related to relevance, timeliness, sufficiency, accuracy clarity and format, and proved that information quality directly significant on learner's satisfaction and indirectly on perceived usefulness. Likewise, Lee (2006) found content quality was significant on learners' perceived usefulness. In the Middle East, Al-Busaidi (2009), in an exploratory study in Oman, indicated that information quality (sufficiency, accuracy, relevance, timeliness, and understandability) to some extent was cited as a determinant of learners' LMS use.

Harandi (2015) found that carefully designed course content has a positive effect on student motivation towards e-learning. Previous model such as DeLone and McLean's (2003) included instructional quality as factor that affected e-learning and Kim et al. (2012) found out that instructional quality had positive effect on course management system. Content of the course should be carefully designed by instructors so that it will give an impact on the effectiveness of e-learning in which students are willing to explore the quality content for their learning. Making the students exploring the contents by themselves is one of the main objectives for an effective e-learning. The research framework from the above discussion is in figure 1 below.

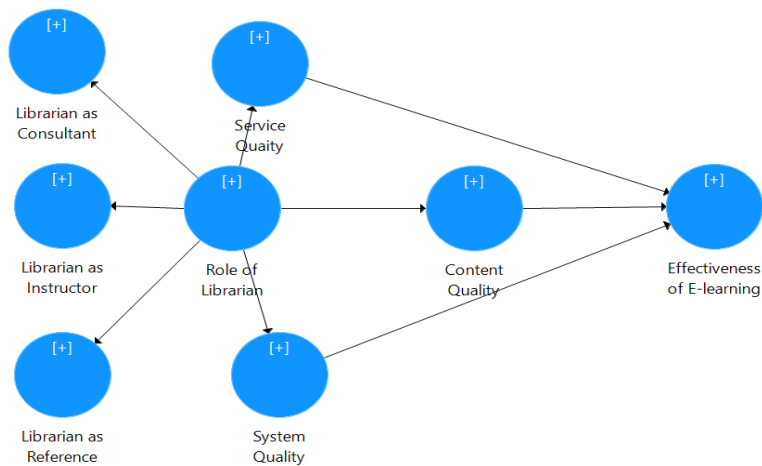

Figure 1 Research Framework

The hypotheses in the figure 1 are:

- H1. Role of Librarians (RoL) has positively influenced Content Quality (CQ),
- H2. Role of Librarians (RoL) has positively influenced Service Quality (SQ),

- H3. Role of Librarians (RoL) has positively influenced System Quality (SyQ),
 H4. Service Quality (SQ) has positively influenced Effectiveness of E-Learning (EeL),
 H5. System Quality (SyQ) has positively influenced Effectiveness of E-Learning (EeL),
 H6. Content Quality (CQ) has positively influenced Effectiveness of E-Learning (EeL).

Research methodology

This study utilized survey research using questionnaire for data collection. A corresponding 7 Likert scale was deployed (1 for “Extremely Disagree”; 2 for “Strongly Disagree”; 3 for “Disagree”; 4 for “Neither Agree nor Disagree”; 5 for “Agree”; 6 for “Strongly Agree” and 7 for “Extremely Agree”). The questionnaire was divided into 5 sections. Section A is on the role of librarians, section B, section C and section D are on content quality, service quality and system quality respectively. Section E is on demographic question and lastly section F is on the effectiveness of e-learning. Prior to pilot testing and main data collection, the questionnaire was pre-tested with several experts in the field and also several students who constitute potential respondents. The questionnaires were pilot tested with 50 UiTM students. The responses of these 50 students were analyzed for assessing the reliability of the measurements. The recorded Cronbach Alpha for all variables employing multi-items estimated range from 0.80– 0.97 (role of librarians = 0.94, service Quality = 0.81, system quality = 0.80, content quality = 0.93 and effectiveness of e-learning = 0.97) which suggests that the questionnaires were reliable (Kline, 2011).

Table 1

Sections in Questionnaire

Section	Content
A	Roles of Librarians
B	Content Quality
C	Service Quality
D	System Quality
E	Demographic Questions
F	Effectiveness of E-learning

The sample of the study were 170 students. There were 159 students responded. However, only 155 questionnaires were valid for the data analysis. The remaining 15 were analyzed using Partial Least Square (SmartPLS version 3.8.2). This study first developed and assessed the measurement model and followed by the development and assessment of the structural model. Previous studies have indicated a sample threshold of as little as 100 samples for PLS-SEM (Reinartz, Haenlein, & Henseler, 2009). Alternatively, one can revert to the more restrictive minimum sample size recommended based on statistical power (Hair, Hult, Ringle &

Sarstedt, 2014). The study used G* power to calculate the minimum sample size based on statistical power (Faul, Erdfelder, Buchner, & Lang, 2009). The software suggests that we needed a sample size of 77 for a statistical power of 0.80 for model testing. Since, our sample size exceeded 77, the power value in this study was 0.801 which also exceeded 0.80. Moreover, the minimum power required in social and behavioral science research is typically 0.80. Therefore, in both cases, we can conclude that our sample size was acceptable for the purposes of this study.

Results

Common Method Variance (CMV)

Common method variance is a phenomenon that is caused by the measurement method used in a SEM study and not by the network of causes and effects in the model being studied. For example, the instructions at the top of a questionnaire may influence the answers provided by different respondents in the same general direction, causing the indicators to share a certain amount of common variation. Another possible cause of common method variance is the implicit social desirability associated with answering questions in a questionnaire in a certain way, again causing the indicators to share a certain amount of common variation (Kock, 2015).

Common method variance could be a severe issue in the study when a researcher adopts the single-source data (Mackenzie, Podsakoff & Podsakoff, 2011). To overcome this issue, the study was utilised a statistical method which is full collinearity test. Kock and Lynn (2012) proposed the full collinearity test as comprehensive procedure for the simultaneous assessment of both vertical and lateral collinearity. Through this procedure variance inflation factors (VIFs) are generated for all latent variables in a model. The occurrence of a VIF greater than 3.3 is proposed as an indication of pathological collinearity, and also as an indication that a model may be contaminated by common method variance. Therefore, if all VIFs resulting from a full collinearity test are equal to or lower than 3.3, the model can be considered free from common method variance. Table 2 shows the VIFs obtained for all the latent variables in the model, based on a full collinearity test. The latent variables in the model with VIF are less than 3.3. Therefore, the model is free from the common method variance as proposed by Kock and Lynn (2012), based on the full collinearity test procedure.

Table 2

Full Collinearity VIFs

CMV	RoL	SQ	SyQ	CQ	EeL
VIFs	1.964	1.787	2.484	1.380	1.775

RoL = Role of Librarian, SQ = Service Quality, SyQ = System Quality, CQ = Content Quality, EeL = Effectiveness of E-Learning.

Assessment of Measurement

To examine the research model Partial Least Square (PLS) analysis technique was employed by using the SmartPLS 3 software version 3.2.8 (Ringle, Wende, & Becker, 2015). In an effort to refine all structural equation models two stage analytical procedure was employed, where researchers tested the measurement model and structural model recommended by Hair, Sarstedt, Hopkins and Kuppelwieser (2014). Prior to structural model, the study has to assess the measurement model of latent constructs for their dimensionality, validity, and reliability. Cronbach's (α) and composite reliability were also tested as recommended by Henseler, Ringle, and Sarstedt (2015).

The measurement model used in this study included five constructs: role of librarian (RoL), service quality (SQ), system quality (SyQ), content quality (CQ), and effectiveness of e-learning (EeL). In assessing a model's reliability, the loading of each indicator on its associated latent variable must be calculated and compared to a threshold. Generally, the loading should be higher than 0.5 for indicator reliability to be considered acceptable (Kim, 2010). A loading lower than 0.4 indicates that an item should be considered for removal, and items with a loading of 0.4–0.5 should be considered for removal if they decrease the composite reliability (CR) and Average Variance Extracted (AVE) above the threshold (Kim, 2010). Table 2 indicates that most of the indicator loadings on their corresponding latent variables for the respondents were higher than 0.5.

Validity Assessment

1. Assessment of Measurement Model

Validity was assessed in terms of convergent validity and discriminant validity. Convergent validity is the extent to which the scale correlates positively with other measures of the same constructs. Convergent validity of measurement model is usually ascertained by examining the factor loading, average variance extracted (AVE) and composite reliability (CR) (Hair et al., 2014). All the values were above 0.5, which shows the convergent validity of the model. Convergent validity can be evaluated by examining the loading ≥ 0.5 , AVE ≥ 0.5 , and CR ≥ 0.7 (Kim, 2010). Each item's coefficients on its underlying construct were observed. A test of each item's coefficient was used to assess convergent validity. All values fulfil the required standard, indicating high convergent validity. Table 3 shows the results of factor loadings threshold level of 0.5 as recommended by Kim (2010).

Table 3*Factor loading, C.R. and AVE*

Constructs	Loading	C.R.	AVE
First Order			
Content Quality (CQ)	0.930	0.945	0.742
Effectiveness of E-Learning (EeL)	0.962	0.970	0.842
Librarian as Consultant (LC)	0.877	0.924	0.802
Librarian as Instructor (LI)	0.915	0.959	0.921
Librarian as Reference (LR)	0.820	0.892	0.734
Service Quality (SQ)	0.787	0.903	0.824
System Quality (SyQ)	0.805	0.883	0.716
Second Order			
Role of Librarian	0.924	0.939	0.660

Besides assessing the convergent validity, the study also evaluated the discriminant validity. Discriminant validity can be evaluated by examining Fornell-Larcker criterion (Fornell & Larcker, 1981). Fornell and Larcker (1981) have suggested examining whether the square root of the AVE for each construct is greater than the correlation between the constructs. Table 4 shows the results of the discriminant validity assessment of the measurement model using the Fornell-Larcker criterion and indicates that the models possess acceptable discriminant validity.

Table 4*Fornell-Larcker Criterion*

	CQ	EeL	ROL	SQ	SYQ
CQ	0.861				
EeL	0.591	0.917			
ROL	0.569	0.597	0.812		
SQ	0.394	0.484	0.395	0.777	
SYQ	0.511	0.678	0.480	0.438	0.846

2. Assessment of structural model

The study performed bootstrapping involved 500 samples whilst our actual sample stood at 155. The SEM results are presented in Table 5. It can be observed that R^2 values for CQ is 0.315, SQ is 0.153, SyQ is 0.225 and EeL is 0.562 suggesting that 31.5% of the variance in CQ is explained by RoL, 15.3% of the variance in SQ is explained by RoL, 22.5% of the variance in SyQ is explained by RoL. Meanwhile the CQ, SQ and SyQ constructs in turn contribute to 56.2% of

the variance in effectiveness of e-learning (EeL), Table 5 shows that all beta path coefficients were positive and in the expected direction and were statistically significant. To elaborate role of librarian (RoL) ($\beta = 0.562, p < 0.05$), ($\beta = 0.392, p < 0.05$), ($\beta = 0.475, p < 0.05$) was found to have significant effect on CQ, SQ and SyQ respectively. Therefore H1, H2 and H3 were supported. Meanwhile, service quality (SQ) ($\beta = 0.165, p < 0.05$), system quality (SyQ) ($\beta = 0.468, p < 0.05$) and content quality (CQ) ($\beta = 0.287, p < 0.05$) were found having a significant effect on effectiveness of e-learning (EeL). Thus H4, H5 and H6 were supported. Table 5 also shows that system quality is the most influential factor on the effectiveness of e-learning looking at the effect side value ($f^2 = 0.350$) followed by content quality ($f^2 = 0.131$) and service quality ($f^2 = 0.050$). The study evaluated for multicollinearity among the variables in the model and did not find any cause for concern using the criteria of variance inflation factor (VIF) in Table 5 which is the suggested value of 5.0 and below (Hair et al., 2014).

Table 5

Path coefficient and hypotheses testing

Hypotheses	β	S.E.	t value	p value	R ²	VIF	Decision	f ²
H1. RoL -> CQ	0.562	0.107	5.266	0.000	0.315	1.000	supported	
H2. RoL -> SQ	0.392	0.097	4.049	0.000	0.153	1.000	supported	
H3. RoL -> SyQ	0.475	0.149	3.193	0.001	0.225	1.000	supported	
H4. SQ -> EeL	0.165	0.096	1.708	0.044		1.249	supported	0.050
H5. SyQ -> EeL	0.468	0.146	3.209	0.001	0.562	1.429	supported	0.350
H6. CQ -> EeL	0.287	0.159	1.810	0.035		1.443	supported	0.131

Finally, we also assessed the predictive relevance (Q^2) of the model through the blindfolding procedure (Table 6) as suggested by Hair et al. (2014). The Q^2 values for content quality ($Q^2 = 0.214$), effectiveness of e-learning ($Q^2 = 0.443$), role of librarian ($Q^2 = 0.621$), service quality ($Q^2 = 0.068$) and system quality ($Q^2 = 0.114$), are > 0 , suggesting that the model has sufficient predictive relevance. As shown in Table 6, most of the values fulfill the requirements, hence indication that theoretically establishes a path model improves the predictive performance of the available indicator data.

Table 6

Predictive Relevance

Predictive Relevance (Q^2)	
Variables	Q^2
CQ	0.214
EeL	0.443
RoL	0.621
SQ	0.068
SyQ	0.114

Discussion

The study shows that librarians have a significant impact on content quality, service quality and system quality. The data analysis indicates that 31.5% of content quality is influenced by librarians. Librarians have to make sure that all collections in a librarian are up to date and can fulfil the demands of users. Librarians also have an impact of service quality. Table 5 shows that 15.3% of service quality is influenced by librarians. The service quality includes borrowing, returning, internet access, online journals and so on. These services will make a library more attractive to visit. Indirectly, a library will become a center of learning. Besides content quality and service quality, the system quality is another element in a library. Since a library have tons of collection in the form of paper based and digitals. The retrieval system should respond quickly to the requests of users. If a retrieval system is slow, it will affect a perception of users towards the quality of a system. Hence this situation will affect a learning process. The result shows that 22.5% of the system quality is influenced by librarians. Table 5 shows that all those three qualities, content quality, system quality and services quality, have influenced the effectiveness of e-learning. These findings will deny the view that only lecturers or teachers can contribute to the effectiveness of e-learning because they are professionally trained to be a teacher or a lecturer. However, there are other factors to be considered besides the skill of teaching in order to make e-learning more effective. Those factors are system quality, content quality and service quality such as internet speed, learning tool, attractive content in order to make the learning process more interesting and so on. During COVID19 pandemic, students have to study at home using online learning approach. However, students keep complaints on their hardship for online learning due to internet accessibility.

The impact of those three qualities (content quality, service quality and system quality) contribute 56.25% towards the effectiveness of e-learning. However, when we look at the effect side (f^2) of those three qualities we found that system quality has the most influential factor in the effectiveness of e-learning (0.350) followed by content quality (0.131) and service quality

(0.050). We can conclude from the above analysis that system quality becomes an important factor for the success of e-learning. Therefore, in order to make e-learning more effective and successful, information technology infrastructure should become a priority in implementing e-learning environment. Since system quality becomes the vital element in e-learning, a government or any party involved should upgrade info structure and provide platform for e-learning to all students. A government has to make sure that there is no single student left behind especially in the era of industrial evolution 4.0.

Conclusion

This study shows that the role of librarians, content quality, service quality, system quality are important elements for effective learning. The role of librarians significantly affects the process of e-learning. However, the impact of librarians on e-learning can be seen in the form of content quality of knowledge and information. Besides the content quality, library should have good service quality and excellent system quality in facilitating e-learning. These facilities can increase the effectiveness of teaching and learning.

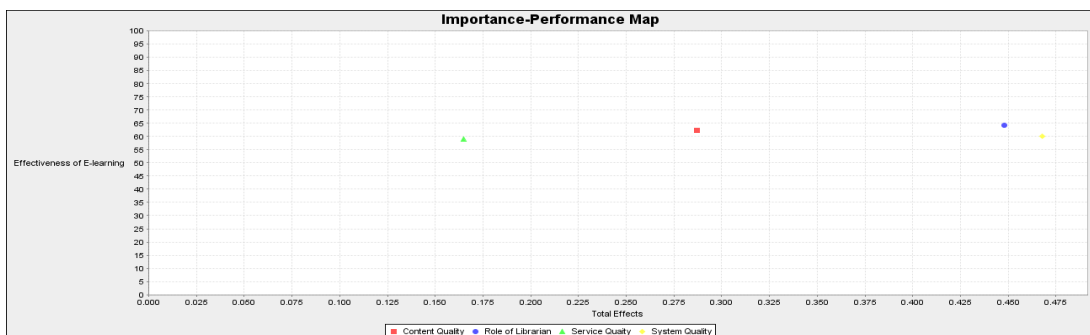

Figure 2 Importance Performance Matrix Analysis (IPMA)

Based on the analysis of Importance-Performance Matrix Analysis (IPMA) in Figure 2 shows that the role of library, system quality and content quality are the most important and high-performance factors for the effectiveness of e-learning. Nevertheless, service quality becomes a less important variable compared to system quality and content quality, but it also contributes to the high performance of e-learning in terms of providing content quality. Hence, librarian has an important role in improving e-learning.

The enhancement of e-learning can be achieved by having adequate service quality and system quality in a library. It is important to note that e-learning needs more than a skill of teaching. The info structure to be ready in terms of internet technology, internet accessibility and learning equipment. Librarians can support teachers or lecturers in learning process in which students can make their libraries as their learning center with the assistance from librarians. It

does not mean the role of teaching will be taken over by librarians but they can assist the process of learning outside a classroom. We should look at the role of librarian more than a person who work in a library or a person who provides services for borrowing reading materials. All libraries should subscribe online database for the purpose of references and the reading materials must be updated so that students will have recent information and up to date knowledge. Libraries should also be equipped with high speed internet so the process of learning will be run smoothly.

Researchers identified some limitations in this study. Firstly, the study used a cross sectional research design rather than a longitudinal study. Thus, it is not able to examine the effectiveness of e-learning over a period of time. The longitudinal study can cope with the long-term nature of learning process. Secondly, this research concerns the sample drawn from only one public university which is UiTM. Therefore, the findings from this study still cannot be generalized in the context of public universities in Malaysia. Researchers would like to suggest few recommendations in future research. The model should be tested further using samples from other public universities in Malaysia to further generalize the results of the study. Lastly, this study should compare the effectiveness of e-learning among students before and after the involvement of librarians.

References

- Agrawal, V., Agrawal, A., & Agarwal, S. (2016). Assessment of factors for e-learning: an empirical investigation. **Industrial and Commercial Training**, 48(8), 409-415.
- Al-Busaidi, K. A. (2009). The impact of learning management system characteristics and user characteristics on the acceptance of e-learning. **International Journal of Global Management Studies**, 1(2), 75-91.
- Ali, G. E., & Magalhaes, R. (2008). Barriers to implementing e-learning: A Kuwaiti case study. **International Journal of Training and Development**, 12(1), 36-53.
- Bailey, J. E., & Pearson, S. W. (1983). Development of a tool for measuring and analyzing computer user satisfaction. **Management Science**, 29, 530-545.
- Bewick, L., & Corral, S. (2010). Developing librarians as teachers: a study of their pedagogical knowledge. **Journal of Librarianship and Information Science**, 42(2), 97-110.
- DeLone, W. H., & McLean, E. R. (2003). The DeLone and Mclean model of information systems success: A ten-year update. **Journal of Management Information System**, 19(4), 9-30.
- Farber, E. (1999). Faculty-librarian cooperation: A personal retrospective. **Reference Services Review**, 27(3), 229-234.
- Farid, S., Ahmad, R., Niaz, I. A., Arif, M., & Shamshirband, S. (2015). Identification and prioritization of critical issues for the promotion of e-learning in Pakistan. **Computer in Human Behavior**, 51, 161-171.

- Faul, F., Erdfelder, E., Buchner, A., & Lang, A. G. (2009). Statistical power analyses using G*Power 3.1: Tests for correlation and regression analyses. *Behavior Research Methods*, *41*(4), 1149-1160.
- Ferdousi, B. J. (2009). **A study of factors that affect instructors' intention to use e-learning systems in two-year colleges** (Doctoral dissertation). Available from ProQuest Dissertation and Thesis database. (UMI No. 3357474)
- Fleming, J., Becker, K. L., & Newton, C. J. (2017). Factors for successful e-learning: Does age matter? *Education+Training*, *59*(1), 76-89.
- Floyd, D. M., Colvin, G., & Bodur, Y. (2008). A faculty librarian collaboration for developing Information literacy skills among preservice teachers. *Teaching and Teacher Education*, *24*(2), 368-376.
- Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, *18*(1), 39-50.
- Frank, D. G., Raschke, G. K., Wood, J., & Yang, J. Z. (2001). Information consulting: The key to success in academic libraries. *Journal of Academic Librarianship*, *2*, 90-96.
- Franklin, K. Y. (2013). **Faculty/librarian interprofessional collaboration and information literacy in higher education** (Doctoral dissertation). Available from ProQuest Dissertation and Thesis database. (UMI No. 3558948)
- Fulton, T. L. (1985). Collaboration: Prospect or imperative? In A. Bagley (Ed.), **Professors of education and education librarians: Prospects for collaboration** (pp. 25-29). Minneapolis, MN: Society of Professors of Education.
- Gallegos, B., & Rillero, P. (1996). Bibliographic database competencies for preservice teachers. *Journal of Technology and Teacher Education*, *4*, 231-246.
- Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C., & Sarstedt, M. (2014). **A primer on partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM)**. Los Angeles, CA: Sage.
- Hair, J. F., Jr., Sarstedt, M., Hopkins, L., & Kuppelwieser, V. G. (2014). Partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM): An emerging tool in business research. *European Business Review*, *26*(2), 106-121.
- Hamid, S., Waycott, J., Kurnia, S., & Chang, S. (2015). Understanding students' perceptions of the benefits of online social networking use for teaching and learning. *The Internet and Higher Education*, *26*, 1-9.
- Harandi, S. R. (2015). Effects of e-learning on students' motivation. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, *181*, 423-430.
- Henseler, J., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2015). A new criterion for assessing discriminant validity in variance-based structural equation modelling. *Journal of the Academy of Marketing Science*, *43*, 115-135.

- Islas, E., Pérez, M., Rodríguez G., Paredes, I., Ávila, I., & Mendoza, M. (2007). E-learning tools evaluation and roadmap development for an electrical utility. **Journal of Theoretical and Applied Electronic Commerce Research**, 2(1), 63-75.
- Julien, H., & Genuis, S. K. (2011). Librarians' experiences of the teaching role: A national survey of librarians. **Library & Information Science Research**, 33(2), 103-111.
- Kaplan-Leiserson, E. (2000). **E-learning glossary**. Retrieved from <http://www.learningcircuits.org/glossary.html>
- Kim, D. Y. (2010). **The impacts of quality management practices on innovation** (Doctoral thesis, Carleton University, Ottawa, Canada). Retrieved from <https://curve.carleton.ca/b3125860-8972-4361-b9d7-da87d6ec3e09/>
- Kim, K., Trimi, S., Park, H., & Rhee, S. (2012). The impact of CMS quality on the outcomes of e-learning systems in higher education: An empirical study. **Decision Sciences Journal of Innovative Education**, 10(4), 575-587.
- Kline, R. B. (2011). **Principles and practices of structural equation modelling** (2nd ed.). New York: Guilford Press.
- Kock, N. (2015). Common method bias in PLS-SEM: A full collinearity assessment approach. **International Journal of e-Collaboration**, 11(4), 1-10.
- Kock, N., & Lynn, G. S. (2012). Lateral collinearity and misleading results in variance-based SEM: An illustration and recommendations. **Journal of the Association for Information Systems**, 13(7), 546-580.
- Lai, J. Y. (2006). Assessment of employees' perceptions of service quality and satisfaction with e-business. **International Journal of Human-Computer Studies**, 64(9), 926-938.
- Laurillard, D. (1995). Multimedia and the changing experience of the learner. **British Journal of Educational Technology**, 26(3), 179-189.
- Lee, Y. C. (2006). An empirical investigation into factors influencing the adoption of an e-learning system. **Online Information Review**, 30(5), 517-541.
- Liaw, S. S., Huang, H. M., & Chen, G. D. (2007). Surveying instructor and learner attitudes toward e-learning. **Computers & Education**, 49(4), 1066-1080.
- MacKenzie, S. B., Podsakoff, P. M., & Podsakoff, N. P. (2011). Construct measurement and validation procedures in MIS and behavioral research: Integrating new and existing techniques. **Management Information Systems Quarterly**, 35(2), 293-334.
- Mason, R. & Rennie, F. (2007). Using web 2.0 for learning in the community. **The Internet and Higher Education**, 10(3), 196-203.
- Ozkan, S. & Koseler, R. (2009). Multi-dimensional students' evaluation of e-learning systems in the higher education context: An empirical investigation. **Computers & Education**, 53(4), 1285-1296.

- Reinartz, W., Haenlein, M. & Henseler, J. (2009). An empirical comparison of the efficacy of covariance-based and variance-based SEM. **International Journal of Research in Marketing**, 26(4), 332-344.
- Ringle, C. M., Wende, S. & Becker, J. M. (2015). **SmartPLS 3. Bönningstedt: SmartPLS**. Retrieved from <http://www.smartpls.com>
- Roca, J. C., Chiu, C. M., & Martínez, F. J. (2006). Understanding e-learning continuance intention: An extension of the technology acceptance model. **International Journal of Human-Computer Studies**, 64(8), 683-696.
- Scripps-Hoekstra, L., & Hamilton, E. R. (2016). Back to the future: Prospects for education, faculty and librarian collaboration thirty years later. **Education Libraries**, 39(1). Retrieved from <http://educationlibraries.mcgill.ca/article/view/10>
- Seddon, P. B. (1997). A respecification and extension of the DeLone and McLean model of IS success. **Information Systems Research**, 8(3), 240-253.
- Thompson, A. (1985). Educators and librarians: Prospectus for partnership. In A. Bagley (Ed.), **Professors of education and education librarians: Prospects for collaboration** (pp. 20-24). Minneapolis, MN: Society of Professors of Education.
- Thurston, C. (1985). Professors of education and education librarians: Prospects for collaboration. In A. Bagley (Ed.), **Professors of education and education librarians: Prospects for collaboration** (pp. 7-13). Minneapolis, MN: Society of Professors of Education.
- Vassilakaki, E., & Moniarou-Papaconstantinou, V. (2014). A systematic literature review informing library and information professionals' emerging roles. **New Library World**, 116(1/2), 37-66.
- Wahab, S., Nor, N. A. M., & AL-Momani, K. (2010). The relationship between e-service quality and ease of use on electronic customer relationship management (E-CRM) performance: An empirical investigation in Jordan mobile phone services. **2010 International Conference on e-Education, e-Business, e-Management and e-Learning, Sanya, China, 2010**, 368-372. doi:10.1109/IC4E.2010.113

การพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกาย ฝ่ายในวังสวนสุนันทา

Development of Mobile Application for Promoting Knowledge of Suan Sunandha Inner Court Royal Dress

ธนากร อุยพานิชย์^{1*} และ นุชจรีย์ เมืองแดง²

Thanakorn Uiphanitand^{1*} and Nuchjaree Muangtaeng²

แขนงวิชาสารสนเทศศึกษา สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา^{1,2}

Information Studies Division, Information Science Department, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Suan Sunandha Rajabhat University^{1,2}

e-mail: thanakorn.ui@ssru.ac.th¹, s58123406029@ssru.ac.th²

Received: March 15, 2020; Revised: June 1, 2020; Accepted: June 2, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนามีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายฝ่ายในวังสวนสุนันทา โดยนำวงจรพัฒนาระบบสารสนเทศ SDLC (System Development Life Cycle) ตามแบบ Water Fall model เข้ามาใช้ในการพัฒนาแอปพลิเคชัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 375 คน สถิติในการวิเคราะห์ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมการยอมรับการใช้งานโมบายแอปพลิเคชันทุกด้าน อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.57) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำเสนอเนื้อหาภายในโมบายแอปพลิเคชัน (\bar{X} = 3.66) รองลงมา คือ ด้านรูปแบบตัวอักษรภายในโมบายแอปพลิเคชัน (\bar{X} = 3.62) ด้านเสถียรภาพของโมบายแอปพลิเคชัน (\bar{X} = 3.56) ด้านการนำเสนอรูปแบบของโมบายแอปพลิเคชัน (\bar{X} = 3.52) และด้านการใช้สีสันทภายในโมบายแอปพลิเคชัน (\bar{X} = 3.51) ตามลำดับ

คำสำคัญ: เครื่องแต่งกายชาววัง วังสวนสุนันทา ฝ่ายใน โมบายแอปพลิเคชัน

Abstract

The purpose of this research was to develop a mobile application for promoting knowledge of Suan Sunandha inner court royal dress using System Development Life Cycle (SDLC) and Water Fall model in its development process. The sample consisted of 375 students of Suan Sunandha Rajabhat University. The data was analyzed and employing mean, standard deviation and percentage. The assessment of the acceptance of the developed mobile application was found overall (\bar{X} = 3.57) and each parts at high level including the content presentation in mobile application (\bar{X} = 3.66), fonts (\bar{X} = 3.62), stability (\bar{X} = 3.56), presenting (\bar{X} = 3.52) and color (\bar{X} = 3.51) respectively.

Keywords: Suan Sunandha Inner Court Royal Dress, Suan Sunandha Palace, Inner Court, Mobile Application

บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตั้งอยู่บนพื้นที่เดิมของวังสวนสุนันทา อันเป็นที่ประทับของเจ้านายฝ่ายในหลายพระองค์ โดยเฉพาะเป็นที่ประทับของพระวิมาดาเธอพระองค์เจ้าสายสวลีภิรมย์ กรมพระสุทธาสินีนาฏปيامหาราชปดิวรัดาพระอัครชายาเธอ ในรัชกาลที่ 5 จึงทำให้วังสวนสุนันทากลายเป็นศูนย์กลางของฝ่ายใน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้วิถีชีวิตของชาววังสวนสุนันทามีเอกลักษณ์และโดดเด่นมากในสมัยนั้น (วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2529)

สภาพสังคมโดยทั่วไปของสวนสุนันทาจัดว่าเป็นชุมชนขนาดใหญ่เจ้านายแต่ละตำหนักต่างก็มีข้าราชการบริพารอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้นสวนสุนันทาจึงมีความสำคัญในฐานะเสมือนเป็นศูนย์รวมของพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายใน และเป็นศูนย์กลางของวงสังคมสตรีชั้นสูงและวัฒนธรรมประเพณีไทยของราชสำนักฝ่ายในสมัยสุดท้ายขณะที่การปกครองแบบระบอบราชาธิปไตย อีกทั้งยังเป็นสถานศึกษาอบรมกุลบุตรกุลธิดาให้มีความสามารถและความพร้อมซึ่งคุณลักษณะในทุกด้าน

การเข้ามาของวัฒนธรรมตะวันตกทำให้ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน เช่น ในด้านการปรุงอาหารที่มีการนำวัฒนธรรมอาหารตะวันตกมาผสมผสานกับวัฒนธรรมอาหารไทย เช่น ซุปปอดโอไฟ เยลลี่ ห่อหมก (เนือง นิลรัตน์, 2537) ตลอดจนการแต่งกายของเจ้านายและสตรีในวังก็ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมตะวันตก มีการยกเลิกการไว้ผมเปีย เป็นผมประบ่าแบบตะวันตก ยกเลิกการไว้ผมทรงมหาดไทย เป็นทรงผมแบบตะวันตกเช่นกัน ด้านการแต่งกายเป็นการสวมเสื้อและห่มสไบ แทนการห่มสไบผืนเดียว แต่ในงานพระราชพิธียังคงให้แต่งกายเต็มยศและนุ่งโจงกระเบน โดยแบบเสื้อที่เจ้านายฝ่ายในทรงสวมระยะแรก คือ เสื้อแขนทรงกระบอก ต่อมาจึงเลียนแบบตามตะวันตกมากขึ้น โดยการสวมเสื้อแขนหมูแฮม (Leg of Mutton) ลักษณะจะเป็นทรงแขนเสื้อพองส่วนบนจากใต้ไหล่ลงมาข้อศอก ต่อจากนั้นมีลักษณะจีบเล็กพอดิแขนจรดข้อมือ อีกทั้งยังทรงกำหนดให้เจ้านายฝ่ายในสวมรองเท้าและถุงเท้ายาวระดับเข่าด้วย แม้ว่ารูปแบบเสื้อผ้าจะมีการปรับเปลี่ยนไปตามกาลเวลาและยุคสมัย แต่รายละเอียดที่บ่งบอกความเป็นชาววัง คือ การอบผ้า จะอบด้วยกำยาน ดอกมะลิ ดอกกระดังงา และดอกกุหลาบ เพื่อให้เสื้อผ้ามักกลิ่นหอมน่าใช้ (จารุพรรณ ทรัพย์ปรง, 2549; วิณา เอี่ยมประไพ, 2559)

ในปัจจุบัน การแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะสวนสุนันทาเริ่มเลือนหายไป และมีนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเพียงส่วนน้อยที่ให้ความสนใจในวัฒนธรรมการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ของชาววังสวนสุนันทา ดังนั้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้ที่เกี่ยวกับเครื่องแต่งกายฝ่ายในวังสวนสุนันทา อีกทั้งกระตุ้นให้นักศึกษาหันมาสนใจเรื่องวัฒนธรรมการแต่งกายฝ่ายในวังสวนสุนันทา ผู้วิจัยจึงเกิดแนวคิดที่จะพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อช่วยส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายชาววังสวนสุนันทาโดยนำเสนอเนื้อหาโดยใช้ภาพการ์ตูนซึ่งมีความเหมาะสมกับนักศึกษาตลอดจนผู้สนใจทั่วไป

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การ์ตูนเป็นเหมือนสื่อกลางที่ช่วยในการสื่อสารให้ผู้รับสารมีความเข้าใจในเนื้อหาได้มากขึ้น โดยเฉพาะการนำการ์ตูนมาใช้ในการเรียนการสอนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและติดตามเนื้อหาของบทเรียนได้จนจบบทเรียน อีกทั้งยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนอีกด้วย (Gibson, 2019)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายฝ่ายในวังสวนสุนันทา
2. เพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายชาววังสวนสุนันทาโดยนำเสนอเนื้อหาด้วยภาพการ์ตูน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ทั้ง 6 คณะ ทั้งหมด 17,188 คน ได้แก่ (1) คณะครุศาสตร์ (2,252 คน) (2) คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (1,692 คน) (3) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (5,732 คน) (4) คณะวิทยาการจัดการ (5,479 คน) (5) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2,807 คน) และ (6) คณะศิลปกรรมศาสตร์ (1,214 คน) เป็นนักศึกษาภาคปกติทั้งหมด

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) จากทั้งหมด 6 คณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) แบบสอบถามการยอมรับการใช้งานโมบายแอปพลิเคชัน มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ และตอนที่ 2 การประเมินการยอมรับการใช้งานแอปพลิเคชัน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการนำเสนอเนื้อหาภายในแอปพลิเคชัน 2) ด้านรูปแบบตัวอักษรภายในแอปพลิเคชัน 3) ด้านการใช้ภาพประกอบภายในแอปพลิเคชัน 4) ด้านการใช้สีสันทันภายในแอปพลิเคชัน และ 5) ด้านการใช้งานของแอปพลิเคชัน เป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50-1.00 และปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยฉบับนี้ คือ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแปลความหมายทางสถิติ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย (Class Interval) ตามแนวคิดของ (Uiphanit, Bhattarakosol, Suanpong, & Iamsupasit, 2019) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและพัฒนาระบบ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและพัฒนาระบบมีขั้นตอนดังนี้

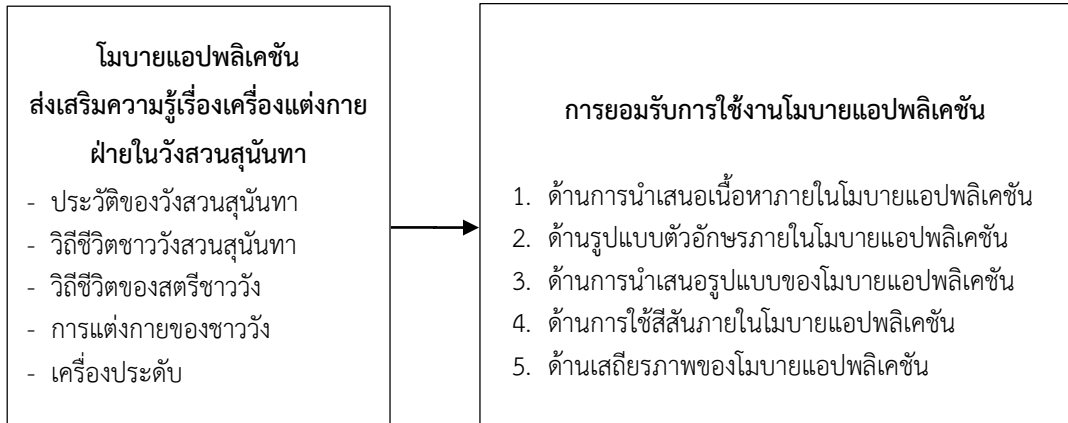
1. ผู้วิจัยศึกษาและทบทวนวรรณกรรมจากเอกสาร บทความวิชาการและวิจัย รายงาน หนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้องกับพระราชอุทยานสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา วัฒนธรรมชาววัง และเครื่องแต่งกายของฝ่ายใน

2. ผู้วิจัยได้นำผลการทบทวนวรรณกรรมมาวิเคราะห์ความต้องการและเขียนแผนภาพกระแสข้อมูล (Data Flow Diagram) ของโมบายแอปพลิเคชัน

3. ผู้วิจัยทำการออกแบบหน้าจอและส่วนประกอบของแอปพลิเคชันทั้งหมด ได้แก่ การออกแบบและวาดภาพการ์ตูน การเลือกใช้สีและภาพประกอบ รูปแบบและขนาดตัวอักษร ปุ่ม แถบเมนู ส่วนนำเข้าข้อมูลและส่วนแสดงผลข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาและทดสอบโมบายแอปพลิเคชัน ดังนี้

- 3.1 ด้านการนำเสนอเนื้อหาภายในแอปพลิเคชัน
 - เนื้อหาภายในโมบายแอปพลิเคชันสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย
 - ภาษาภายในโมบายแอปพลิเคชันสามารถทำความเข้าใจง่าย
 - เนื้อหาภายในโมบายแอปพลิเคชันสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้
- 3.2 ด้านรูปแบบตัวอักษรภายในแอปพลิเคชัน
 - ขนาดและสีของตัวอักษรมีความเหมาะสม
 - โมบายแอปพลิเคชันแสดงตัวอักษรได้ครบถ้วน ไม่ขาดหาย
 - ฟอนต์ตัวอักษรสามารถมองเห็นได้ชัดเจน
 - สีตัวอักษรมีความเหมาะสม
 - รูปแบบตัวอักษร มีขนาดพอดี
- 3.3 ด้านการใช้ภาพประกอบภายในแอปพลิเคชัน
 - ภาพประกอบของโมบายแอปพลิเคชันมีสีสันสวยงาม
 - ภาพประกอบของโมบายแอปพลิเคชันมีความน่าสนใจ
 - ภาพประกอบของโมบายแอปพลิเคชันมีความสอดคล้องกับเนื้อหา
- 3.4 ด้านการใช้สีสันทภายในแอปพลิเคชัน
 - สีพื้นหลังของโมบายแอปพลิเคชันมีความเหมาะสม
 - โมบายแอปพลิเคชันมีสีสัน ดึงดูดและน่าสนใจ
 - โมบายแอปพลิเคชันอ่านง่าย ไม่แสบตา
- 3.5 ด้านการใช้งานของแอปพลิเคชัน
 - แอปพลิเคชันสามารถใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน
 - แอปพลิเคชันสามารถประมวลผลการทำงานอย่างรวดเร็ว
 - การใช้โมบายแอปพลิเคชันช่วยให้ผู้ใช้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น
4. ผู้วิจัยนำโมบายแอปพลิเคชันไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

อ้างอิงกรอบแนวคิดการวิจัยในภาพที่ 1 ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายฝ่ายในวังสวนสุนันทา โดยมุ่งเน้นตัวแปรด้านฟังก์ชันการทำงานของโมบายแอปพลิเคชันที่มีผลต่อการยอมรับการใช้งานโมบายแอปพลิเคชันของผู้ใช้โมบายแอปพลิเคชันส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายฝ่ายในวังสวนสุนันทา

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายของฝ่ายในวังสวนสุนันทา สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

ผลการพัฒนาโมบายแอปพลิเคชัน

ผู้วิจัยได้พัฒนาโมบายแอปพลิเคชันตามวงจรการพัฒนาระบบโดยใช้ SDLC (System Development Life Cycle) ตามรูปแบบของ Waterfall Model (Alan, Barbara, & Roberta, 2012) ดังนี้

1. การวางแผน

ผลการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ข้อมูลเครื่องแต่งกายของฝ่ายในวังสวนสุนันทา ยังคงอยู่ในรูปของสื่อสิ่งพิมพ์ การนำเสนอเนื้อหาเป็นรูปแบบทางการ และมีเนื้อหาเฉพาะ อีกทั้งข้อมูลเครื่องแต่งกายของฝ่ายในวังสวนสุนันทาไม่เป็นที่แพร่หลายและไม่เป็นที่รู้จักในหมู่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เนื่องจากการนำเสนอแต่ในรูปสิ่งพิมพ์เพียงอย่างเดียว ทำให้ขาดความน่าสนใจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันที่ช่วยให้กลุ่มนักศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและสะดวกมากยิ่งขึ้นพร้อมกับการได้รับความรู้การนำภาพการ์ตูนมาใช้เป็นสื่อกลางจะช่วยกระตุ้นความสนใจให้กับนักศึกษามากขึ้น ดังนั้นการใช้สื่อแอปพลิเคชันจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่มีความเหมาะสม เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่มีโทรศัพท์มือถือที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตลอดเวลา

2. การวิเคราะห์ระบบ

ผลการวิจัย พบว่า โมบายแอปพลิเคชันส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายของฝ่ายในวังสวนสุนันทา จะต้องมีการนำภาพการ์ตูนมาใช้ในการประกอบเนื้อหา เพื่อสร้างความน่าสนใจและชวนติดตามด้านการใช้งาน

ต้องใช้งานง่าย ขั้นตอนไม่ยุ่งยาก และขนาดไฟล์เล็ก ดังนั้นรูปแบบการนำเสนอข้อมูลภายในโมบายแอปพลิเคชัน จึงเป็นการนำเสนอข้อมูลผ่านภาพการ์ตูนเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจและอยากศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

3. การออกแบบ

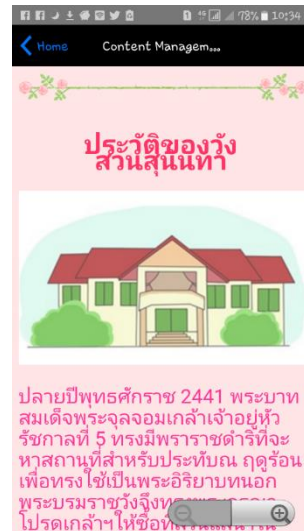
จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดที่รวบรวมได้มาทำการออกแบบและพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายของฝ่ายในวังสวนสุนันทาให้กับนักศึกษา โดยโมบายแอปพลิเคชันจะรวบรวมเนื้อหาและนำเสนอความรู้เกี่ยวกับประวัติของวังสวนสุนันทา วิธีชีวิตชาววัง สวนสุนันทา วิธีชีวิตของสตรีชาววัง การแต่งกายของชาววัง และเครื่องประดับ ในการออกแบบโมบายแอปพลิเคชัน ผู้วิจัยจึงเน้นไปที่การนำเสนอข้อมูลผ่านภาพการ์ตูนเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจและอยากศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ใช้งานง่ายและตอบสนองต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา

4. การพัฒนาโมบายแอปพลิเคชัน

การพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันในครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันให้สามารถทำงานบนอุปกรณ์ในระบบปฏิบัติการ Android จากนั้นนำแอปพลิเคชันที่พัฒนาแล้วเสร็จ นำออกเป็นไฟล์ในรูปแบบ APK ที่พร้อมติดตั้ง

ภาพที่ 2 หน้าแรกของแอปพลิเคชัน

ภาพที่ 3 แสดงข้อมูลประวัติวังสวนสุนันทา

ภาพที่ 4 แสดงข้อมูลวิถีชีวิตชาววังสวนสุนันทา

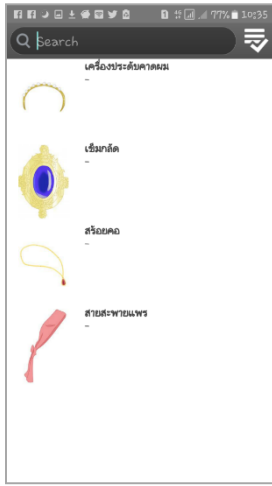
ภาพที่ 5 แสดงข้อมูลวิถีชีวิตสตรีชาววังสวนสุนันทา

ภาพที่ 6 แสดงข้อมูลตัวอย่างการแต่งกาย

ภาพที่ 7 แสดงข้อมูลรายละเอียดการแต่งกาย

ภาพที่ 8 แสดงข้อมูลเครื่องประดับ

ภาพที่ 9 แสดงข้อมูลรายละเอียดเครื่องประดับ

5. การนำไปใช้

ก่อนที่จะนำแอปพลิเคชันไปให้กลุ่มตัวอย่างทดลองใช้งาน ผู้วิจัยได้นำแอปพลิเคชันไปให้ผู้เชี่ยวชาญทดลองใช้งาน โดยผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าโมบายแอปพลิเคชันมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการวิจัยต่อไปได้ จากนั้นผู้วิจัยนำโมบายแอปพลิเคชันไปให้กลุ่มตัวอย่างทดลองใช้งาน

6. การประเมินการยอมรับการใช้งานโมบายแอปพลิเคชัน

ผู้วิจัยได้นำโมบายแอปพลิเคชันที่พัฒนาไปให้กลุ่มตัวอย่างทดลองใช้งานและให้ตอบแบบสอบถามทันทีหลังจากใช้งานแอปพลิเคชันเสร็จ ซึ่งสามารถสรุปผลได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ผลการประเมินการยอมรับการใช้งานโมบายแอปพลิเคชันส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายของฝ่ายในวังสวนสุนันทา โดยภาพรวม

รายการ	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. ด้านการนำเสนอเนื้อหาภายในโมบายแอปพลิเคชัน	3.66	0.88	มาก
2. ด้านรูปแบบตัวอักษรภายในโมบายแอปพลิเคชัน	3.62	0.90	มาก
3. ด้านการนำเสนอรูปแบบของโมบายแอปพลิเคชัน	3.52	0.92	มาก
4. ด้านการใช้สีสันทภายในโมบายแอปพลิเคชัน	3.51	0.95	มาก
5. ด้านเสถียรภาพของโมบายแอปพลิเคชัน	3.56	0.92	มาก
รวม	3.57	0.91	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินการยอมรับการใช้งานโมบายแอปพลิเคชันส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายของฝ่ายในวังสวนสุนันทา จำแนกตามด้าน ในภาพรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการนำเสนอเนื้อหาภายในโมบายแอปพลิเคชัน ($\bar{X} = 3.66$) รองลงมาด้านรูปแบบตัวอักษรภายในโมบายแอปพลิเคชัน ($\bar{X} = 3.62$) ด้านเสถียรภาพของโมบายแอปพลิเคชัน ($\bar{X} = 3.56$) ด้านการนำเสนอรูปแบบของโมบายแอปพลิเคชัน ($\bar{X} = 3.52$) และด้านการใช้สีสันทภายในโมบายแอปพลิเคชัน ($\bar{X} = 3.51$)

กลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-21 ปี ดังนั้นรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาจึงใช้ภาพการ์ตูนเพื่อดึงดูดความสนใจ กระตุ้นให้นักศึกษาอยากแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เมนูต่าง ๆ ภายในแอปพลิเคชันต้องเป็นรูปแบบเรียบง่าย นักศึกษาสามารถเรียนรู้การใช้งานได้ด้วยตนเอง และมีฟังก์ชันการทำงานไม่ซับซ้อนจึงทำให้การประมวลผลภายในแอปพลิเคชันมีความรวดเร็ว

สรุปและอภิปรายผล

โมบายแอปพลิเคชันส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายของฝ่ายในวังสวนสุนันทา ที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) โดยนำวงจรการพัฒนาระบบ (SDLC) ตามรูปแบบของ Waterfall Model มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายของฝ่ายในวังสวนสุนันทาให้กับนักศึกษา ผลการวิจัยและพัฒนา พบว่า โมบายแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นโดยใช้ภาพการ์ตูนในการนำเสนอข้อมูลทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย ตอบสนองต่อความต้องการ จึงกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสนใจ และอยากเรียนรู้มากขึ้น อีกทั้งยังใช้งานง่ายและสะดวก ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการนำเสนอเนื้อหาภายในโมบายแอปพลิเคชันอยู่ในระดับมาก

การนำภาพการ์ตูนมาใช้ในการนำเสนอเนื้อหาในโมบายแอปพลิเคชันส่งเสริมความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายของฝ่ายในวังสวนสุนันทา ทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจและกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกอยากเรียนรู้เพิ่มเติม เพราะการ์ตูนภายในโมบายแอปพลิเคชันช่วยทำให้นักศึกษารู้สึกเข้าถึงได้ เพราะด้านการนำเสนอเนื้อหาภายในโมบายแอปพลิเคชันมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัย นามวงศ์ (2559) ที่ได้พัฒนาการ์ตูนเพื่อเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยง และสร้างความสัมพันธ์กับบุคคล ผลการวิจัย พบว่า ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี กลุ่มผู้ใช้ให้ความสนใจและมีการแชร์เนื้อหา รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างกัน อีกทั้งโมบายแอปพลิเคชันยังช่วยประชาสัมพันธ์และเป็นสื่อกลางให้กับนักศึกษาอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราชญ์ สงวนศักดิ์ (2557) ได้พัฒนาแอปพลิเคชันประชาสัมพันธ์ทรัพยากรสารสนเทศใหม่และข่าวสารของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า แอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นช่วยเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ทรัพยากรสารสนเทศใหม่และข่าวสารของสำนักหอสมุดและช่วยลดขั้นตอนในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารจากเดิมที่ต้องปรับปรุงข้อมูลหลายแห่ง แสดงให้เห็นว่าโมบายแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นมานั้นช่วยในการประชาสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้โมบายแอปพลิเคชันจะต้องใช้งานง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรนันท์ ศรีเจริญ, ดวงจันทร์ สีหาราช และอนุพงษ์ สุขประเสริฐ (2562) ที่การนำเสนอข้อมูลของแอปพลิเคชันใช้งานง่าย เมนูไม่ซับซ้อน รูปแบบตัวอักษรขนาดเหมาะสมและง่ายต่อการอ่าน พื้นหลังและภาพประกอบมีความชัดเจน มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้งานแอปพลิเคชันอยู่ในระดับมาก

เอกสารอ้างอิง

- จารุพรรณ ทรัพย์ปรุง. (2549). รายงานวิจัยเรื่องอิทธิพลของเครื่องแต่งกายตะวันตกที่มีต่อการแต่งกายของ
เจ้านายฝ่ายในวังสวนสุนันทา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- จิตรนันท์ ศรีเจริญ, ดวงจันทร์ สีหาราช และอนุพงษ์ สุขประเสริฐ. (2562). แอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว
 8 แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องไปในจังหวัดเพชรบูรณ์ด้วยเทคโนโลยีเสมือนจริง. **วารสารวิชาการโครงการงาน
 วิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ**, 5(1), 84-94.
- เนื่อง นิลรัตน์. (2537). **ชีวิตในวัง**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพฯ.
- ปราชญ์ สงวนศักดิ์. (2557). การพัฒนาระบบให้บริการห้องสมุดบนเครือข่ายเคลื่อนที่ CMUL AirPAC. **PULINET
 Journal**, 1(1), 61-65.
- วิทยาลัยครูสวนสุนันทา. (2529). **สวนสุนันทาในอดีต**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์.
- วินัย นามวงศ์. (2559). **นายล้มเหลว: การสร้างสรรค์ศิลปะการตูนเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์**.
 วิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วีณา เอี่ยมประไพ. (2559). รายงานวิจัยเรื่องวัฒนธรรมจารีตของชาววังสวนสุนันทาในบริบทการเปลี่ยนแปลง
แบบตะวันตก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- Alan D., Barbara H. W., & Roberta M. R., (2012). **Systems analysis and design**. Hoboken, NJ:
 John Wiley & Sons.
- Gibson, J. (2019). **An introduction to the psychology of humor**. doi:10.4324/9780429000959
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Uiphanit, T., Bhattarakosol, P., Suanpong, K. & Iamsupasit, S. (2019). Packet warriors: An
 academic mobile action game for promoting OSI model concepts to learners.
International Journal of Interactive Mobile Technologies, 13(6), 41-51.
 doi:10.3991/ijim.v13i06.10469

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Students' Satisfaction Towards Using Library of the College of Allied Health Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University

ยุทธนา เสมอจิตร*

Yuttana Samerchit*

วิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

College of Allied Health Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University

e-mail: yuttana.sa@ssru.ac.th

Received: April 29, 2020; Revised: June 2, 2020; Accepted: June 4, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความพึงพอใจในการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์และเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้นำไปปรับปรุงการให้บริการห้องสมุดของวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาสังกัดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 260 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาเข้าใช้บริการห้องสมุด 1-5 ครั้งต่อเดือน และเข้าใช้บริการในช่วงเวลา 11.01-14.00 น. โดยใช้บริการยืม-คืนหนังสือมากที่สุด ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจห้องสมุดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ในด้านบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.46) รองลงมาคือด้านคุณภาพสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อย่างกายภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.24) และด้านการสื่อสารกับผู้ใช้บริการสารสนเทศ (ค่าเฉลี่ย 4.21) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความพึงพอใจของนักศึกษา การใช้ห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Abstract

The objectives of the research were to study the students' satisfaction of using library of the College of Allied Health Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University and the research can improve the library services of the College of Allied Health Sciences. The population of this research was 260 students from the College of Allied Health Sciences who were enrolled in the 2nd semester of academic year 2018. The questionnaire was used to collect the data which were analyzed by employed percentage, mean and standard deviation. The result showed that generally students use the library 1-5 times per month from 11.00-14.00 a.m. and primarily use the book circulation service. The students' satisfaction towards using library of the College of Allied Health Sciences overall and each part at high level including the satisfaction towards the librarians or library staff (mean = 4.46), quality of library physical and infrastructures (mean = 4.24) and communication with library users (mean = 4.21) respectively.

Keywords: Satisfaction of Student, Library Use, Suan Sunandha Rajabhat University

บทนำ

การศึกษาถือได้ว่าเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์พร้อมทางความรู้คู่คุณธรรม การศึกษายังเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้มีความมั่นคงได้อีกด้วย ทั้งนี้การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่จะต้องเตรียมความพร้อมทางด้านวิชาการ การปลูกฝังระบบการคิดและการสร้างนิสัยใฝ่รู้แก่นักศึกษาซึ่งจะนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติต่อไปในอนาคต (ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2553, หน้า 15) สถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยยังต้องการบุคลากรในสายอาชีพเฉพาะทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ แผนกการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก แผนกการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562) การบริการสารสนเทศ (Information Services) ที่ห้องสมุดจัดขึ้นให้แก่ผู้ใช้เป็นกิจกรรม กระบวนการลักษณะและสภาพที่บุคลากรในห้องสมุด กระทำด้วยความเต็มใจ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ และสารสนเทศที่มีการบันทึกและเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก ซึ่งถือได้ว่าเป็นภารกิจหลักของห้องสมุดในการจัดบริการให้แก่นักศึกษาและคณาจารย์ของหน่วยงาน ตอบสนองความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศนั่นเอง (ประอรนุช โปรงมณีกุล, 2559, หน้า 28) ห้องสมุดกับการประเมินความพึงพอใจการใช้บริการห้องสมุด มีการกำหนดหัวข้อประเมินครอบคลุมส่วนต่าง ๆ เช่น การบริการสารสนเทศ อาคารสถานที่ ผู้ให้บริการ ความสะอาด จำนวนทรัพยากรสารสนเทศ เป็นต้น การประเมินสำหรับห้องสมุดหรือสถาบันบริการสารสนเทศที่ทำการประเมินนั้นจะนำข้อมูลมาปรับปรุงส่วนต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการมากที่สุด (สุรางค์ ศิโรโรตมสถกุล, 2562) ห้องสมุดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นห้องสมุดเฉพาะทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ การแพทย์ และสาธารณสุข ที่มีพันธกิจหลักในการให้บริการสารสนเทศที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่เป็นการเรียนการสอนของวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ สาขาวิชาการแพทย์แผนจีน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชาเลขานุการการแพทย์และสาธารณสุข นอกจากนี้ยังมีสาขาวิชาที่คาดว่าจะจัดตั้งในอนาคต ได้แก่ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจสุขภาพ และสาขาวิชากายภาพบำบัด ห้องสมุดจึงต้องมีการวางแผนการจัดการด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้เพียงพอต่อความต้องการ ตัวอย่างเช่น บรรณารักษ์มีการสำรวจความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ประจำปีงบประมาณจากกลุ่มพนักงานและนักศึกษา บรรณารักษ์ติดต่อขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศจากแหล่งผลิตสารสนเทศ อาทิเช่น กรมการแพทย์แผนไทย โครงการตำรารามาศิบัติ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น นอกจากนี้ห้องสมุดยังมีการสร้างเครือข่ายห้องสมุดในจังหวัดสมุทรสงครามเพื่อการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน เช่น ห้องสมุดโรงพยาบาลจังหวัดสมุทรสงคราม ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นต้น เพื่อนำทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณภาพมาให้บริการนักศึกษา คณาจารย์ และนักวิจัยของวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อย่างครอบคลุม ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจในการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อนำข้อมูลหรือผลการวิจัยในครั้งนี้มาใช้ในการปรับปรุงการให้บริการของห้องสมุดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์
2. เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงการให้บริการของห้องสมุดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสังกัดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่ลงทะเบียนภาคเรียนที่ 2/2561 จำนวน 800 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สังกัดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 2/2561 โดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ทาโร ยามานะ (Yamane, 1976) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 จากประชากร 800 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 260 คน

เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (ออนไลน์) โดยประยุกต์จากแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้บริการหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ฝ่ายหอสมุด, 2562) โดยพิจารณาปรับแก้ไขแบบสอบถามให้สอดคล้องกับบริบทของห้องสมุดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และมีเนื้อหาที่ทันสมัย โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ลักษณะการใช้ห้องสมุด

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจต่อคุณภาพการบริการของห้องสมุด

ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจต่อคุณภาพสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ทางกายภาพและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเก็บข้อมูลส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างในรูปแบบออนไลน์ จำนวนทั้งสิ้น 260 ชุด และได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 260 ชุด ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยมีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	80	30.77
	หญิง	180	69.23

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สาขาวิชา		
นักศึกษาระดับปริญญาตรี		
สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์	171	65.80
สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์	63	24.20
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและความงาม	26	10.00

จากตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 180 คน (ร้อยละ 69.23) มีสถานภาพเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์มากที่สุด จำนวน 171 คน (ร้อยละ 65.80) รองลงมา สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ จำนวน 63 คน (ร้อยละ 24.20) และวิทยาศาสตร์สุขภาพและความงาม จำนวน 26 คน (ร้อยละ 10) ตามลำดับ

ตารางที่ 2

ลักษณะการใช้บริการห้องสมุด

การใช้บริการห้องสมุด	ร้อยละ
จำนวนครั้งที่ท่านมาใช้บริการห้องสมุดต่อระยะเวลา 1 เดือน	
1-5 ครั้ง	69.2
6-10 ครั้ง	25.4
11-15 ครั้ง	4.2
มากกว่า 15 ครั้ง	1.2
ช่วงเวลาในการเข้าใช้บริการห้องสมุด	
08.00-11.00 น.	17.3
11.01-14.00 น.	75.3
14.01-17.00 น.	18.7
ประเภทงานที่ท่านเข้าใช้บริการห้องสมุด	
บริการยืม-คืน (หนังสือ)	68.0
บริการอินเทอร์เน็ต	30.7
บริการวารสารและหนังสือพิมพ์	12.0
บริการโสตทัศนศึกษา (DVD, VCD)	1.3
บริการห้องอ่านหนังสือ	53.3
บริการตอบคำถามและสืบค้นข้อมูล	10.0
อื่น ๆ	4.7

จากตารางที่ 2 ลักษณะของการใช้บริการห้องสมุดแสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศส่วนใหญ่ใช้บริการห้องสมุดต่อระยะเวลา 1 เดือน จำนวน 1-5 ครั้ง มากที่สุด (ร้อยละ 69.2) ช่วงเวลาในการเข้าใช้บริการห้องสมุดเวลา 11.01-14.00 น. มากที่สุด (ร้อยละ 75.3) และใช้บริการยืม-คืน (หนังสือ) มากที่สุด (ร้อยละ 68.0) ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดเข้ามานั่งพักผ่อนและรอเพื่อนกลับหอพัก

หมายเหตุ * ช่วงเวลาและประเภทการเข้าใช้บริการห้องสมุด มีผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดเลือกคำตอบมากกว่า 1 ข้อขึ้นไป

ตารางที่ 3

ด้านทรัพยากรสารสนเทศและการบริการสารสนเทศ

หัวข้อประเมิน	ผลประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านทรัพยากรสารสนเทศและการบริการสารสนเทศ			
- ทรัพยากรสารสนเทศมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการ	3.83	0.89	พึงพอใจมาก
2. ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ			
- ผู้ใช้ห้องสมุดมีความพึงพอใจการให้บริการมีความสะดวกรวดเร็ว	4.14	0.74	พึงพอใจมาก
3. ด้านบรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่			
- บุคลากรให้บริการด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดี	4.53	0.70	พึงพอใจมากที่สุด
4. ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก			
- ความสะอาดของห้องสมุดและแสงสว่างเพียงพอ	4.25	0.73	พึงพอใจมาก
5. ด้านการสื่อสารกับผู้ใช้ห้องสมุด			
- การสื่อสารกับผู้ใช้เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเวลาในการให้บริการมีความสม่ำเสมอ	4.25	0.74	พึงพอใจมาก
6. ด้านคุณภาพสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ทางกายภาพ			
- ห้องมีอุณหภูมิที่เหมาะสม ปราศจากเสียง กลิ่น คิว้น ฝุ่น รบกวน	4.14	0.91	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 3 ด้านความพึงพอใจในการใช้ห้องสมุดโดยผู้วิจัยนำเสนออันดับแรกของแต่ละด้านพบว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศมีความพึงพอใจด้านทรัพยากรสารสนเทศและบริการที่เพียงพอต่อความต้องการ (ค่าเฉลี่ย 3.83) ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ ผู้ใช้บริการสารสนเทศมีความพึงพอใจการให้บริการมีความสะดวกรวดเร็ว (ค่าเฉลี่ย 4.14) ด้านบรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจต่อบุคลากรให้บริการด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดี (ค่าเฉลี่ย 4.53) ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกมีความพึงพอใจต่อความสะอาดของห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 4.25) ด้านการสื่อสารกับผู้ใช้ห้องสมุด มีความพึงพอใจในการสื่อสารกับผู้ใช้บริการสารสนเทศเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเวลาในการให้บริการสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.25) และด้านคุณภาพสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ทางกายภาพ มีความพึงพอใจต่อห้องมีอุณหภูมิที่เหมาะสม ปราศจากเสียง กลิ่น คิว้นและฝุ่นรบกวน (ค่าเฉลี่ย 4.14)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความพึงพอใจการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งได้สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลพร้อมข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์และการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ที่ศึกษาจำนวน 260 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพเป็นนักศึกษาสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ รองลงมาคือนักศึกษาด้านสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

ลักษณะการใช้บริการห้องสมุดมากที่สุด

จำนวนครั้งที่ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดเข้าใช้บริการห้องสมุดต่อระยะเวลา 1 เดือน จำนวน 1-5 ครั้งมากที่สุด ส่วนช่วงเวลาในการเข้าใช้บริการ อยู่ระหว่างช่วง 11.01-14.00 น. โดยเข้ามาใช้บริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ

ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุด ได้แบ่งเป็นประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

ด้านทรัพยากรสารสนเทศและบริการสารสนเทศ พบว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก เมื่อพิจารณาตามหัวข้อการประเมินพบว่า มีความพึงพอใจทรัพยากรสารสนเทศมีจำนวนเพียงพอกับความต้องการ รองลงมาคือ ทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการตรงต่อความต้องการ

ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ พบว่าผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก โดยพิจารณาตามหัวข้อการประเมินพบว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความสะดวก รวดเร็ว และรองลงมาคือ เวลาเปิด-ปิดที่เหมาะสม

ด้านบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ พบว่าผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก โดยพิจารณาตามหัวข้อการประเมินพบว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุด มีความพึงพอใจกับบุคลากรให้บริการด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดี รองลงมาคือ บรรณารักษ์แต่งกายสุภาพและมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม

ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามหัวข้อการประเมินพบว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจกับความสะอาดของห้องสมุด รองลงมาคือ แสงสว่างเพียงพอ

ด้านการสื่อสารกับผู้ใช้บริการสารสนเทศ พบว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก เมื่อพิจารณาตามหัวข้อการประเมินพบว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจในการสื่อสารกับผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเวลาในการให้บริการมีความสม่ำเสมอ รองลงมาคือ การแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบริการ กิจกรรมและทรัพยากรสารสนเทศใหม่เสมอ

ด้านความพึงพอใจต่อคุณภาพสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ทางกายภาพ พบว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก เมื่อพิจารณาตามหัวข้อการประเมินพบว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจ ห้องสมุดมีอุณหภูมิที่เหมาะสม ปราศจากเสียง กลิ่น คิววัน และฝุ่นรบกวน รองลงมาคือ ห้องสมุดมีความสะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย พร้อมใช้งาน

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอนำหัวข้อและประเด็นสำคัญมาอภิปรายผล เกี่ยวกับความพึงพอใจต่อคุณภาพการบริการของห้องสมุด ซึ่งแบ่งเป็นด้านทรัพยากรสารสนเทศและบริการสารสนเทศ ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ ด้านบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการสื่อสารกับผู้ใช้บริการสารสนเทศและด้านคุณภาพสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ทางกายภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านทรัพยากรสารสนเทศและบริการสารสนเทศ พบว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Obinyan และ Akande (2019) ที่พบว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจทรัพยากรสารสนเทศมีเพียงพอกับความต้องการใช้ในระดั้มาก ทั้งนี้เนื่องจากบรรณารักษ์ประจำการห้องสมุดได้ดำเนินการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเข้าห้องสมุดตามความต้องการของผู้ใช้บริการสารสนเทศในแต่ละภาคการศึกษา ทั้งส่วนของการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศจากเงินงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา หรือการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์บริจาคจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก หอสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และห้องสมุดโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า อีกทั้งยังมีวารสารวิชาการที่ทันสมัยโดยได้รับมาจากศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาอีกด้วย ซึ่งทำให้มีจำนวนทรัพยากรสารสนเทศเพิ่มขึ้นและสามารถตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศของผู้ใช้บริการสารสนเทศได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ

ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ พบว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Rani (2018) Hussien และ Mokhtar (2018) สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2562) และ Obinyan และ Akande (2019) ที่พบว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีระดับความพึงพอใจต่อกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากบรรณารักษ์มีประจำการเพียงคนเดียว ดังนั้นจึงได้กำหนดกระบวนการ ขั้นตอนต่าง ๆ ที่สามารถทำงานบริการตอบสนองผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพส่งผลการบริหารจัดการใน ส่วนงานบริการสารสนเทศ

ด้านบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ พบว่าผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจกับบุคลากรให้บริการด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บรรจง พลไชย (2554) เอมอร พิทยานน (2557) สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2562) และ Ijiekhuamhen, Aghojare และ Ferdinand (2015) พบว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจการให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่บริการด้วยมารยาทที่ดีต่อผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุด ทั้งนี้บรรณารักษ์ประจำการห้องสมุดให้ความสำคัญต่อการให้บริการที่เป็นมิตรกับผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุด มีการทักทายผู้ใช้บริการสารสนเทศก่อนเสมอ นอกจากนี้ห้องสมุดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ยังมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการรู้สารสนเทศประจำเดือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธ์อันดีต่อผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุด

ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจด้านความสะอาดและแสงสว่างเพียงพอระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สบโชค วงษ์แสง (2555) Obinyan และ Akande (2019) Wells (1995) และ Padmavathi, Ningaiah และ Biradar (2017) พบว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจต่อสถานที่ของห้องสมุดรวมถึงแสงสว่างที่เพียงพอ ทั้งนี้เนื่องจากบรรณารักษ์ห้องสมุดให้ความสำคัญต่ออาคาร สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยได้จัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้น จัดมุมค้นคว้างานวิจัย มุมบริการนั่งอ่านหนังสือทั่วไป มุมประชุมเพื่องานวิจัย เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อสนองตอบความต้องการใช้บริการด้านอาคาร สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุด

ด้านการสื่อสารกับผู้ใช้บริการสารสนเทศ พบว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจกับการสื่อสารเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเวลาในการให้บริการมีความสม่ำเสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บรรจง พลไชย (2554) และ Wells (1995) พบว่าผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลของห้องสมุด ทั้งนี้เนื่องจากบรรณารักษ์ประจำการห้องสมุดมีความต้องการให้บริการ

เชิงรุกโดยกำหนดเป็นนโยบายหลักของห้องสมุดโดยการใช้อี้ออนไลน์เป็นช่องทางในการสื่อสารระหว่างบรรณารักษ์ห้องสมุดกับผู้ใช้บริการสารสนเทศ โดยได้นำสื่อสังคมออนไลน์เข้ามาช่วยในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของห้องสมุด เช่น Facebook และ Line เป็นต้น ในส่วนของการประชาสัมพันธ์แบบออฟไลน์ บรรณารักษ์ได้จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารบริเวณหน้าห้องสมุดบริเวณประตูทางเข้าห้องสมุดและบริเวณป้ายประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยในจุดต่าง ๆ ภายในอาคารของวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ด้านความพึงพอใจต่อคุณภาพสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ทางกายภาพ พบว่าผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจที่ห้องสมุดมีอุณหภูมิที่เหมาะสม ไม่มีกลิ่นรบกวน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บรรจงพลไชย (2554) Obinyan และ Akande (2019) Wells (1995) Padmavathi et al. (2017) และ Rani (2018) ที่พบว่าผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่ ปราศจากเสียงรบกวน เนื่องจากบรรณารักษ์ประจำการห้องสมุดได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการสถานที่เพื่อการศึกษาค้นคว้า นักศึกษาจะมีสมาธิในการอ่านหนังสือตำราต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้เป็นนโยบายหลักของห้องสมุดด้วยเช่นกัน โดยได้จัดหาพนักงานทำความสะอาดมาทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย โดยจัดกลุ่มตามประเด็นดังต่อไปนี้

ด้านคุณภาพการให้บริการสารสนเทศ ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุด ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการเพิ่มจำนวนของรางวัลมากขึ้นและมีการจัดอบรมการสืบค้นฐานข้อมูลวิจัยมากขึ้น ส่วนการให้บริการของบรรณารักษ์มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มและเป็นมิตร

ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุด ต้องการให้มีการเพิ่มจำนวนทรัพยากรสารสนเทศทั้งรูปแบบตัวเล่มหนังสือ และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ หัวเรื่องด้านสมุนไพรไทย การนวดศาสตร์แพทย์แผนไทย กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา การบริหารธุรกิจสุขภาพ การจัดการธุรกิจสปา นวนิยาย ประวัติศาสตร์สำคัญของโลก ปรัชญา จิตวิทยา เป็นต้น

ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุด ต้องการให้เพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นมากขึ้น มีชุดโซฟานั่งอ่านมากขึ้น

ทั้งนี้บรรณารักษ์จะนำประเด็นที่ผู้ใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ นำเสนอต่อผู้บริหารวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นลำดับต่อไป เพื่อจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของห้องสมุดวิทยาลัยสหเวชศาสตร์ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สำนักวิทยทรัพยากร. (2562). ความพึงพอใจต่อการใช้บริการสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2560. สืบค้นจาก <http://www.car.chula.ac.th/qaweb/wp-content/uploads/2017/08/OAR-UserSurvey2560.pdf>
- บรรจง พลไชย. (2554). ความพึงพอใจต่อการใช้อห้องสมุดของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม มหาวิทยาลัยนครพนม. *อินฟอร์เมชั่น*, 18(1), 1-15.
- ประอรนุช โปร่งมณีกุล. (2559). การจัดบริการสารสนเทศ. *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์*, 18(1), 27-41.
- ฟาฏินา วงศ์เลขา. (2553, 2 มีนาคม). กลไกขับเคลื่อนการศึกษา ก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. *เดลินิวส์*. หน้า 15.
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ฝ่ายหอสมุด. (2562). แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้บริการหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2562. สืบค้นจาก <http://www.library.mbu.ac.th/>
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สำนักหอสมุดกลาง. (2562). สสำรวจความพึงพอใจสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2561. สืบค้นจาก https://lib.swu.ac.th/_index.php
- สบโชค วงษ์แสง. (2555). ความพึงพอใจการใช้บริการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. สารนิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2562). สรุปผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรเดือนมีนาคม พ.ศ. 2562. สืบค้นจาก <http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13>
- สุรางค์ ศิโรโรตมส์กุล, ยุพิน ยังสวัสดิ์, ณิชภาภัส อินทรกำแหง, เรนทิพย์ ปัญญาพิริภักกุล, นิภาพร เดชะ และตะวัน ละม้ายแข. (2562). การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการในการให้บริการห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล. สืบค้นจาก <http://www.gj.mahidol.ac.th/tech/FileDownload/File/D150511175457.pdf>
- เอมอร พิทยานน. (2557). ความพึงพอใจของผู้ใช้ห้องสมุดวิทยาลัยราชสุดา หอสมุดและคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย*, 1(1), 31-42.
- Hussien, F. R. M., & Mokhtar, W. N. H. W. (2018). The effectiveness of reference services and users' satisfaction in the academic library. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development*, 7(3), 327-337.
- Ijiekhuamhen, O. P., Aghojare, B., & Ferdinand, O. A. (2015). Assess users' satisfaction on academic library performance: A study. *International Journal of Academic Research and Reflection*, 3(5), 67-77.
- Obinyan, O. O., & Akande, E. O. (2019). Assessment of nursing students' level of satisfaction with library services in selected universities in Edo State. *Library Philosophy and Practice*, 2896, 1-19. Retrieved from <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/2896>
- Padmavathi, N., Ningaiah, A., & Biradar, K. (2017). Use and user satisfaction of library resources and services by PG students and research scholars in Bangalore University Library, Bangalore. *Journal of Library and Information Sciences*, 7(1), 113-121.

- Rani, P. (2018) A study on library resources with services satisfaction based on students and faculties: In an institution. **International Journal of Applied Engineering Research**, 3(22), 15443-15450. Retrieved from https://www.ripublication.com/ijaer18/ijaerv13n22_01.pdf
- Wells, J. (1995). The influence of library usage on undergraduate academic success. **Australian Academic & Research Libraries**, 26(2), 121-128.
- Yamane, T. (1976). **Statistics: An introductory analysis** (3rd ed.). New York: Harper & Row.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพจน์ วนิชกุล

รองศาสตราจารย์ ดร.นำทิพย์ วิภาวิน

รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาส พาวินนท์

รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ ประเสริฐวงศ์ เรพเพอร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทินา หาสุนทร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชโรชนีัย ชัยมินทร์

พลตรี ดร.พิเชษฐ คงศรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มูลนิธิรัฐบุรุษพลเอกเปรม ติณสูลานนท์

นโยบายและเงื่อนไขในการพิจารณาบทความ (Journal Policies)

1. เป็นบทความอยู่ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในศาสตร์ด้านสารสนเทศศาสตร์ สารสนเทศศึกษา บรรณารักษศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการเทคโนโลยี
2. เป็นบทความที่มีการนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ หรือระบบใหม่
3. มีรูปแบบการพิมพ์ตรงตามรูปแบบของวารสาร
4. เป็นบทความที่ไม่มีการคัดลอกผลงาน
5. บทความที่ส่งมาต้องไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่วารสารใดมาก่อน และต้องไม่อยู่ระหว่างการเสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น
6. บทความที่ส่งมาจะได้รับการประเมินคุณภาพเบื้องต้นจากกองบรรณาธิการก่อน โดยจะพิจารณาถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวารสาร โดยการพิจารณาแยกเป็น 2 กรณี คือ
 - 6.1 ในกรณีที่บทความไม่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้นจากกองบรรณาธิการ บรรณาธิการจะแจ้งปฏิเสธการรับตีพิมพ์บทความ (Reject) พร้อมเหตุผล ข้อเสนอแนะ หรือข้อสังเกตสั้น ๆ ให้ผู้ส่งบทความได้รับทราบ
 - 6.2 ในกรณีที่บทความผ่านการพิจารณาเบื้องต้นจากกองบรรณาธิการ กองบรรณาธิการจะส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewers) ในสาขาที่เกี่ยวข้องจำนวนอย่างน้อย 2 ท่านต่อหนึ่งบทความ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของบทความก่อนลงตีพิมพ์ โดยผู้ประเมินไม่ทราบชื่อผู้แต่งและผู้แต่งไม่ทราบชื่อผู้ประเมินบทความ (Double-Blind Peer Review)
 - 6.3 เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณากลับกรองและประเมินบทความเรียบร้อยแล้ว กองบรรณาธิการจะพิจารณาว่าบทความนั้น ควรได้ลงตีพิมพ์ (Accept) หรือควรส่งคืนให้ผู้เขียนแก้ไขเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง (Major/Minor Revision) หรือควรแจ้งปฏิเสธการลงตีพิมพ์ (Reject)
 - 6.4 กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาและตัดสินใจการตีพิมพ์บทความในวารสาร

การพิจารณาคุณภาพของบทความ

วารสารวิทยาสารสนเทศและเทคโนโลยี ได้มีการพิจารณาคุณภาพของบทความที่เข้ารับการพิจารณาตีพิมพ์ ต้องผ่านการพิจารณากลับกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ในสาขาที่เกี่ยวข้องจำนวนอย่างน้อย 2 ท่านต่อหนึ่งบทความ ซึ่งมีรูปแบบการกลับกรองบทความก่อนลงตีพิมพ์ (Peer Reviews) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาบทความจะไม่ทราบชื่อผู้แต่ง/ผู้นิพนธ์ และผู้แต่ง/ผู้นิพนธ์จะไม่ทราบชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

การตรวจสอบคัดลอก

วารสารวิทยาสารสนเทศและเทคโนโลยี (Journal of Academic Information and Technology) กำหนดเกณฑ์การตรวจสอบบทความซ้ำ/คัดลอก (duplications/plagiarism) ของบทความที่ส่งตีพิมพ์ในวารสาร โดยตรวจสอบจาก อักษรวิสุทธิ์ ได้ที่ <http://plag.grad.chula.ac.th/> ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต้องมีเปอร์เซ็นต์ความคล้ายคลึงโดยรวมที่ยอมรับได้ต่ำกว่า 25% และในส่วนที่มีความคล้ายคลึงจะต้องมีการอ้างอิงอย่างเหมาะสมตามหลักวิชาการ

ผู้เขียนแก้ไขเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง (Major/Minor Revision) หรือควรแจ้งปฏิเสธการลงตีพิมพ์ (Reject)

จริยธรรมการตีพิมพ์วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ (Duties of Editors)

1. ดำเนินการให้วารสารเป็นไปตามมาตรฐานวารสารในระดับสากล มีเนื้อหาถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวารสาร
2. ดำเนินการให้บทความมีคุณภาพ ทั้งผู้เขียนและผู้ประเมินแบบปกปิดชื่อ เพื่อไม่เกิดผลกระทบในทางลบ
3. กำหนดให้นักวิจัยดำเนินการตามหลักการสำคัญของจริยธรรมการวิจัยในคน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางซึ่งต้องได้รับการรับรองการทำวิจัยในคนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ดำเนินการตามประกาศศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI และการอ้างอิงรูปแบบ APA

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียน (Duties of Authors)

1. บทความที่ส่งมาเพื่อรับการพิจารณาออกเผยแพร่ต้องไม่เป็นบทความที่เคยได้รับการเผยแพร่ในวารสารใดมาก่อน ไม่เป็นบทความที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น หรือไม่เป็นบทความที่มีเนื้อหาส่วนหนึ่งส่วนใดเหมือนบทความอื่น
2. อ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล รูปภาพ แผนภูมิ และตาราง ที่ผู้เขียนนำมาใช้อ้างอิงในการเขียนบทความ ไม่ลอกเลียนข้อมูลของผู้อื่นโดยไม่มีการอ้างอิง หากมีการตรวจพบผู้เขียนต้องเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว กรณีที่มีการร้องเรียนหรือฟ้องร้องเกิดขึ้น
3. ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ของวารสารเพื่อความถูกต้อง หากไม่ดำเนินการ วารสารขอสงวนสิทธิ์ในการเผยแพร่บทความ

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมิน (Duties of Reviewers)

1. ต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ (Confidentiality)
2. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการ และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่าตัวเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ เช่น เป็นผู้ร่วมโครงการ หรือรู้จักผู้นิพนธ์เป็นการส่วนตัว หรือเหตุผลอื่น ๆ ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้น ๆ
3. ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความนั้น ๆ หากไม่มีความถนัดหรือเชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ ควรปฏิเสธการประเมินบทความนั้น และแจ้งให้บรรณาธิการทราบ
4. ไม่ใช่ความรู้สึก หรือความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรับรองมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความวิจัย/บทความทางวิชาการเพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้น ๆ
5. ผู้ประเมินพิจารณาถึงการระบุผลงานวิจัย/บทความทางวิชาการ ที่สำคัญ ๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้นิพนธ์ไม่ได้อ้างถึงบทความนั้น ๆ เข้าไปในบทความที่ประเมินควรให้การแนะนำเจ้าของบทความ นอกจากนี้หากมีส่วนใดของบทความที่มีความเหมือนหรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ประเมินต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบด้วย

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนและตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับ

Recommend & Examples of Manuscript

1. การส่งต้นฉบับ

ชื่อวารสาร วารสารวิทยาสารสนเทศและเทคโนโลยี

Journal of Academic Information and Technology (JAIT)

หมายเลขวารสาร ISSN 2730-2199 (Print)

การส่งบทความ <http://www.jait.ssru.ac.th/index.php/JAIT/about/submissions> (ส่งไฟล์ Word และ PDF)

2. คำแนะนำในการเตรียมต้นฉบับ

กองบรรณาธิการ วารสารวิทยาสารสนเทศและเทคโนโลยี เปิดรับบทความวิชาการและบทความวิจัยทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษทางด้านสารสนเทศศาสตร์ สารสนเทศศึกษา บรรณารักษศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการเทคโนโลยี และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นวิทยาการและองค์ความรู้ร่วมสมัย โดยบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์จะต้องไม่เป็นผลงานวิจัย/วิชาการที่เคยได้รับการเผยแพร่ในวารสารใดมาก่อน หรือไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ของวารสารอื่น บทความทุกบทความที่ตีพิมพ์ลงในวารสารฉบับนี้จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องจำนวนอย่างน้อย 2 ท่านต่อหนึ่งบทความ กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการแก้ไขต้นฉบับและการพิจารณาตีพิมพ์ตามลำดับก่อนหลัง และเพื่อความสะดวกในการพิจารณาบทความ จึงขอแนะนำแนวทางการเตรียมต้นฉบับและส่งต้นฉบับ ดังนี้

2.1 รูปแบบการพิมพ์

ขนาดกระดาษ B5 (7.17"×10.12")

การตั้งค่าขอบกระดาษ

บน	1	นิ้ว
ล่าง	0.75	นิ้ว
ซ้าย	0.75	นิ้ว
ขวา	0.75	นิ้ว

แบบอักษร TH SarabunPSK ทั่วเอกสาร

การพิมพ์ ให้พิมพ์หน้าเดียว ไม่แบ่งคอลัมน์ บทความมีความยาวระหว่าง 8-15 หน้า

ข้อกำหนด	ลักษณะตัวอักษร	ขนาด	หมายเหตุ
เลขหน้า	บาง	14	
ระยะบรรทัด			
ชื่อเรื่อง (Title)	หนา	18	
ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ	หนา	18	อักษรตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะตัวแรกของคำ
ชื่อผู้เขียนภาษาไทย (Author)/ภาษาอังกฤษ	บาง	15	ไม่ต้องใส่ นาย/นางสาว ใส่เฉพาะยศ (ถ้ามี) ใส่ตัวเลขยก บอกลำดับผู้แต่งที่ 1, 2 และ 3 (ระบุ * ที่ชื่อผู้รับผิดชอบงานหลัก) กรณีผู้เขียนคนเดียวระบุ * แทนเลข 1
สังกัดมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	บาง	12	(สังกัด จำเป็นต้องใส่ของผู้เขียนทุกท่าน)
อีเมลของผู้เขียน	บาง	12	(อีเมล จำเป็นต้องใส่ของผู้เขียนทุกท่าน)
การพิมพ์หัวข้อ	หนา	14	บทคัดย่อ, Abstract, คำสำคัญ, Keyword, บทนำ, วัตถุประสงค์, วิธีดำเนินการวิจัย, ผลการวิจัย, สรุปผลการวิจัย, การอภิปรายผล, ข้อเสนอแนะ, เอกสารอ้างอิง เว้น 1 บรรทัดก่อนขึ้นหัวข้อใหม่
บทคัดย่อ (Abstract)	เนื้อหาตัวบาง	14	
คำสำคัญ: Keywords:	บาง	14 (3-5 คำ)	ภาษาไทยเคาะวรรคเว้นระยะระหว่างคำ ส่วนภาษาอังกฤษคั่นด้วยเครื่องหมาย (,)
การพิมพ์เนื้อหา	บาง	14	
ภาพที่ (Figure)	หนา	14	ตรงกลางใต้ภาพ เว้นบรรทัดได้รูป 1 บรรทัด
ที่มาของภาพ (Adapted from)	บาง	14	กรณีมีที่มาของภาพให้ใส่อ้างอิงตามรูปแบบที่กำหนด
ตารางที่ (Table)	หนา	14	

ข้อกำหนด	ลักษณะตัวอักษร	ขนาด	หมายเหตุ
ชื่อตาราง	บางเอียง	14	เว้นบรรทัดเหนือคำบรรยาย ตาราง 1 บรรทัด และเว้น บรรทัดใต้ตาราง 1 บรรทัด รูปแบบตาราง ไม่มีเส้นข้าง และ เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งบทความ
สมการ	บาง	14	

2.2 หัวข้อในบทความ

หัวข้อการนำเสนอ ดังนี้

บทความวิจัย	บทความวิชาการ	บทความวิจัย	บทความวิชาการ
ภาษาไทย		ภาษาอังกฤษ	
1. ชื่อเรื่อง	1. ชื่อเรื่อง	1. Title	1. Title
2. บทคัดย่อ	2. บทคัดย่อ	2. Abstract	2. Abstract
3. Abstract	3. Abstract	3. Introduction	3. Introduction
4. บทนำ	4. ความนำ	4. Objectives	4. Content
5. วัตถุประสงค์	5. เนื้อหา	5. Research Methodology	5. Conclusion
6. วิธีดำเนินการวิจัย	6. สรุป	6. Results	6. References
7. ผลการวิจัย	7. เอกสารอ้างอิง	7. Conclusion	
8. สรุปผลการวิจัย		8. Discussion	
9. การอภิปรายผล		9. Suggestions	
10. ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)		10. References	
11. เอกสารอ้างอิง			

ให้พิมพ์บทความลงบนหน้ากระดาษ ขนาด B5 (7.17"×10.12") ระยะขอบ บน 1" ล่าง 0.75" ภายนอก 0.75" ภายใน 0.75"
 โดยใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK
 ให้พิมพ์บทความลงบนกระดาษ A4 โดยใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK
 เนื้อหาบทความมีความยาวระหว่าง 8-15 หน้า

ตัวอย่างการพิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัย

ชื่อเรื่องภาษาไทย ใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาด 18
ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ ใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาด 18

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน^{1*} และ ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน² ใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK ขนาด 15
 ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนภาษาอังกฤษ^{1*} และ ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน² ใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK ขนาด 15
 สังกัดของผู้เขียน¹ และ สังกัดของผู้เขียน² (ภาษาไทย) ใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK ขนาด 12
 สังกัดของผู้เขียน¹ และ สังกัดของผู้เขียน² (ภาษาอังกฤษ) ใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK ขนาด 12
 e-mail ของผู้เขียน¹ และ e-mail ของผู้เขียน² ใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK ขนาด 12

บทคัดย่อ (ตัวอักษร 14)

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิง.....มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1)..... (2)..... และ (3).....(ระบุประชากร และกลุ่มตัวอย่าง บอกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และ/หรือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีวิเคราะห์ข้อมูล) ผลการวิจัยพบว่า/ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1).....(2)..... และ (3)..... (ตัวอักษร 14)

*เนื้อหาไม่เกิน 15 บรรทัด

คำสำคัญ (ตัวอักษร 14 หน้า): คำที่ 1 คำที่ 2 คำที่ 3 (ตัวอักษร 14 บาง จำนวน 3-5 คำ)

Abstract (ตัวอักษร 14)

The purpose of this research were as follows:

*เนื้อหาไม่เกิน 15 บรรทัด

Keywords (ตัวอักษร 14 หน้า): คำที่ 1, คำที่ 2, คำที่ 3 (ตัวอักษร 14 บาง จำนวน 3-5 คำ)

บทนำ (ตัวอักษร 14)

- ควรมีที่มาของภูมิหลัง ปัญหาการวิจัย มีการอ้างอิงข้อมูลให้ชัดเจน
 - มีการทบทวนวรรณกรรมซึ่งเป็นที่มาของแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จะรวมไว้เป็นบทนำหรือแยกเป็นหัวข้อต่างหากก็ได้ (ตัวอักษร 14)

วัตถุประสงค์ (ตัวอักษร 14)

(ตัวอักษร 14)

วิธีดำเนินการวิจัย (ตัวอักษร 14)

- อธิบายขั้นตอนการวิจัยโดยกล่าวถึงแหล่งข้อมูล วิธีการรวบรวมข้อมูล วิธีการใช้เครื่องมือในการศึกษา และวิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย อาจเสนอเป็นข้อความ และ/หรือภาพได้ (ตัวอักษร 14)

การใส่รูปภาพ ตาราง และสมการ

- รูปภาพและตาราง สามารถนำเสนอต่อจากข้อความที่กล่าวถึงหรืออาจนำเสนอภายหลังจากจบหัวข้อหรือนำเสนอในหน้าใหม่ ขนาดและรูปภาพของตารางไม่ควรเกินกรอบของการตั้งค่ากระดาษที่กำหนด ทั้งรูปภาพและตารางต้องมีคำอธิบาย โดยคำอธิบายของรูปภาพให้พิมพ์ไว้ได้รูปภาพและอยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ ส่วนคำอธิบายตารางให้พิมพ์ไว้เหนือตาราง และชิดริมซ้ายของหน้ากระดาษ โดยการเรียงลำดับรูปภาพและตารางให้แยกการเรียงลำดับออกจากกัน

- การระบุหมายเลขลำดับรูปภาพและตารางในบทความให้ระบุหมายเลขรูปและตาราง เช่น ภาพที่ 1, ภาพที่ 1-3, ตารางที่ 1, ตารางที่ 1-3 เป็นต้น

ภาพที่ 1 ตัวอย่างการใส่รูปภาพ
ที่มา (วรรณวี สวัสดิ์ศรี, 2560)

ตารางที่ 1

ตัวอย่างการใส่ตาราง

ตัวแปร	จำนวนข้อคำถาม	ค่า Cronbach's Alpha
ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยี	10	
- การรับรู้ประโยชน์ต่อการใช้งาน	5	0.883
- การรับรู้ความง่ายต่อการใช้งาน	5	0.880

- สมการ การเขียนสมการให้เขียนไว้กลางหน้ากระดาษ และระบุลำดับของสมการโดยใช้ตัวเลขที่พิมพ์อยู่ในวงเล็บ เช่น (1), (2) เป็นต้น ตำแหน่งของหมายเลขสมการต้องอยู่ชิดขอบด้านขวาของหน้ากระดาษ

ผลการวิจัย (ตัวอักษร 14)

- แสดงผลที่ได้จากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อาจเสนอเป็นข้อความ และแสดงเป็นตารางประกอบ (ตัวอักษร 14)

สรุปผลการวิจัย (ตัวอักษร 14)

- ให้อธิบายละเอียดที่เป็นผลการวิจัย ควรรายงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (ตัวอักษร 14)

การอภิปรายผล (ตัวอักษร 14)

- อธิบายการสรุปผลว่าเป็นเช่นนี้เพราะอะไร และแสดงหรือขัดแย้งกับเอกสารหรืองานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมอ้างอิงประกอบ (ตัวอักษร 14)

ข้อเสนอแนะ (ตัวอักษร 14)

(มีหรือไม่มีก็ได้) ควรเป็นข้อเสนอแนะที่มีเหตุเนื่องจากข้อจำกัดของการวิจัย หรือข้อเสนอแนะปัญหาที่พบในการศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการศึกษาครั้งต่อไป (ตัวอักษร 14)

เอกสารอ้างอิง (ตัวอักษร 14)

รายการเอกสารอ้างอิงใช้ตัวอักษร 14 บาง โดยการอ้างอิงในเนื้อหาต้องตรงกับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ เรียงตามอักษรตัวแรกของชื่อผู้แต่ง ก-ฮ และ A-Z

ตัวอย่าง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์. (2554). **บรรณารักษ์: คู่มืออบรมครู**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

ประอรนุช โปร่งมณีกุล. (2559). การจัดบริการสารสนเทศ. **วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์**, 18(1), 27-41.

พยอม วงศ์สารศรี. (2542). **องค์การและการจัดการ** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุภา.

ภาษิณี ปานน้อย. (2553). **การบริการสารสนเทศเชิงรุกของห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มนต์นภา พานิชเกรียงไกร. (2565). **เปิด 3 เทคนิค Digital archiving ที่จะเปลี่ยนงานศิลปะให้เป็นข้อมูลดิจิทัล**. สืบค้นจาก <https://www.tcdc.or.th/th/all/service/resource-center/article/33523-Digital-Archiving>

ยีน ภู่วรรณ. (2550). นโยบาย กลยุทธ์ และแนวทางในการจัดการห้องสมุดเชิงรุก. ใน **การประชุมวิชาการของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี 2550 เรื่อง ห้องสมุดเชิงรุก: การปรับตัวสู่การเป็นห้องสมุดในโลกไร้พรมแดน** (หน้า 69-112). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สำนักหอสมุด.

ศุภรชชตรา แสนวา. (2552). **แนวทางการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไปสู่องค์การคุณภาพ**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Brown, L. S. (2018). **Feminist therapy** (2nd ed.). Washington, DC: American Psychological Association.

Kim, D. Y. (2010). **The impacts of quality management practices on innovation**. (Doctoral thesis, Carleton University, Ottawa, Canada). Retrieved from <https://curve.carleton.ca/b3125860-8972-4361-b9d7-da87d6ec3e09/>

Pérez, A. J., López, F., Benlloch, J. V., & Christensen, S. (2000). Colour and shape analysis techniques for weed detection in cereal fields. **Computers and Electronics in Agriculture**, 25(3), 197-212. doi:10.1016/S0168-1699(99)00068-X

- Wenborn, C. (2018). **How technology is changing the future of libraries**. Retrieved from <https://www.wiley.com/network/librarians/library-impact/how-technology-is-changing-the-future-of-libraries>
- Yeole, A. S., & Kalbande, D. R. (2016). Use of internet of things (IoT) in healthcare: A survey. In D. K. Miahra, R. Sheikh, & S. Jain (Eds.), **Proceedings of the ACM Symposium on Women in Research** (pp. 71-76). New York, NY: Association for Computing Machinery. doi:10.1145/2909067

ให้พิมพ์บทความลงบนหน้ากระดาษ ขนาด B5 (7.17"×10.12") ระยะขอบ บน 1" ล่าง 0.75" ภายนอก 0.75" ภายใน 0.75"
 โดยใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK
 ให้พิมพ์บทความลงบนกระดาษ A4 โดยใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK
 เนื้อหาบทความมีความยาวระหว่าง 8-15 หน้า

ตัวอย่างการพิมพ์ต้นฉบับบทความวิชาการ

ชื่อเรื่องภาษาไทย ใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาด 18

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ ใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาด 18

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน^{1*} และ ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน² ใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK ขนาด 15

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนภาษาอังกฤษ^{1*} และ ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน² ใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK ขนาด 15

สังกัดของผู้เขียน¹ และ สังกัดของผู้เขียน² (ภาษาไทย) ใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK ขนาด 12

สังกัดของผู้เขียน¹ และ สังกัดของผู้เขียน² (ภาษาอังกฤษ) ใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK ขนาด 12

e-mail ของผู้เขียน¹ และ e-mail ของผู้เขียน² ใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK ขนาด 12

บทคัดย่อ (ตัวอักษร 14)

คำสำคัญ (ตัวอักษร 14 หน้า): คำที่ 1 คำที่ 2 คำที่ 3 (ตัวอักษร 14 บาง จำนวน 3-5 คำ)

Abstract (ตัวอักษร 14)

Keywords (ตัวอักษร 14 หน้า): คำที่ 1, คำที่ 2, คำที่ 3 (ตัวอักษร 14 บาง จำนวน 3-5 คำ)

ความนำ (ตัวอักษร 14)

- ความมีที่มาของภูมิหลัง ปัญหา มีการอ้างอิงข้อมูลแนวคิด ทฤษฎีให้ชัดเจน (ตัวอักษร 14)

เนื้อหา (ตัวอักษร 14)

1) เนื้อหา (ตัวอักษร 14) สามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อหลัก หัวข้อย่อย และอาจแบ่งถึงหัวข้อย่อยลงมาตามลำดับ

2) การใส่รูปภาพ ตาราง และสมการ

- รูปภาพและตาราง สามารถนำเสนอต่อจากข้อความที่กล่าวถึงหรืออาจนำเสนอภายหลังจากจบหัวข้อหรือนำเสนอในหน้าใหม่ ขนาดและรูปภาพของตารางไม่ควรเกินกรอบของการตั้งค่ากระดาษที่กำหนด ทั้งรูปภาพและตารางต้องมีคำอธิบาย โดยคำอธิบายของรูปภาพให้พิมพ์ไว้ใต้รูปภาพและอยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ ส่วนคำอธิบายตารางให้พิมพ์ไว้เหนือตาราง และขีดริมน้ำของหน้ากระดาษ โดยการเรียงลำดับรูปภาพและตารางให้แยกการเรียงลำดับออกจากกัน

- การระบุหมายเลขลำดับรูปภาพและตารางในบทความให้ระบุหมายเลขรูปและตาราง เช่น ภาพที่ 1, ภาพที่ 1-3, ตารางที่ 1, ตารางที่ 1-3 เป็นต้น

ภาพที่ 1 ตัวอย่างการใส่รูปภาพ
ที่มา (วรรณวี สวัสดิ์ศรี, 2560)

ตารางที่ 1

ตัวอย่างการใส่ตาราง

ตัวแปร	จำนวนข้อคำถาม	ค่า Cronbach's Alpha
ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยี	10	
- การรับรู้ประโยชน์ต่อการใช้งาน	5	0.883
- การรับรู้ความง่ายต่อการใช้งาน	5	0.880

- สมการ การเขียนสมการให้เขียนไว้กลางหน้ากระดาษ และระบุลำดับของสมการโดยใช้ตัวเลขที่พิมพ์อยู่ในวงเล็บ เช่น (1), (2) เป็นต้น ตำแหน่งของหมายเลขสมการต้องอยู่ชิดขอบด้านขวาของหน้ากระดาษ

สรุป (ตัวอักษร 14)

- ควรสรุปเนื้อหาให้สอดคล้องกับรายละเอียดที่นำเสนอในบทความ (ตัวอักษร 14)

เอกสารอ้างอิง (ตัวอักษร 14)

รายการเอกสารอ้างอิงใช้ตัวอักษร 14 บาง โดยการอ้างอิงในเนื้อหาต้องตรงกับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ เรียงตามอักษรตัวแรกของชื่อผู้แต่ง ก-ฮ และ A-Z

ตัวอย่าง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์. (2554). **บรรณารักษ์: คู่มืออบรมครู**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

ประอรนุช โปร่งมณีกุล. (2559). การจัดการบริการสารสนเทศ. **วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์**, 18(1), 27-41.

พยอม วงศ์สารศรี. (2542). **องค์การและการจัดการ** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุภา.

ภาษิณี ปานน้อย. (2553). **การบริการสารสนเทศเชิงรุกของห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มนต์นภา พาณิชเกรียงไกร. (2565). **เปิด 3 เทคนิค Digital archiving ที่จะเปลี่ยนงานศิลปะให้เป็นข้อมูลดิจิทัล**. สืบค้นจาก <https://www.tcdc.or.th/th/all/service/resource-center/article/33523-Digital-Archiving>

- เย็น ภู่วรรณ. (2550). นโยบาย กลยุทธ์ และแนวทางในการจัดการห้องสมุดเชิงรุก. ใน การประชุมวิชาการของ
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี 2550 เรื่อง ห้องสมุดเชิงรุก: การปรับตัวสู่การเป็น
ห้องสมุดในโลกไร้พรมแดน (หน้า 69-112). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สำนักหอสมุด.
- ศุภรชตรา แสนวา. (2552). แนวทางการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไปสู่องค์กรคุณภาพ. วิทยานิพนธ์
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Brown, L. S. (2018). **Feminist therapy** (2nd ed.). Washington, DC: American Psychological
Association.
- Kim, D. Y. (2010). **The impacts of quality management practices on innovation**. (Doctoral
thesis, Carleton University, Ottawa, Canada). Retrieved from [https://curve.carleton.ca/
b3125860-8972-4361-b9d7-da87d6ec3e09/](https://curve.carleton.ca/b3125860-8972-4361-b9d7-da87d6ec3e09/)
- Pérez, A. J., López, F., Benlloch, J. V., & Christensen, S. (2000). Colour and shape analysis
techniques for weed detection in cereal fields. **Computers and Electronics in
Agriculture**, 25(3), 197-212. doi:10.1016/S0168-1699(99)00068-X
- Wenborn, C. (2018). **How technology is changing the future of libraries**. Retrieved from
[https://www.wiley.com/network/librarians/library-impact/how-technology-is-changing-
the-future-of-libraries](https://www.wiley.com/network/librarians/library-impact/how-technology-is-changing-the-future-of-libraries)
- Yeole, A. S., & Kalbande, D. R. (2016). Use of internet of things (IoT) in healthcare: A survey. In
D. K. Miahra, R. Sheikh, & S. Jain (Eds.), **Proceedings of the ACM Symposium on
Women in Research** (pp. 71-76). New York, NY: Association for Computing Machinery.
doi:10.1145/2909067

3. การเขียนอ้างอิง

การอ้างอิงใช้ระบบ APA Style (6th Edition)

3.1 การอ้างอิงในเนื้อหา (In-Text Citation)

ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบนาม-ปี โดยระบุชื่อผู้แต่ง และตามด้วยปีพิมพ์ แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

3.1.1 การอ้างอิงในวงเล็บ (Parenthetical Citation) ให้ใส่ชื่อผู้แต่งที่จะอ้างอิงภายในวงเล็บคั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีพิมพ์

ตัวอย่าง

...ตามหลักสากล (ศิริลักษณ์ เกตุฉาย, 2556)
 ...ยอมรับเทคโนโลยี (ศิริลักษณ์ เกตุฉาย และพิมพ์พลอย ชีรสติย์ธรรม, ม.ป.ป.)
 ...ตามจริง (ศิริลักษณ์ เกตุฉาย และคนอื่น ๆ, 2560) โดยมีลักษณะ...
 ...อย่างมีประสิทธิภาพ (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2564, หน้า 8)
 ...about teaching quality (Ring, 1984, p. 123). Student evaluations...
 ...represented by f [m, n] (Nilty, 2012; Russell & Norvig, 2010, p 37).
 ...SETs online (Rogalski, Roth, & Wixom, 2017) because low response...

3.1.2 การอ้างอิงแบบบรรยาย (Narrative Citation) ชื่อผู้แต่งจะปรากฏในการบรรยายข้อความ และปีพิมพ์จะอยู่ในวงเล็บหลังชื่อผู้แต่งที่อ้างอิงเนื้อหา ยกเว้นกรณีที่ต้องการให้ทั้งชื่อผู้แต่งและปีพิมพ์ปรากฏในการบรรยาย ปีพิมพ์ไม่ต้องอยู่ในวงเล็บ

ตัวอย่าง

ศิริลักษณ์ เกตุฉาย (2556) กล่าวถึงหลักพิจารณา...
 ศิริลักษณ์ เกตุฉาย และพิมพ์พลอย ชีรสติย์ธรรม (ม.ป.ป.) อธิบายถึง...
 ศิริลักษณ์ เกตุฉาย และคนอื่น ๆ (2560) ได้ทำการวิจัย...
 ในปี 2544 พิมพ์พลอย ชีรสติย์ธรรม ได้ออกแบบทฤษฎี...
 Wilson, Thomson และ Dennis (1998, p. 60) อธิบายถึง...
 Wilson และคนอื่น ๆ (2012) ได้วิจัยเกี่ยวกับ...
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (2563, หน้า 20) ได้สรุปสถิติ...
 Wilson, Tang, and Dannis (n.d.) added the instruction...
 A study by Floyd et al. (2008)...
 In 2003, Kessler's study of...

3.2 การอ้างอิงท้ายบทความ (References)

3.2.1 บทความวารสาร

ชื่อผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, เลขปีที่(เลขฉบับที่), เลขหน้า.
Author, A. A. (Year). Title of article. Title of Periodical, xx(x), pp-pp.

ตัวอย่าง

ประอรนุช โปรงมณีกุล. (2559). การจัดบริการสารสนเทศ. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์, 18(1), 27-41.
Pérez, A. J., López, F., Benlloch, J. V., & Christensen, S. (2000). Colour and shape analysis techniques for weed detection in cereal fields. Computers and Electronics in Agriculture, 25(3), 197-212. doi:10.1016/S0168-1699(99)00068-X

3.2.2 หนังสือทั่วไป

ชื่อผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). ชื่อหนังสือ (พิมพ์ครั้งที่). สถานที่พิมพ์: ชื่อสำนักพิมพ์.
Author, A. A., & Author, B. B. (Year). Title of book (xx ed.). Location: Publisher Name.

ตัวอย่าง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์. (2554). บรรณารักษ์: คู่มืออบรมครู. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
พยอม วงศ์สารศรี. (2542). องค์การและการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุภา.
Brown, L. S. (2018). Feminist therapy (2nd ed.). Washington, DC: American Psychological Association.

3.2.3 วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ชื่อปริญญามหาบัณฑิต/ดุษฎีบัณฑิต, ชื่อสถาบันการศึกษา.
Author, A. A. (Year). Title of dissertation or thesis. (Doctoral dissertation or Master's thesis, Name of Institution, Location). Retrieved from https://www.xxxxxx

ตัวอย่าง

ภาชนี ปานน้อย. (2553). การบริการสารสนเทศเชิงรุกของห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
ศุภรชชตรา แสนวา. (2552). แนวทางการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไปสู่องค์กรคุณภาพ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Kim, D. Y. (2010). **The impacts of quality management practices on innovation.** (Doctoral thesis, Carleton University, Ottawa, Canada). Retrieved from <https://curve.carleton.ca/b3125860-8972-4361-b9d7-da87d6ec3e09/>

3.2.4 รายงานการประชุมเชิงวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความ. ใน ชื่อบรรณาธิการ (บ.ก.), ชื่อการประชุม (เลขหน้า). สถานที่พิมพ์:
ชื่อสำนักพิมพ์.

Author, A. A. (Year). Title of paper. In A. Editor & B. Editor (Eds.), **Title of conference**
(pp. xx-xx). Location: Publisher Name.

ตัวอย่าง

ยีน ภู่วรรณ. (2550). นโยบาย กลยุทธ์ และแนวทางในการจัดการห้องสมุดเชิงรุก. ใน **การประชุมวิชาการของ
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี 2550 เรื่อง ห้องสมุดเชิงรุก: การปรับตัวสู่การเป็น
ห้องสมุดในโลกไร้พรมแดน** (หน้า 69-112). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สำนักหอสมุด.

Yeole, A. S., & Kalbande, D. R. (2016). Use of internet of things (IoT) in healthcare: A survey. In
D. K. Miahra, R. Sheikh, & S. Jain (Eds.), **Proceedings of the ACM Symposium on
Women in Research** (pp. 71-76). New York, NY: Association for Computing Machinery.
doi:10.1145/2909067

3.2.5 เว็บไซต์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความ. สืบค้นจาก <https://www.xxxxxx>

Author, A. A. (Year). **Title of work.** Retrieved from <https://www.xxxxxx>

ตัวอย่าง

มนต์นภา พานิชเกรียงไกร. (2565). **เปิด 3 เทคนิค Digital archiving ที่จะเปลี่ยนงานศิลปะให้เป็นข้อมูล
ดิจิทัล.** สืบค้นจาก [https://www.tcdc.or.th/th/all/service/resource-center/article/33523-
Digital-Archiving](https://www.tcdc.or.th/th/all/service/resource-center/article/33523-Digital-Archiving)

Wenborn, C. (2018). **How technology is changing the future of libraries.** Retrieved from
[https://www.wiley.com/network/librarians/library-impact/how-technology-is-changing-
the-future-of-libraries](https://www.wiley.com/network/librarians/library-impact/how-technology-is-changing-the-future-of-libraries)

Recommendations & Examples for Manuscript Preparation

1. Manuscript Submission

Journal name Journal of Academic Information and Technology (JAIT)

International Standard Serial Numbers ISSN 2730-2199 (Print)

Submission portal [http://www.jait.ssrุ.ac.th/index.php/JAIT/about/submissions](http://www.jait.ssrु.ac.th/index.php/JAIT/about/submissions) (MS Word or PDF format)

2. Manuscript Preparation

The Journal of Academic Information and Technology accepts both research and academic articles, in Thai or English, related to the fields of information science, information studies, library science, information technology, technology management, and to other related fields. Submitted articles must be scientific and contemporary. Research/academic articles submitted for consideration of publication must not be previously published, nor are currently under consideration for publication elsewhere. Each published article must be peer reviewed at least 2 experts. The Editorial Office reserves the rights to edit submitted manuscripts and to decide the order of publication of articles. To facilitate the decision process, it recommends a guideline for preparing and submitting a manuscript, as follow:

2.1 Article Writing Format

Paper size B5 (7.17"×10.12")

Margins

Top 1 in.

Bottom 0.75 in.

Left 0.75 in.

Right 0.75 in.

Typeface (Font) TH SarabunPSK (for the whole manuscript)

For printed submission, please print one-sided, single-column. The article should be between 8-15 pages in length.

Elements	Font weight	Font size	Additional Comments
Page number	Regular	14	
Line spacing			
Title (Thai)	Bold	18	
Title (English)	Bold	18	Capitalize the first letter of each word
Author/ List of author(s), in both Thai and English	Regular	15	Please do not include titles (e.g. Mr., Ms., or Mrs), but ranks may be included, where applicable. Superscripts (1, 2, ...) should be used to indicate the order of authors. The corresponding author should be indicated using an asterisk mark (*). In case where only a single author is present, use only an asterisk mark (*) without any numerical superscripts.
Affiliations, in both Thai and English	Regular	12	Affiliation(s) of every author should be mentioned
Author (s)'s contact emails	Regular	12	Emails of every author should be mentioned
Section titles	Bold	14	This applies to the section titles Abstract, Keywords, Introduction, Objectives, Research Methodology, Results, Conclusion, Discussion, Recommendations, and References. One line

Elements	Font weight	Font size	Additional Comments
			should be skipped above each section.
Abstract	Regular for the content	14	
Keywords:	Regular for the actual keywords	14 (3-5 words)	For Thai keywords, leave a space between each word; for English keywords, the keywords should be separated by a comma (,).
Content	Regular	14	
Figure labels, i.e., “Figure 1”	Bold	14	Placed centered under the corresponding figure, with one skipped line between the figure and the label.
Figure citations, i.e., “Adapted from ...”	Regular	14	Where a figure is adapted from another source, please cite the source in the specified format
Table labels, i.e., “Table 1”	Bold	14	
Table captions	Italic	14	Please leave a blank line between the content and a table label, and another below the table. Tables should not have side borders. All tables in a manuscript should have the same format.
Equations	Regular	14	

2.2 Topic of the article

An article should contain the following sections

บทความวิจัย	บทความวิชาการ	Research Article	Academic article
ภาษาไทย		Sections (English)	
1. ชื่อเรื่อง	1. ชื่อเรื่อง	1. Title	1. Title
2. บทคัดย่อ	2. บทคัดย่อ	2. Abstract	2. Abstract
3. Abstract	3. Abstract	3. Introduction	3. Introduction
4. บทนำ	4. ความนำ	4. Objectives	4. Content
5. วัตถุประสงค์	5. เนื้อหา	5. Research	5. Conclusion
6. วิธีดำเนินการวิจัย	6. สรุป	Methodology	6. References
7. ผลการวิจัย	7. เอกสารอ้างอิง	6. Results	
8. สรุปผลการวิจัย		7. Conclusion	
9. การอภิปรายผล		8. Discussion	
10. ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)		9. Suggestions	
11. เอกสารอ้างอิง		10. References	

Please format an article as B5 (7.17"×10.12") pages. The margins should be as follows: Top 1", Bottom 0.75", Left and Right 0.75". The typeface TH SarabunPSK should be used.

If printed, the article should be printed on A4 sheets, using the typeface TH SarabunPSK.

The article should be between 8-15 pages in length.

Manuscript Example

Research Article

Title in English using the typeface TH SarabunPSK in bold, font size 18

First-author-name-in-English^{1*} and Second-author-name Surname² [TH SarabunPSK, font size 15]

Affiliation-one-in-English¹ and affiliation-two² [TH SarabunPSK, font size 12]

First-author@email.com¹ and second-author@email.com² [TH SarabunPSK, font size 12]

Abstract (font size 14)

This research is oriented, having the objectives of (1)..., (2)..., and (3)... (Describe the population and sample, data collection methods and/or instruments used in the study, and data processing methods). Results showed that/The results could be summarized as follows (1)..., (2)..., and (3)... (font size 14)

***the maximum length for an abstract is 15 lines**

Keywords (bold font, size 14): keyword1, keyword2, keyword3 (regular font, size 14. Please include 3-5 keywords)

Introduction (font size 14)

- The introduction should include a background and research problems, with appropriate references

- The introduction may contain a literature review related to relevant concepts or theories. The review could be written within the introduction or as a separate section. (font size 14)

Objective (font size 14)

(font size 14)

Research Methodology (font size 14)

- This section uses plain language to describe the research methodology, including sources of information, data collection methods, instruments, and data processing methods. The section may be presented as written text and/or figures. (font size 14)

Figures, Tables, and Equations

- Figures and tables may be placed after the paragraph referencing them, at the end of the section, or in a subsequent page. It is recommended that figures and tables are kept within the page margin. Every figure and table should be accompanied by a label and a caption, where a figure label appears below the corresponding figure and is aligned center, while a table label appears on top of the table and is aligned left. Figures and tables should be ordered separately.

- Please order figures and tables using Roman numerals, e.g., Figure 1, Figure 1-3, Table 1, Table 1-3.

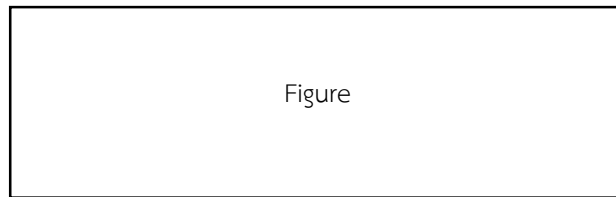

Figure 1 Example figure and figure caption

Adapted from (Sparkman, 2017)

Table 1

Table example

Variables	Number of question	Cronbach's alpha coefficients
Technology adoption factors	10	
- Recognition of the benefits	5	0.883
- Recognition of the ease of use	5	0.880

- Equations should be aligned center, and labeled using numerals in parentheses, e. g. , (1), (2), The labels should be aligned right.

Results (font size 14)

- This section presents the results of the study according to the latter's objectives. This section may be presented as written words, and may include tables. (font size 14)

Conclusion (font size 14)

- This section concludes the results of the study. The conclusions should be stated in accordance with the objectives. (font size 14)

Discussion (font size 14)

- This section explains how the results came to be, and compare or contrast the current results with those of other related studies or published documents. References to those studies are included where appropriate. (font size 14)

Suggestions (font size 14)

(This section is optional) This section should contain recommendations addressing limitations of the study, or problems encountered during the study, which could be used by future studies.

References (font size 14)

A list of reference should be written with a regular font, size 14. All in-text citations must have a corresponding reference, and vice versa. The list of reference is ordered alphabetically, from A-Z for English references.

Reference examples

Brown, L. S. (2018). **Feminist therapy** (2nd ed.). Washington, DC: American Psychological Association.

Kim, D. Y. (2010). **The impacts of quality management practices on innovation**. (Doctoral thesis, Carleton University, Ottawa, Canada). Retrieved from <https://curve.carleton.ca/b3125860-8972-4361-b9d7-da87d6ec3e09/>

Pérez, A. J., López, F., Benlloch, J. V., & Christensen, S. (2000). Colour and shape analysis techniques for weed detection in cereal fields. **Computers and Electronics in Agriculture**, 25(3), 197-212. doi:10.1016/S0168-1699(99)00068-X

Wenborn, C. (2018). **How technology is changing the future of libraries**. Retrieved from <https://www.wiley.com/network/librarians/library-impact/how-technology-is-changing-the-future-of-libraries>

Yeole, A. S., & Kalbande, D. R. (2016). Use of internet of things (IoT) in healthcare: A survey. In D. K. Miahra, R. Sheikh, & S. Jain (Eds.), **Proceedings of the ACM Symposium on Women in Research** (pp. 71-76). New York, NY: Association for Computing Machinery. doi:10.1145/2909067

Please format an article as B5 (7.17"×10.12") pages. The margins should be as follows: Top 1", Bottom 0.75", Left and Right 0.75". The typeface TH SarabunPSK should be used.

If printed, the article should be printed on A4 sheets, using the typeface TH SarabunPSK.

The article should be between 8-15 pages in length.

Academic article example

Title in English using the typeface TH SarabunPSK in bold, font size 18

First-author-name-in-English^{1*} and Second-author-name Surname² [TH SarabunPSK, font size 15]

Affiliation-one-in-English¹ and affiliation-two² [TH SarabunPSK, font size 12]

First-author@email.com¹ and second-author@email.com² [TH SarabunPSK, font size 12]

Abstract (font size 14)

Keywords (bold font, size 14): keyword1, keyword2, keyword3 (regular font, size 14. Please include 3-5 keywords)

Introduction (font size 14)

- The introduction should include a background, existing problems, and citations relevant to the presented concepts and/or theories. (font size 14)

Content (font size 14)

1) The content (font size 14) can be divided into sections and subsections. Further divisions of the subsections could also be made.

2) Inclusion of figures, tables, and equations

- Figures and tables may be included after the paragraph that references them, after the corresponding section, or in the page after the one that references them. Their sizes should not be larger than the specified page margin. Both figures and tables should be accompanied by labels and captions. A figure's caption should be center-aligned and placed below the corresponding figure. A table's caption should be left-aligned and placed above the corresponding table. Ordering of figures and tables should be separated.

- Please label figures and tables using Roman numerals, e.g., Figure 1, Figure 1-3, Table 1, Table 1-3.

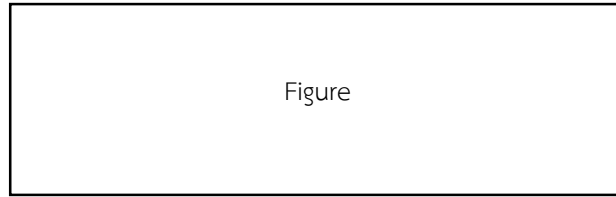

Figure 1 Example figure
Adapted from (Sparkman, 2017)

Table 1

Table example

Variables	Number of question	Cronbach's alpha coefficients
Technology adoption factors	10	
- Recognition of the benefits	5	0.883
- Recognition of the ease of use	5	0.880

- Equations should be center-aligned, accompanied by a corresponding parenthesized numbering, e.g., (1), (2), The numberings should be aligned right.

Conclusion (font size 14)

- The conclusion should be written in accordance with the contents of the article. (font size 14)

References (font size 14)

The list of references should be written using size 14, regular-style typeface. Every in-text citation must have a corresponding reference, and vice versa. The list of reference is ordered alphabetically, from A-Z for English references.

Example reference list

Brown, L. S. (2018). **Feminist therapy** (2nd ed.). Washington, DC: American Psychological Association.

Kim, D. Y. (2010). **The impacts of quality management practices on innovation**. (Doctoral thesis, Carleton University, Ottawa, Canada). Retrieved from <https://curve.carleton.ca/b3125860-8972-4361-b9d7-da87d6ec3e09/>

Pérez, A. J., López, F., Benlloch, J. V., & Christensen, S. (2000). Colour and shape analysis techniques for weed detection in cereal fields. **Computers and Electronics in Agriculture**, 25(3), 197-212. doi:10.1016/S0168-1699(99)00068-X

- Wenborn, C. (2018). **How technology is changing the future of libraries**. Retrieved from <https://www.wiley.com/network/librarians/library-impact/how-technology-is-changing-the-future-of-libraries>
- Yeole, A. S., & Kalbande, D. R. (2016). Use of internet of things (IoT) in healthcare: A survey. In D. K. Miahra, R. Sheikh, & S. Jain (Eds.), **Proceedings of the ACM Symposium on Women in Research** (pp. 71-76). New York, NY: Association for Computing Machinery. doi:10.1145/2909067

3. Referencing

References must be written using the 6th Edition APA style

3.1 In-Text Citation

Please use author-date style in-text citations, i.e., name(s) of the first author followed by the year of publication. Two formats of this style are as follows:

3.1.1 Parenthetical Citation The author name(s) and date are both parenthesized, separated by a comma (,).

Examples of this format are listed below.

- ...about teaching quality (Ring, 1984, p. 123). Student evaluations...
- ...represented by f [m, n] (Nilty, 2012; Russell & Norvig, 2010, p 37).
- ...SETs online (Rogalski, Roth, & Wixom, 2017) because low response...

3.1.2 Narrative Citation The author's name(s) are used to call out the publication; parenthesized year of publication immediately follows. However, in cases where the year of publication is also mentioned, the following parenthesized year is dropped.

Examples of this format are listed below.

- Wilson, Tang, and Dannis (n.d.) added the instruction...
- A study by Floyd et al. (2008)...
- In 2003, Kessler's study of...

3.2 References

3.2.1 Journal

Author, A. A. (Year). Title of article. **Title of Periodical**, xx(x), pp-pp.

Example reference entries are available below

Pérez, A. J., López, F., Benlloch, J. V., & Christensen, S. (2000). Colour and shape analysis techniques for weed detection in cereal fields. **Computers and Electronics in Agriculture**, 25(3), 197-212. doi:10.1016/S0168-1699(99)00068-X

3.2.2 Books

Author, A. A., & Author, B. B. (Year). **Title of book** (xx ed.). Location: Publisher Name.

Example reference entries are available below

Brown, L. S. (2018). **Feminist therapy** (2nd ed.). Washington, DC: American Psychological Association.

3.2.3 Doctoral dissertations and Master's theses

Author, A. A. (Year). **Title of dissertation or thesis**. (Doctoral dissertation or Master's thesis, Name of Institution, Location). Retrieved from <https://www.xxxxx>

Example reference entries are available below

Kim, D. Y. (2010). **The impacts of quality management practices on innovation**. (Doctoral thesis, Carleton University, Ottawa, Canada). Retrieved from <https://curve.carleton.ca/b3125860-8972-4361-b9d7-da87d6ec3e09/>

3.2.4 Academic conferences

Author, A. A. (Year). Title of paper. In A. Editor & B. Editor (Eds.), **Title of conference** (pp. xx-xx). Location: Publisher Name.

Example reference entries are available below

Yeole, A. S., & Kalbande, D. R. (2016). Use of internet of things (IoT) in healthcare: A survey. In D. K. Miahra, R. Sheikh, & S. Jain (Eds.), **Proceedings of the ACM Symposium on Women in Research** (pp. 71-76). New York, NY: Association for Computing Machinery. doi:10.1145/2909067

3.2.5 Web sites

Author, A. A. (Year). **Title of work**. Retrieved from <https://www.xxxxxx>

Example reference entries are available below

Wenborn, C. (2018). **How technology is changing the future of libraries**. Retrieved from <https://www.wiley.com/network/librarians/library-impact/how-technology-is-changing-the-future-of-libraries>

การส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิทยาสารสนเทศและเทคโนโลยี

บทความที่นำมาลงในวารสารจะต้องไม่เคยตีพิมพ์ ส่งไปตีพิมพ์ หรืออยู่ระหว่างการตีพิมพ์ในหนังสือหรือวารสารใดมาก่อน

ผู้เขียนสามารถส่งบทความในรูปแบบของไฟล์ Word และ PDF ผ่านเว็บไซต์

<http://www.jait.ssru.ac.th>

- กรณีเคยลงทะเบียนไว้คลิกปุ่ม “เข้าสู่ระบบ (Login)”
- กรณียังไม่เคยลงทะเบียนให้คลิกปุ่ม “ลงทะเบียน (Register)”

ค่าธรรมเนียม

ไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Suan Sunandha Rajabhat University

1 U-Thong nok Road, Dusit, Bangkok, Thailand 10300

ISSN 2730-2199 (Print)